

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Obor: Mezinárodní obchod

Podnikatelské prostředí Peru

(diplomová práce)

Autor: Bc. Marie Zezulová

Vedoucí práce: Ing. Františka Müllerová

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Podnikatelské prostředí Peru* vypracovala samostatně a vyznačila všechny citace z pramenů. Veškerá použitá literatura je uvedena v seznamu zdrojů.

V Praze dne:

.....

Bc. Marie Zezulová

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěla poděkovat především mé vedoucí práce, paní Ing. Františce Müllerové za její cenné rady a připomínky a za velkou trpělivost a důvěru, kterou ve mě po celou dobu psaní práce vkládala. Také bych chtěla poděkovat za vstřícný přístup vzhledem k mým zahraničním pobytům.

Velký dík patří také celému týmu Velvyslanectví České republiky v Limě, za zkušenosti nasbírané v průběhu mé studijní stáže, které velkou měrou přispěly ke zvýšení kvality této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat odborníkům na obchodní prostředí Peru, kteří mi poskytli rozhovory týkající se momentální situace v Peru a také všem, kteří mě po dobu psaní práce podporovali, především mé rodině.

Seznam zkratek

ADEX	Asociación de Exportadores Asociace exportérů
ALADI	Asociación Latinoamericana de Integración Latinskoamerické integrační sdružení
APEC	Asia-Pacific Economic Cooperation Fórum hospodářské spolupráce Asie a Tichomoří
B2B	Business to business Obchodní vztah mezi dvěma společnostmi
B2G	Business to government Obchodní vztah mezi společnostmi a vládním sektorem
CCL	Cámara de Comercio Lima Obchodní komora v Limě
CIF	Cost, Insurance and Freight Náklady, pojištění a přepravné
ČEB	Česká exportní banka
ČESTA	Smíšená obchodní komora Česko-tichomořská aliance
DB	Doing Business Snadnost podnikání
ECLAC	Economic Commission for Latin America and the Caribbean Hospodářské komise pro Latinskou Ameriku a Karibik
EU	European Union Evropská unie
FOB	Free On Board Vyplaceně na loď
GCI	Global Competitiveness Index Globální index konkurenceschopnosti
GMT	Greenwich Mean Time Greenwichský čas
GRDI	Global Retail Development Index Globální retailový index
HDP	Hrubý domácí produkt
IBRD	International Bank for Reconstruction and Development Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
ICSID	International Centre for Settlement of Investment Disputes Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů
ICT	Information and communications technologies Informační a komunikační technologie
IDB	Inter-American Development Bank Meziamerická rozvojová banka

IDV	Individualism versus Collectivism Míra individualismu
IDA	International Development Association Mezinárodní asociace pro rozvoj
IFC	International Finance Corporation Mezinárodní finanční korporace
IMD	International Institute for Management Development Mezinárodní institut pro rozvoj managementu
IMF	International Monetary Fund Mezinárodní měnový fond
IND	Indulgence versus Restraint Požitkářství versus zdrženlivost
LTO	Long Term versus Short Term Orientation Dlouhodobá versus krátkodobá orientace
LSCI	Liner Shipping Connectivity Index Index globální sítě lodních dopravců
MAS	Masculinity versus Femininity Míra maskulinity
MIGA	Multilateral Investment Guarantee Agency Multilaterální agentura pro investiční záruky
NS	No sensible Necitlivé zboží
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PDI	Power Distance Rozpětí moci
PEN	Peruánská měnová jednotka – Sol
PEST	Politické, ekonomické, sociálně-kulturní, technologické prostředí
PESTEL	Politické, ekonomické, sociálně-kulturní, technologické, environmentální, legislativní prostředí
PESTLE	Politické, ekonomické, sociálně-kulturní, technologické, legislativní, technologické prostředí
PESTLIED	Politické, ekonomické, sociálně-kulturní, technologické, legislativní, internacionální, environmentální, demografické
S	Sensible Citlivé zboží
S&P	Standard & Poor's
SITC	Standard International Trade Classification Standardní mezinárodní obchodní klasifikace zboží
SLEPT	Sociální, legální, ekonomické, politické, technologické prostředí
STEEPLE	Sociálně-demografické, technologické, ekonomické, environmentální, politické, legislativní, etické prostředí

SUNAT	La Superintendencia Nacional de Aduanas y de Administración Tributaria Peruánský národní úřad celní správy a daní
UN	United Nations Organizace spojených národů
UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development Konference OSN o obchodu a rozvoji
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization Organizace OSN pro průmyslový rozvoj
USD	United States dollar Americký dolar
VIA	Uncertainty Avoidance Míra vyhýbání se nejistotě
WB	World Bank Světová banka
WEF	World Economic Forum Světové ekonomické fórum
WCY	World Competitiveness Yearbook Ročenka světové konkurenceschopnosti
WIPO	World Intellectual Property Organization Světová organizace duševního vlastnictví
WTO	World Trade Organization Světová obchodní organizace

Obsah

Úvod	1
1. Podnikatelské prostředí	3
1.1 Definice podnikatelského prostředí	3
1.2 Hodnocení podnikatelského prostředí	4
1.3 PEST analýza	5
1.3.1 Politicko-právní prostředí	5
1.3.2 Ekonomické prostředí	7
1.3.3 Sociálně-demografické prostředí	8
1.3.4 Technické a technologické prostředí	10
1.4 Skupina Světové banky	11
1.5 Světové ekonomické fórum	13
1.6 Mezinárodní institut pro rozvoj managementu	17
2. Podnikatelské prostředí Peru	19
2.1 Obecné informace	19
2.2 PEST analýza	21
2.2.1 Politicko-právní prostředí Peru	21
2.2.2 Ekonomické prostředí Peru	24
2.2.3 Sociálně-demografické prostředí Peru	27
2.2.4 Technické a technologické prostředí Peru	31
2.3 Postavení dle žebříčků konkurenceschopnosti	32
2.3.1 Postavení Peru v Doing Business Index	32
2.3.2 Postavení Peru v Indexu globální konkurenceschopnosti	36
2.3.3 Postavení Peru v žebříčku World Competitiveness Yearbook	45
2.4 Ratingové hodnocení Peru	46

3. Vstup českého subjektu na peruánský trh	48
3.1 Česko-peruánské obchodní vztahy	48
3.2 Možnosti uplatnění českého zboží na peruánském trhu	54
3.2.1 Pomoc při vstupu na peruánský trh	57
3.3 Výzkumné šetření	58
3.3.1 Rozhovor s Radkou Sibille, Velvyslanectví České republiky v Limě	59
3.3.2 Rozhovor s Martinem Krčmářem, společnost Amerlink.....	62
3.3.3 Rozhovor s Emilem Ulrychem, CzechTrade Lima	65
3.4 Kulturní specifika, obchodní jednání a zvyklosti	69
3.4.1 Kulturní rozdíly mezi ČR a Peru	69
3.4.2 Obchodní jednání.....	70
Závěr.....	73
Použité zdroje	76
Knižní zdroje	76
Internetové zdroje	77
Seznam tabulek.....	85
Seznam grafů.....	85

Úvod

Peruánská republika je velmi rozmanitá a neuvěřitelně zajímavá země, která svým přírodním bohatstvím a polohou disponuje přístupem k moři i nesčetnými přírodními zdroji. Navzdory svému bohatství se však stále ještě nachází pod svým ekonomickým potenciálem, i když v posledních 15 letech zažívá výrazný ekonomický růst. Hospodářský růst zvyšuje životní úroveň obyvatelstva, kteří si tak mohou dovolit více utrácet za zahraniční produkty. Trh Peru se proto zdá být atraktivním novým trhem pro české subjekty i při srovnání z hlediska regionu celé Latinské Ameriky.

Ve vztahu k České republice patří Peru mezi země zájmu z hlediska Ministerstva průmyslu a obchodu, jak udává Exportní strategie pro období 2012-2020.¹ Export České republiky do Peru se v poslední době rozvíjí, jak možno vidět při srovnání exportu do Peru v posledních dvou letech – 2017 a 2018, vývoz České republiky do Peru se zvýšil o 8,3 %.² Ačkoliv Peru patří mezi země s kladnou obchodní bilancí pro Českou republiku, zdá se, že zde existuje stále velký nevyužitý potenciál pro prohloubení obchodních vztahů s Českou republikou.

Tato diplomová práce si klade za cíl z různých pohledů zanalyzovat podnikatelské prostředí Peru a zhodnotit atraktivitu Peru jako nového trhu pro export produktů českých subjektů. Práce se tedy snaží poskytnout odpověď na otázku, zda je Peru vhodnou destinací pro export českého zboží. Z tohoto důvodu budou poskytnuty aktuální informace o existenci příležitostí pro uplatnění českého zboží na peruánském trhu.

Diplomová práce s názvem Podnikatelské prostředí Peru do velké míry čerpá z osobních zkušeností nabytých v rámci mého výměnného studijního pobytu v Peru v roce 2018, na který jsem následně navázala pracovní-studijní stáží na Velvyslanectví České republiky v Limě v roce 2019. V práci budu ke zhodnocení používat především metody analýzy a komparace pro zhodnocení atraktivity místního podnikatelského prostředí pro české subjekty ve srovnání s ostatními zeměmi Latinské Ameriky.

¹ MPO. *Exportní strategie České republiky pro období 2012–2020*. [online]. [vid. 2018-25-04]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/cz/zahranicni-obchod/podpora-exportu/koncepce-a-strategie/2016/10/priloha001.pdf>

² MPO. *Teritoriální struktura zahraničního obchodu ČR za leden–prosinec 2018*. [online]. March 13, 2019 [vid. 2019-21-05]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/zahranicni-obchod/statistiky-zahranicniho-obchodu/2019/3/Zpresnene-udaje-_Teritorialni-struktura-zahranicniho-obchodu-CR-za-leden__prosinec-2018.xlsx

První kapitola se zabývá teoretickým rámcem, vysvětlí pojem podnikatelské prostředí, představí vhodné žebříčky konkurenceschopnosti sestavované mezinárodními organizacemi a ratingové organizace pro srovnání atraktivity Peru s jinými zeměmi v další kapitole a také představí PEST analýzu.

V druhé kapitole je nejprve země krátce představena a následně aplikují teoretický rámec z první kapitoly na peruánský trh a zhodnotím jeho atraktivitu pro české vývozce na základě analýzy politického, ekonomického, sociálního a technologického prostředí. Pro pochopení potenciálu jakéhokoliv podnikatelského prostředí je totiž třeba jej zhodnotit z různých úhlů pohledu. Pro zhodnocení použiji také postavení Peru v žebříčcích konkurenceschopnosti. Z pohledu Indexu globální konkurenceschopnosti je Peru srovnáváno s ostatními zeměmi Latinské Ameriky, z hlediska Indexu Doing Business zase s Českou republikou. České firmy totiž pro vývoz svého zboží na potenciálně nový trh potřebují srovnat kapacitu i ostatních nabízejících se zemí v regionu. Pro samotné založení firmy je ale třeba srovnat podmínky s trhem, který dobře znají, tedy trhem České republiky.

Třetí kapitola se zabývá již samotným potenciálním vstupem českého subjektu na peruánský trh, ve které je nejprve krátce představena historie obchodních vztahů obou zemí a na základě zahraničních statistik Českého statistického úřadu ukázán vývoj obchodní výměny s Peru v posledních deseti letech. Kapitola navazuje informacemi o institucích, které firmám mohou poskytnout asistenci při vstupu na peruánský trh. Stěžejní částí této kapitoly je provedené výzkumné šetření na základě osobních rozhovorů se zástupci těchto institucí, kteří mají bohaté praktické zkušenosti s propojováním peruánských a českých subjektů. Jsou tedy identifikovány výhody a nevýhody místního trhu, představena specifika peruánského trhu a osobní zkušenosti z obchodních jednání. Na závěr práce zanalyzuje kulturní odlišnosti a českým subjektům poskytne informace o tom, co čekat a jak se chovat při obchodním jednání v Peru, tak, aby při rozhodnutí českých firem vstoupit na peruánský trh mohlo dojít k úspěšné budoucí spolupráci.

1. Podnikatelské prostředí

V této kapitole diplomové práce je obecně vymezen pojem podnikatelské prostředí, na který navazuje představení způsobů, jakým můžeme měřit jeho kvalitu a na základě jakých faktorů ji můžeme srovnávat s ostatními zeměmi. V neposlední řadě budou také představeny jednotlivé složky, z kterých se podnikatelské prostředí skládá.

1.1 Definice podnikatelského prostředí

K pochopení pojmu podnikatelské prostředí a co zahrnuje, je tento termín třeba nejprve vysvětlit. Definování a hodnocení podnikatelského prostředí se věnuje mnoho mezinárodních institucí, proto neexistuje pouze jedna jediná univerzální definice, ani jeden univerzální název.

K vymezení podnikatelského prostředí se běžně přistupuje dvěma způsoby. První možnost nabízejí mezinárodní instituce se svými vlastními definicemi, druhou možností je sledovat jednotlivé složky podnikatelského prostředí na základě žebříčků hodnotících kvalitu podnikatelského prostředí, jako například Doing Business, The World Competitiveness Yearbook nebo The Global Competitiveness Report.³ Tyto ročenky a jejich indexy jsou blíže představeny níže v této kapitole.

Podnikatelské prostředí může být vše, co na podnik může působit zvenčí a ovlivňovat jeho činnost. Je důležité znát a pochopit podnikatelské prostředí, které danou firmu obklopuje, aby bylo na základě pochopení vztahů s okolím možné se vhodně adaptovat a také je zpětně ovlivňovat. Tyto vlivy se dělí na mikroprostředí, které firma může ovlivňovat a makroprostředí, kde je možnost ovlivnění prostředí firmou omezená. Makroprostředí se nejčastěji hodnotí pomocí PEST analýzy, která je rozkládá na politicko-právní, ekonomické, sociálně-demografické a technické a technologické faktory.⁴

³ ŠTĚRBOVÁ, L. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 259. ISBN 978-80-247-4694-4.

⁴ DVOŘÁČEK, J. *Podnik a jeho okolí. Jak přežít v konkurenčním prostředí*. Praha: Nakladatelství C H Beck, 2012, s. 3. ISBN 9788074002243

Jak již bylo řečeno, pro podnikatelské prostředí ve světě neexistuje jeden univerzální pojem. Světová banka a organizace UNIDO používají termín investiční klima (investment climate), zatímco Světové ekonomické fórum a UNCTAD je označují jako podnikatelské prostředí (business environment). Vláda Norska a Dánska je označují za podnikatelské klima (business climate). OECD naopak používá termín „enabling environment“, což v překladu znamená umožňující prostředí.⁵

1.2 Hodnocení podnikatelského prostředí

Při hodnocení podnikatelského prostředí můžeme brát v úvahu jednotlivé části tvořící makroprostředí a zhodnotit tyto faktory na základě makroekonomických údajů a analýzy PEST, která složky makroprostředí rozebírá.

Podnikatelské prostředí dále také můžeme hodnotit na základě jeho konkurenceschopnosti. Podle definice OECD je konkurenceschopnost míra schopnosti země produkovat zboží a služby, které jsou schopny ustát mezinárodní konkurenci a zároveň dosahovat relativně vysoké úrovně příjmů z výrobních faktorů.⁶ Měřením konkurenceschopnosti a sestavováním žebříčků se zabývá hned několik institucí. V této diplomové práci jsou brány v úvahu žebříčky sestavované Světovým ekonomickým fórem (WEF), Skupinou světové banky a Mezinárodním institutem pro rozvoj managementu (IDM). Každá z těchto institucí přistupuje ke srovnávání jiným způsobem, používá jiné ukazatele a také bere v úvahu různé množství faktorů. Je třeba ale brát v úvahu míru subjektivity, kterou jednotlivé žebříčky obsahují. Záleží totiž na poměru dat z dotazníkových šetření a statistickými daty a také na tom, jaké faktory považují tvůrci indexů za důležité. Subjektivní prvek má pak za důsledek umístění země na různých pozicích v každém jednotlivém žebříčku konkurenceschopnosti. Má se však za to, že více spolehlivé jsou žebříčky založené na datech různorodé povahy, jelikož ekonomiku hodnotí z více úhlů pohledu.⁷

⁵ ŠTĚRBOVÁ, L. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 259. ISBN 978-80-247-4694-4.

⁶ DURAND, M., SIMON J., WEBB C. *OECD's Indicators of International Trade and Competitiveness*, [online]. OECD Economics Department Working Papers, No. 120, 1992 [vid. 2018-06-15]. OECD Publishing, Paris. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/708306180711>.

⁷ ŠTĚRBOVÁ, L. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 261. ISBN 978-80-247-4694-4.

Pro vstup firmy na nový trh ale není důležitá pouze konkurenceschopnost dané země, ale také hodnocení země podle ratingových agentur. Toto hodnocení totiž udává bonitu dlužníka, tedy pravděpodobnosti, s jakou dlužník dostojí svým závazkům. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Moody's, Fitch Ratings, Standard and Poor's.⁸

1.3 PEST analýza

Podnikatelské prostředí, jinak řečeno okolí podniku, nebo makroprostředí, je tvořeno vnějšími faktory ovlivňujícími podnik, zatímco sám podnik má pouze omezené schopnosti tyto faktory ovlivnit, nebo je ovlivnit nemůže.⁹ Od 80. let minulého století začala být analýza makroprostředí označována jako PEST analýza, přičemž tato zkratka odpovídá jednotlivým faktorům, které makroprostředí tvoří. Mezi tyto vnější faktory se řadí: P – politicko-právní prostředí, E – ekonomické prostředí, S – sociálně-demografické prostředí a T - technické a technologické prostředí. S postupem času byly vytvořeny i další typy této analýzy, které začaly zahrnovat i další složky podnikatelského prostředí, jako například legislativní, internacionální, environmentální, demografické, nebo etické viz analýzy PESTEL, PESTLE, PESTLIED, STEEPLE, nebo SLEPT.¹⁰ V této diplomové práci bude použita základní analýza PEST.

Do analýzy PEST zařazujeme velké množství faktorů, které jsou blíže popsány níže. V samotné PEST analýze, která bývá provedena pro potřeby určitého podniku, není nutné zanalyzovat všechny tyto faktory. Klíčové je rozpoznat, které faktory jsou pro činnost daného podniku zásadní.¹¹

1.3.1 Politicko-právní prostředí

Politicko-právní prostředí ovlivňuje podniky při jejich rozhodování o vstupu do nového teritoria. Politická rozhodnutí mohou pro podniky představovat usnadnění obchodu, jako byl například podepsání mezinárodních obchodních dohod, nebo vstup na společný trh Evropské unie, který představoval odstranění překážek mezinárodního obchodu s ostatními členskými

⁸ KALÍNSKÁ, E. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada, 2010, str. 33. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3396-8.

⁹ SYNEK, M. *Podniková ekonomika*. Praha: C.H. Beck, 2002, s. 15 ISBN 978-80717-9736-4

¹⁰ DVOŘÁČEK, J. *Podnik a jeho okolí. Jak přežít v konkurenčním prostředí*. Praha: Nakladatelství C H Beck, 2012, s. 9. ISBN 9788074002243

¹¹ SEDLÁČKOVÁ, H. *Strategická analýza, 2. přepracované a rozšířené vydání*. Praha: C.H. Beck, 2006, s.19

zeměmi. Některá politická rozhodnutí naopak obchodování mezi zeměmi zpomalují, nebo dokonce zastaví, například změna politického režimu, zavedení obchodních bariér pro ochranu domácího odvětví nebo znárodnění podniků či majetku.¹² Pokud bude politické prostředí nestabilní, firmy nebudou motivovány na daný trh vstoupit, kvůli vyšší míře rizika, které nestabilní politické prostředí představuje.¹³

Při hodnocení politického prostředí se sledují různé faktory, jako například typ vlády a její stabilita,¹⁴ členství v mezinárodních organizacích nebo regionálních uskupeních, vztahy s ostatními státy, svoboda tisku, úroveň byrokracie a korupce, regulace a deregulace ekonomiky a její vývoj, význam zájmových skupin, postavení odborů nebo pravděpodobné změny v politickém prostředí.¹⁵

Politická rozhodnutí jsou následně vymahatelná právním systémem, který stanovuje hranice, ve kterých se podniky mohou pohybovat. Před vstupem podniku na zahraniční trh je důležitá právní úprava týkající se mezinárodního podnikání, podmínek pro podnikání zahraničních subjektů, zákony o nákupu a vlastnictví pozemků a nemovitostí, ochrana spotřebitele.¹⁶ Mimo jiné je také třeba mít na paměti podmínky pro repatriaci zisku, případně řešení sporů, které mohou v mezinárodním podnikání vzniknout.¹⁷ Firmy by dále také měly být seznámeny s podmínkami pro zaměstnávání cizinců.¹⁸

Stále častěji státy přenechávají část své suverenity podepsáním mezinárodních dohod a členstvím v mezinárodních organizacích. Dochází tak ke sjednocování podmínek mezi jednotlivými zeměmi, k usnadňování přístupu na zahraniční trhy a snižování politického a právního rizika.¹⁹

¹² SYNEK, M. *Podniková ekonomika*. Praha: C.H. Beck, 2002, s. 17 ISBN 978-80717-9736-4

¹³ MACHKOVÁ, H. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing, 2015, s.28. ISBN 978-80-247-5366-9.

¹⁴ DVOŘÁČEK, J. *Podnik a jeho okolí. Jak přežít v konkurenčním prostředí*. Praha: Nakladatelství C H Beck, 2012, s. 9. ISBN 9788074002243.

¹⁵ MACHKOVÁ, H. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing, 2015, s.28. ISBN 978-80-247-5366-9.

¹⁶ SYNEK, M. *Podniková ekonomika*. Praha: C.H. Beck, 2002, s. 17 ISBN 978-80717-9736-4

¹⁷ MACHKOVÁ, H. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing, 2015, s.28. ISBN 978-80-247-5366-9.

¹⁸ MACHKOVÁ, Hana, Eva ČERNOHLÁVKOVÁ a Alexej SATO. *Mezinárodní obchodní operace*. Praha: Grada Publishing, 2010, s.15. ISBN 978-80-247-3237-4

¹⁹ MACHKOVÁ, H., KRÁL, P., LHOTÁKOVÁ, M. *International marketing: theory, practices and new trends*. Ed. 1st. V Praze: Oeconomica, 2010, s.22-23. ISBN 978-80-245-1643-1

1.3.2 Ekonomické prostředí

Z hlediska vstupu firem na nové zahraniční trhy je důležité zhodnotit ekonomický stav a vývoj země, jelikož má v důsledku vliv na ekonomický úspěch vstupující firmy. Mezi klíčové proměnlivé faktory, které je třeba sledovat před vstupem do nového teritoria patří například vývoj hrubého domácího produktu, tempo růstu HDP, míra inflace a míra nezaměstnanosti. Můžeme také sledovat vývoj přímých zahraničních investic v čase a jejich stavové hodnoty, vývoj reálných směnných relací nebo vývoj platební bilance. Mezi další faktory se řadí demografický vývoj, životní úroveň obyvatel v dané zemi, se kterou souvisí také koupěschopnost obyvatel, a tak i podíl spotřeby na HDP.²⁰ Tyto ukazatele jsou ovlivněny také činnostmi institucí, úrokovou mírou a daňovou politikou státu.²¹

Mezi faktory, které mají relativně stálý charakter, patří úroveň ekonomiky, její konkurenceschopnost, zdroje, kterými ekonomika disponuje a také typ ekonomiky (například tržní, nebo centrálně řízená).

Na ekonomické prostředí má velký vliv obchodní politika státu. „*Obchodní politika státu je souhrnem záměrů, strategií, zásad, opatření, nástrojů, smluv a institucí, vytvářeným a koncipovaným na úrovni vlády a směřujícím k podnikatelským subjektům domácím i zahraničním.*“²² Zahraničněobchodní politika může být protekcionistická v závislosti na potřebách daného státu chránit určitá rozvíjející se odvětví, nebo naopak liberální, v případě vyspělých států, které již nepotřebují do takové míry chránit domácí odvětví, protože jsou dostatečně rozvinutá. Mezi nástroje zahraničněobchodní politiky patří tarifní opatření, jako například různé druhy cel, a netarifní nástroje, mezi které řadíme kvóty (množstevní omezení), stanovení minimální ceny, vyrovnávací cla, nebo také administrativní překážky jako například povolení k vývozu či povinné certifikáty.²³

²⁰ MACHKOVÁ, Hana, Eva ČERNOHLÁVKOVÁ a Alexej SATO. *Mezinárodní obchodní operace*. Praha: Grada Publishing, 2010, s.15. ISBN 978-80-247-3237-4.

²¹ SEDLÁČKOVÁ, H. *Strategická analýza, 2. přepracované a rozšířené vydání*. Praha: C.H. Beck, 2006, s.17

²² ŠTĚRBOVÁ, L. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4694-4.

²³ MACHKOVÁ, H. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing, 2015, s.30. ISBN 978-80-247-5366-9.

1.3.3 Sociálně-demografické prostředí

Sociálně-demografické prostředí je ovlivněno historickým vývojem země a řadí se sem kulturní a demografické faktory. Demografické faktory jsou snadněji měřitelné, a mají vliv především na velikost poptávky. Zahrnují například počet obyvatelstva, velikost domácností, věkovou strukturu, hustotu osídlení, vzdělání, rozdělení příjmů a majetku.²⁴

Kulturní faktory jsou hůře kvantifikovatelné. Existuje mnoho definic kultury, které se od sebe liší, mají ale společné znaky. Kultura je kolektivní programování mysli, které odlišuje jednu skupinu lidí od druhé.²⁵ Kultura je naučená (přenáší se z generace na generaci), je sdílená v určité skupině lidí a v delším časovém horizontu se může měnit.²⁶ Vyjadřuje hodnoty, které se následně odráží v postojích lidí, jejich jednání a také v životním stylu.²⁷

Protože se od sebe jednotlivé kultury podstatně liší a tyto faktory nejsou snadno uchopitelné, neexistuje příliš mnoho způsobů, jak ke kulturním odlišnostem přistoupit a snadno je klasifikovat. Snad nejpoužívanější klasifikace kultury byla vytvořena Geertem Hofstedem jako následujících šest typů kulturních dimenzí představujících vybrané aspekty kultury, které můžeme měřit a srovnávat s ostatními kulturami.²⁸ Patří sem dimenze rozpětí moci, míra individualismu, maskulinita versus femininita, míra vyhýbání se nejistotě, dlouhodobá versus krátkodobá orientace a naposledy přidané požitkářství versus zdrženlivost.

Rozpětí moci (PDI – Power Distance) vyjadřuje míru, v níž jsou členové společnosti ochotni akceptovat nerovné postavení ve společnosti, nerovné rozložení moci a vlivu. V zemích s velkým rozpětím moci se vyskytují velké rozdíly mezi řídicími pozicemi a řadovými, moc je často centralizována. Podřízení očekávají příkazy a symboly moci (např. drahé auto) jsou vnímány pozitivně. V těchto typech společností často chybí prostředky na ochranu před zneužíváním moci.

Míra individualismu (IDV – Individualism versus Collectivism) vyjadřuje, zda jsou lidé ve společnosti spíše zvyklí jednat za skupinu, nebo každý sám za sebe. V individualistické

²⁴ GROSOVÁ, S., *Marketing: principy, postupy, metody*. VŠCHT, Praha 2002. ISBN 80-7080-505-6

²⁵ HOFSTEDE, G., HOFSTEDE G. J., *Kultury a organizace: software lidské mysli: spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007, 335 s. ISBN 978-80-86131-70-2.

²⁶ MACHKOVÁ, H. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing, 2009, s.32. ISBN 80-247-2986-5.

²⁷ GROSOVÁ, S., *Marketing: principy, postupy, metody*. VŠCHT, Praha 2002. ISBN 80-7080-505-6

²⁸ HOFSTEDE, G., HOFSTEDE G. J., *Kultury a organizace: software lidské mysli: spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007, 335 s. ISBN 978-80-86131-70-2.

kultuře jedinec jedná na základě svých vlastních zájmů, v kolektivistické na základě potřeb skupiny, i přestože jeho osobní potřeby musí jít často stranou. Při náboru zaměstnanců jsou v kolektivistické kultuře upřednostněni lidé na základě předchozích vztahů. V individualistické kultuře jsou lidé hodnoceni spíše na základě výkonu zadaného úkolu než na základě vztahu s ostatními.

Míra maskulinity (MAS – Masculinity versus Femininity) udává kvality, které jsou ve společnosti nejvíce ceněné. V maskulinní společnosti jsou upřednostňovány kvality, které jsou typicky přiřazovány mužům, jako například úspěch, výkonnost, soutěživost, hrdinství. Ve femininních společnostech jsou to naopak kvality jako solidarita, péče o slabé a mezilidské vztahy. Rozdíly se viditelně projevují v rozdílném chování manažerů, přičemž v maskulinní společnosti se cení agresivita a rozhodnost, manažer se rozhoduje na základě faktů a sám, kdežto ve femininní společnosti se manažer snaží spíše o kompromis a rozhoduje spíše na základě intuice.²⁹

Míra vyhýbání se nejistotě (VIA – Uncertainty Avoidance) vyjadřuje, do jaké míry příslušníci určité kultury subjektivně potřebují pravidla, kterými by se mohli řídit v nejistých situacích, protože se cítí lépe, když se o existující normy a pravidla mohou opřít a lépe tak předvídat situace, které mohou nastat. Ve společnosti se slabým bráněním nejistotě bývá snazší prosadit neobvyklé nápady, mívají ale větší obtíže s dovedením úkolu do zdárného konce.

Dlouhodobá versus krátkodobá orientace (LTO - Long Term versus Short Term Orientation) spočívá především v rozdílné orientaci na budoucnost, přítomnost či minulost. V zemích s dlouhodobou orientací se spíše zaměřují na vzdálenou budoucnost, přičemž všechny proměnné se v průběhu času mohou změnit. Typická je trpělivost, častěji jsou schopni tvořit úspory, které pak následně investují s vidinou vyššího zisku v budoucnu. Pro krátkodobě orientované kultury platí, že mají větší sklon ke ctění tradic, náboženství a ideologií.³⁰

²⁹ NOVÝ I. a kol., 1996. *Interkulturální management, Lidé, kultura a management*. Praha: Grada., ISBN 80-7169-260-3.

³⁰ HOFSTEDE, G., HOFSTEDE G. J., *Kultury a organizace: software lidské mysli: spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007, 335 s. ISBN 978-80-86131-70-2.

Požitkářství versus zdrženlivost (IND - Indulgence versus Restraint) je nejmladší ze zmiňovaných šesti dimenzí. Požitkářské kultury mají větší sklony k užívání si života a k uspokojování základních lidských potřeb. Lidé jsou optimističtější, uvolněnější a velká důležitost je kladena volnému času, za volnočasové aktivity také utrácení více peněz. Naproti tomu zdrženlivé kultury si cení dodržování morálních pravidel a zodpovědnosti, práce je důležitější než volný čas.³¹

1.3.4 Technické a technologické prostředí

Nové technologie skýtají zdroj ekonomického pokroku, protože zvyšují potenciál ekonomiky a tím poskytují konkurenční výhodu těm, kteří je mají k dispozici. Díky nim jsou společnosti schopny vyrábět výrobky efektivněji i kvalitněji. Mohou také přispívat k lepšímu zpracování informací a analýze dat.³² Do technického a technologického prostředí zařazujeme všechny vědecké objevy, které podnik využívá v praxi ke svému fungování, jako například metody řízení, informační a komunikační technologie, výrobní postupy a produkty.³³

Faktory, které mohou ovlivňovat technologické prostředí, mohou být například vládní podpora výzkumu a vývoje, stav technologie, nové vynálezy nebo objevy, změny v technologii a také rychlost zastarávání.³⁴

Nové objevy a technologický pokrok nemusí ale nutně pro některé firmy poskytovat jen pozitivní dopady. Nový objev totiž může nahradit stávající produkt, firma již nebude mít pro své výrobky odbytu a bude muset ukončit svou výrobu.³⁵ Z tohoto důvodu je nutné, aby firmy nepřestávaly sledovat vývoj, a také aby investovaly do dalšího výzkumu a vývoje. Ten pak zpětně působí na ekonomické ukazatele a podporuje ekonomiku v jejím růstu.

Ukazatele, které slouží ke zhodnocení technického a technologického prostředí, jsou výše investic určené na výzkum a vývoj, počet mezinárodních patentů, počet uživatelů internetu nebo telekomunikační infrastruktura.³⁶

³¹ MACHKOVÁ, H. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing, 2009, s.32. ISBN 80-247-2986-5.

³² GROSOVÁ, S., *Marketing: principy, postupy, metody*. VŠCHT, Praha 2002. ISBN 80-7080-505-6

³³ DVOŘÁČEK, J. *Podnik a jeho okolí. Jak přežít v konkurenčním prostředí*. Praha: Nakladatelství C H Beck, 2012, s. 14. ISBN 9788074002243

³⁴ SEDLÁČKOVÁ, H. *Strategická analýza, 2. přepracované a rozšířené vydání*. Praha: C.H. Beck, 2006, s.19

³⁵ GROSOVÁ, S., *Marketing: principy, postupy, metody*. VŠCHT, Praha 2002. ISBN 80-7080-505-6

³⁶ MACHKOVÁ, H. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing, 2015, s.35. ISBN 978-80-247-5366-9.

1.4 Skupina Světové banky

Světová banka si klade za cíl pomáhat zemím v jejich rozvoji a snižovat chudobu, čehož se snaží dosáhnout především poskytováním finančních úvěrů s nízkým úrokem. Světová banka s hlavním sídlem ve Washingtonu byla založena v roce 1944 a působí ve více než 120 zemích světa. Světová banka se skládá z Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD) a Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA).³⁷ Světová banka již patnáctým rokem v řadě vydává Doing Business index hodnotící 190 ekonomik světa, který slouží ke srovnávání snadnosti podnikání v daných ekonomikách.³⁸

Skupina Světové banky se skládá z celkem pěti institucí:³⁹

- Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD) - poskytuje úvěry vládám se středně vysokými příjmy a bonitním zemím s nízkými příjmy.
- Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA) - poskytuje bezúročné půjčky a granty nejchudším zemím světa.
- Mezinárodní finanční korporace (IFC) - je největší globální rozvojovou institucí zaměřenou výhradně na soukromý sektor. Pomáhá rozvojovým zemím dosáhnout udržitelného růstu financováním investic, mobilizací kapitálu na mezinárodních finančních trzích a poskytováním poradenských služeb podnikům a vládám.
- Multilaterální agentura pro investiční záruky (MIGA) - podporuje přímé zahraniční investice do rozvojových zemí s cílem usnadnit hospodářský růst a snížit chudobu především tím, že investorům a věřitelům nabízí pojištění politických rizik.
- Mezinárodním centrum pro řešení investičních sporů (ICSID) - poskytuje mezinárodní zázemí pro smírčí a rozhodčí řízení investičních sporů.

Doing Business Index byl vytvořen Simeonem Djankovem a jeho kolegy ze skupiny Světové banky a je sestavován pravidelně od roku 2003.⁴⁰ Tento index je určen především pro malé a střední podniky a hodnotí obchodní regulace a jejich prosazování ve 190 zemích světa,

³⁷ The World Bank: *Worldbank.org: What we do* [online]. [vid. 2018-06-05]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/about/what-we-do>

³⁸ The World Bank: *Worldbank.org: 2018 Full Report* [online]. [vid. 2019-06-05]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf>

³⁹ The World Bank: *Worldbank.org: About the World Bank* [online]. [vid. 2018-06-05]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/about>

⁴⁰ The World Bank Group. *Doing Business Founders* [online]. 2017 [vid. 2018-06-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/About-us/founders>

přičemž ekonomiky jsou hodnoceny na základě jednoduchosti podnikání od 1-190. Například umístění na předních příčkách znamená, že regulační prostředí je příznivé pro zahájení a provoz místní firmy.⁴¹

Tabulka 1 Ukazatele pro Doing Business Index

TEMATICKÝ OKRUH	CO JE SLEDOVÁNO
Zahájení činnosti (starting a business)	▪ procedury ▪ čas ▪ náklady ▪ minimální potřebný kapitál pro založení s.r.o.
Stavební povolení (dealing with construction permits)	▪ procedury, čas ▪ náklady ke splnění všech formalit k získání stavebního povolení ▪ kvalita bezpečnostního kontrolního systému
Získání přívodu elektřiny (getting electricity)	▪ procedury, čas ▪ náklady pro připojení k elektřině ▪ spolehlivost dodávky elektřiny ▪ transparentnost tarifů elektřiny
Registrace nemovitostí (registering property)	▪ procedury ▪ čas ▪ náklady k převodu nemovitostí ▪ kvalita správy vlastnictví a nemovitostí
Získání úvěru (getting credit)	▪ přístup k úvěru ▪ úvěrový informační systém ▪ zajištění úvěru
Ochrana malých investorů (protecting minority investors)	▪ práva minoritních akcionářů v oblasti správy a řízení společnosti ▪ možnost rozhodování o chodu společnosti
Placení daní (paying taxes)	▪ platby ▪ čas ▪ celková daň ▪ plnění daňových předpisů
Obchodování přes hranice (trading across borders)	▪ náklady ▪ čas spojený s vývozem produktu s komparativní výhodou ▪ čas spojený s dovozem
Vynucování kontraktů (enforcing contracts)	▪ čas ▪ náklady spojené s řešením obchodních sporů ▪ kvalita a efektivita soudních procesů
Řešení insolvence (resolving insolvency)	▪ náklady ▪ čas spojený s řešením insolvence ▪ míra návratnosti dluhů od insolventních dlužníků, síla právního rámce
Regulace pracovního trhu (labor market regulation)	▪ flexibilita v regulaci zaměstnávání ▪ kvalita pracovních míst ▪ *v tomto roce není zařazen do indexu

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ročenky Doing Business 2018⁴²

⁴¹ The World Bank Group. *About Doing Business 2018* [online]. 2018 [vid. 2018-06-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB18-Chapters/DB18-About-Doing-Business.pdf>

⁴² The World Bank Group. *About Doing Business 2018* [online]. 2018 [vid. 2018-06-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB18-Chapters/DB18-About-Doing-Business.pdf>

Doing Business Index je založený na dvou ukazatelích. The Distance to Frontier a The Ease of Doing Business, který se odvíjí od výsledků prvního zmiňovaného. The Ease of Doing Business srovnává ekonomiky mezi sebou navzájem, rozdíly ve výsledcích v čase jsou tedy relativní. The Distance to Frontier vztahuje hodnoty k hraničním bodům – hodnotám nejlepší a nejhorší praxe ve světě, výsledky představují tedy absolutní hodnotu rozdílu toho, jak si vede daná země v každém jednotlivém ukazateli.

Hraniční body jsou stanovovány každých 5 let jako body, od kterých se pak následně index vypočítává. Souhrnná vzdálenost od hraničních bodů se sleduje pro 11 témat se stejnou vahou, z nichž každé se sestává z několika ukazatelů.⁴³

1.5 Světové ekonomické fórum

Světové ekonomické fórum (The World Economic Forum) napomáhá spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Fórum zapojuje vedoucí představitele společnosti z různých odvětví do vytváření globálních, regionálních a průmyslových agend s cílem dosáhnout pozitivní změny.⁴⁴

Bylo založeno v roce 1971 jako nezisková organizace se sídlem v Ženevě. Jako instituce si zakládá na své nezávislosti a nestrannosti a spojuje prvky z různých druhů organizací, a to jak z veřejného, tak soukromého sektoru, mezinárodních organizací a akademických institucí.⁴⁵

WEF konstruuje od roku 2005 Index globální konkurenceschopnosti (The Global Competitiveness Index – GCI), podle kterého měří konkurenceschopnost jednotlivých zemí. Posuzuje faktory a instituce směřující pro zlepšení produktivity identifikované empirickým a teoretickým výzkumem. WEF se totiž při konstrukci indexu soustředí na faktory podporující dlouhodobý hospodářský růst a prosperitu, především na produktivitu.⁴⁶

⁴³ The World Bank Group. *Distance to Frontier and Ease of Doing Business Ranking* [online]. 2018 [vid. 2018-06-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB18-Chapters/DB18-DTF-and-DBRankings.pdf>

⁴⁴ World Economic Forum. *Our mission* [online]. 2018 [vid. 2018-06-18]. Dostupné z: <https://www.weforum.org/about/world-economic-forum>

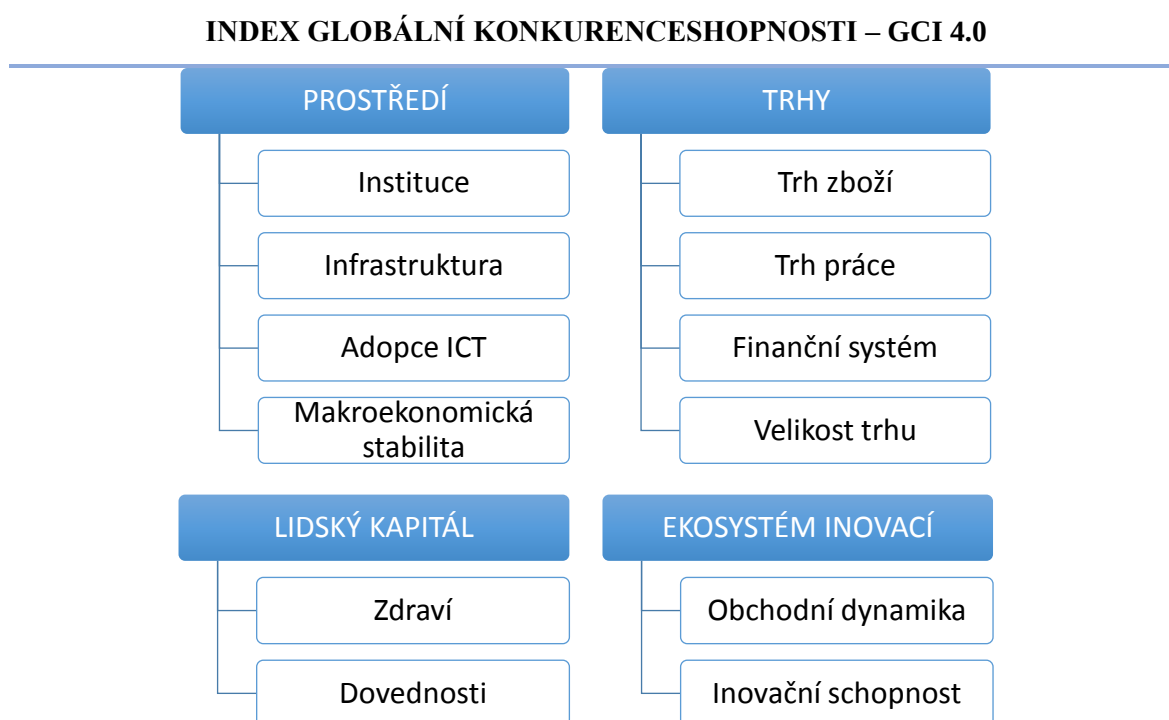
⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2018 [vid. 2018-06-18]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018.pdf>

Zpráva o globální konkurenceschopnosti (The Global Competitiveness Report) se snaží pomáhat tvůrcům rozhodnutí pochopit složitou a mnohostrannou povahu výzvy v oblasti vývoje, navrhnout lepší politiky založené na spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem a navrhnout opatření pro hospodářský pokrok.⁴⁷

Index globální konkurenceschopnosti hodnotí výkonnost 140 zemí na základě 98 ukazatelů, které jsou důležité pro produktivitu a dlouhodobou prosperitu. V roce 2018 nastala změna ve sledovaných ukazatelích i v počtu zemí, nově zavedený index je GCI 4.0, konstruován tak, aby odrážel nové potřeby spojené s novou érou průmyslu 4.0.⁴⁸

Tabulka 2 Kritéria Global Competitiveness Index

Zdroj: vlastní zpracování na základě kritérií Global Competitiveness Index⁴⁹

Sledované ukazatele jsou seskupeny do 12 pilířů konkurenceschopnosti – instituce, infrastruktura, makroekonomická stabilita, adopce ICT, zdraví, dovednosti, trh zboží, trh práce, finanční systém, velikost trhu, obchodní dynamika, inovační schopnost. Tyto pilíře

⁴⁷ World Economic Forum. *Introduction* [online]. 2018 [vid. 2018-06-18]. Dostupné z: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index-2017-2018/introduction/>

⁴⁸ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

⁴⁹ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

jsou dále uspořádány do čtyř částí: prostředí, lidský kapitál, trhy a ekosystém inovací. Index klade velký důraz na faktory, které budou v čase nabývat na významu, jako je pružnost, odolnost, lidský kapitál a inovace.⁵⁰

- 1) **INSTITUTE** – Institucionální prostředí země závisí na účinnosti a chování jak veřejných, tak soukromých subjektů. Právní a správní rámec, v němž jednotlivci, firmy a vlády spolupracují, určuje kvalitu veřejných institucí v zemi a výrazně ovlivňuje konkurenceschopnost a růst.
- 2) **INFRASTRUKTURA** – Rozsáhlá a efektivní infrastruktura je rozhodující pro zajištění efektivního fungování ekonomiky. Efektivní způsoby umožňují podnikatelům dostat své zboží a služby na trh bezpečným a včasným způsobem a usnadňovat pohyb pracovníků na nejvhodnější pracovní místa. Ekonomiky také potřebují spolehlivé dodávky elektřiny a pevnou a rozsáhlou telekomunikační síť.
- 3) **ADOPTCE ICT** – V dnešní době se těžko obejdeme bez mobilních technologií nebo bez internetu. Mnohonásobně nám totiž usnadňují a urychlují komunikaci. Proto se měří technologická připravenost a schopnost ekonomik zakomponovat nové informační a komunikační technologie. Tento pilíř se zaměřuje na to, jaká část populace má k těmto technologiím přístup, což může sloužit mimo jiné i pro představu o schopnosti místních objednávat zboží přes internet.
- 4) **MAKROEKONOMICKÁ STABILITA** – Stabilita makroekonomického prostředí je důležitá pro podnikání, a proto je významná pro celkovou konkurenceschopnost země. Samotná stabilita nezvyšuje produktivitu země, ale nestabilita ji poškozuje, protože ekonomika pak nemůže růst udržitelným způsobem.
- 5) **ZDRAVÍ** – Zdravá pracovní síla je velmi důležitá pro konkurenceschopnost a produktivitu země. Nemocní zaměstnanci jsou méně produktivní a nevyužívají svůj potenciál. Pilíř zdraví se nově od roku 2018 opírá pouze o jediný ukazatel, očekávaný počet let, který budou dnešní novorozenci žít v dobrém zdravotním stavu, čímž znázorňuje zdravotní stav a populace.

⁵⁰ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

- 6) DOVEDNOSTI – Do tohoto pilíře jsou nově zahrnuty veškeré druhy vzdělávání. Hodnotí se schopnost vzdělávat, trénovat a přitahovat talenty a rozlišuje mezi dnešní a budoucí pracovní silou. Vzdělání zvyšuje efektivitu každého jednotlivého pracovníka. Kvalitní vyšší vzdělávání a odborná příprava jsou zásadní pro ekonomiky, které chtějí posunout hodnotový řetězec nad rámec jednoduchých výrobních procesů a výrobků.
- 7) TRH ZBOŽÍ – Země s efektivními trhy zboží jsou v dobrém postavení, aby vytvořily správnou kombinaci výrobků a služeb vzhledem ke svým podmínkám nabídky a poptávky a aby zajistily, že toto zboží bude v hospodářství nejúčinněji obchodováno. Zdravá konkurence na trhu je důležitá pro posílení efektivitu trhu a tím i pro produktivitu podniků tím, že zajistí, aby prosperovaly ty firmy, které jsou nejvíce efektivní.
- 8) TRH PRÁCE – Efektivita a flexibilita trhu práce mají zásadní význam pro zajištění toho, aby byli pracovníci pracovali tam, kde budou využiti nejefektivněji a aby byli motivováni k tomu, aby na své pozici vynaložili maximální úsilí. Pracovní trhy proto musí být schopné rychle a levně přesunout zaměstnance z jedné hospodářské činnosti do druhé.
- 9) FINANČNÍ SYSTÉM – Obchodní investice jsou rozhodující pro produktivitu, proto ekonomiky vyžadují sofistikované finanční trhy, které mohou poskytnout kapitál pro investice soukromého sektoru z takových zdrojů, jako jsou půjčky ze zdravého bankovního sektoru, burzy cenných papírů a rizikového kapitálu. Za účelem plnění všech těchto funkcí musí být bankovní sektor důvěryhodný a transparentní a musí mít odpovídající právní úpravu na ochranu všech subjektů.
- 10) VELIKOST TRHU – Velikost trhu ovlivňuje produktivitu, jelikož velké trhy umožňují firmám využívat úspor z rozsahu. V době globalizace již velikost domácího trhu není tolik směrodatná, jelikož nedostatek domácí poptávky může být nahrazen vývozem.
- 11) OBCHODNÍ DYNAMIKA – Sleduje kvalitu celkových obchodních sítí země a kvalitu operací a strategií jednotlivých firem. Pokud jsou společnosti a dodavatelé z určitého odvětví propojeny v klastrech, zvyšuje se účinnost, vytváří se větší možnosti inovací procesů a produktů a omezují se překážky vstupu nových firem.

12) INOVAČNÍ SCHOPNOST – Aby firmy mohly generovat větší zisky, potřebují vyvíjet produkty, které udržují konkurenční výhodu a směřují k vyšší přidané hodnotě. Toto vyžaduje prostředí, které napomáhá inovační činnosti a je podporováno jak veřejným, tak soukromým sektorem. Zvláště to znamená dostatečné investice do výzkumu a vývoje, přítomnost vysoce kvalitních institucí vědeckého výzkumu, rozsáhlá spolupráce mezi univerzitami a průmyslem a ochrana duševního vlastnictví. Velmi úzce však tento pilíř souvisí s ostatními, jako například s obchodní dynamikou, nové produkty je totiž třeba komercializovat. Inovačnímu kapitálu přispívá také lidský kapitál, konkurence na trhu zboží, dostupnost rizikového kapitálu a také technologická připravenost.⁵¹

1.6 Mezinárodní institut pro rozvoj managementu

Mezinárodní institut pro rozvoj managementu (IMD - International Institute for Management Development) je nezávislý švýcarský obchodní institut, který se věnuje srovnávání konkurenceschopnosti vybraných zemí světa. IMD již od roku 1989 vydává jeden z nejvíce uznávaných žebříčků mezinárodní konkurenceschopnosti – World Competitiveness Yearbook (WCY). Tato ročenka zhodnocuje výkonnost 63 ekonomik světa na základě více než 330 různých kritérií měřících různé aspekty konkurenceschopnosti.⁵²

Sledované země byly vybrány na základě dostupnosti srovnatelných mezinárodních statistik a spolupráce s místními partnerskými institucemi, které přispívají ke shromažďování údajů z průzkumů a zajišťují, že všechna data jsou spolehlivá, přesná a dle daných možností aktuální. Kritéria konkurenceschopnosti využívají ekonomickou literaturu, mezinárodní, národní a regionální zdroje a zpětnou vazbu od podnikatelské sféry, vládních agentur a akademických pracovníků. Kritéria jsou pravidelně revidována a aktualizována, protože jsou vyvíjeny nové teorie, jsou k dispozici nová data a globální ekonomika se vyvíjí.⁵³

⁵¹ World Economic Forum: *Methodology and computation of the Global Competitiveness Index* [online]. 2018 [vid. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/04Backmatter/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018AppendixA.pdf>

⁵² IMD World Competitiveness Center: *World Competitiveness Yearbook 2018*. [online]. [vid. 2018-06-20]. Dostupné z: <https://www.imd.org/research/books/world-competitiveness-yearbook-2018/>

⁵³ IMD World Competitiveness Center: *Methodology and Principles of Analysis*. [online]. [vid. 2018-06-20]. Dostupné z: <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2018/methodology-and-principles-wcc-2018.pdf>

IMD poskytuje srovnání, trendy, statistiky a údaje z průzkumů založené na rozsáhlém výzkumu. Analyzuje a řadí země podle toho, jak řídí své kompetence pro dosažení dlouhodobě pozitivních výsledků. Konkurenceschopnost ekonomiky nelze omezit pouze na čistě ekonomické ukazatele, jelikož podniky se také musí vyrovnat s politickými, sociálními a kulturními rozměry. Vlády proto musí poskytnout prostředí charakterizované účinnými infrastrukturami, institucemi a politikami, které podporují vytváření udržitelné hodnoty.⁵⁴

Ročenka World Competitiveness Yearbook seskupuje sledovaná kritéria do čtyř hlavních částí:⁵⁵

- 1) **ekonomická výkonnost** – mezinárodní obchod a mezinárodní investice,
- 2) **efektivnost vlády** – vnitřní financování, právní stát a zlepšení inkluzivních institucí,
- 3) **efektivnost podniků** – produktivita a efektivnost soukromého sektoru a snadnost přístupu k finančním prostředkům,
- 4) **infrastruktura** – vědecká infrastruktura, udržitelnosti v oblasti zdraví, vzdělání a životního prostředí.

⁵⁴ IMD World Competitiveness Center: *Methodology and Principles of Analysis*. [online]. [vid. 2018-06-20]. Dostupné z: <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2018/methodology-and-principles-wcc-2018.pdf>

⁵⁵ CABOLIS, Christos. In Anticipation of the 2019 IMD World Competitiveness Yearbook. In: *IMD World Competitiveness Center* [online]. May 2019 [vid. 2019-06-05]. Dostupné z: <https://www.imd.org/research-knowledge/articles/com-may-2019/>

2. Podnikatelské prostředí Peru

Na základě teoretického rámce vysvětleného v první kapitole této diplomové práce navazující druhá kapitola pojednává o aktuální situaci a postavení Peru. Důležitou roli zde hrají žebříčky konkurenceschopnosti, které poskytnou nejlepší objektivní srovnání podnikatelského prostředí zemí vzhledem k ostatním zemím světa. V této kapitole je Peru porovnáváno především k ostatním podobně rozvinutým ekonomikám Latinské Ameriky, ale také k České republice, protože to je prostředí českým subjektům nejlépe známé, a mohou si tak o situaci Peru vytvořit lepší představu.

2.1 Obecné informace

Peru, oficiálně Peruánská republika (República del Perú), je stát ležící za západním pobřeží jihoamerického kontinentu. Ze západu jej omývá Tichý oceán, ze severu hraničí s Ekvádorem a Kolumbií, na východě s Brazílií, a na jihu s Bolívií a Chile. Peru je se svou rozlohou 1 285 215,9 km² 21. největší země světa, je tak 16krát větší než Česká republika.⁵⁶

V čele republiky stojí prezident, přičemž v každém z 25 regionů vládne regionální vláda v čele s guvernérem.⁵⁷ Hlavním městem Peruánské republiky je Lima, metropole čítající téměř 10 milionů obyvatel,⁵⁸ ležící na západním pobřeží země. V celé zemi žije 31 237 385 osob, dle posledního sčítání lidu statistického úřadu Peru – INEI v roce 2017. Peru je tedy šestým nejobydlenějším státem Latinské Ameriky a občané Limy tvoří celou třetinu obyvatel země. Co se týče rozmístění obyvatel v rámci Peru, téměř 60 % všech obyvatel žije při pobřeží.⁵⁹

⁵⁶ Státoprávní uspořádání a území České republiky. In: *Český statistický úřad* [online]. [vid. 2019-05-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/20536116/02_statopravni_usporadani.pdf/f569d9f2-5a9a-4da6-b799-4b63e788f89d?version=1.0

⁵⁷ Portal del Estado Peruano. *La información presentada es administrada por cada entidad* [online]. [vid. 2019-05-10]. Dostupné z: https://www.peru.gob.pe/directorio/pep_directorio_poderes.asp?cod_poder=7

⁵⁸ Dle INEI v roce 2017 to bylo 9 485 405 obyvatel.

⁵⁹ Instituto Nacional de Estadística e Informática. *Población del Perú totalizó 31 millones 237 mil 385 personas al 2017* [online]. June 25, 2018 [vid. 2019-05-10]. Dostupné z: <https://www.inei.gob.pe/prensa/noticias/poblacion-del-peru-totalizo-31-millones-237-mil-385-personas-al-2017-10817/>

Území Peru je geograficky rozděleno na 3 regiony – pobřeží, hory a džungle a každá část má svoje specifické klima. Peru také patří mezi země s největší biodiverzitou na světě, jelikož na jeho území se nachází jak džungle, oceán, pohoří (téměř 7 tisíc m. n. m.) a dokonce i poušť, je tak druhově velmi různorodá, co se týče fauny i flóry.⁶⁰ Podle zeměpisné šířky by totiž Peru mělo mít tropické klima, nicméně kvůli vlivu And, které brání přecházení vlhkosti, a kvůli studenému moři, je na pobřeží pouštní klima a v horách podle výšky mírné nebo chladné podnebí.⁶¹

Peru má 3 oficiální úřední jazyky – španělštinu, kečuánštinu a ajmarštinu.⁶² V roce 2017 byla poprvé do sčítání lidu zahrnuta otázka etnické autoidentifikace, z čehož vyšlo, že 60,2 % obyvatel se považuje za míšenci; 22,3 % za indiány kečua; 5,9 % za bílou rasu; 3,6 % za afrodescendenty a 2,4 % za indiány ajmara. Je zde také výrazná menšina přistěhovalců z Japonska.⁶³

Měnová jednotka v Peru je Sol, který se dělí na 100 centimů. Průměrný kurz v roce 2018 přepočítaný na USD byl 3,29 PEN/USD. Používaný měrný systém je stejný jako v ČR a časová zóna je -5 GMT.⁶⁴

Peru je také členem několika mezinárodních organizací a sdružení a má podepsané velké množství obchodních dohod. Vyznačuje se tedy vysokou otevřeností ekonomiky. Je členem například Světové obchodní organizace (WTO), Sdružení Světové banky (WB), Tichomořské aliance, Fóra hospodářské spolupráce Asie a Tichomoří (APEC), Organizace spojených národů (UN), Hospodářské komise pro Latinskou Ameriku a Karibik (ECLAC), Andského společenství, Latinskoamerického integrační sdružení (ALADI) a Mezivládní skupiny G-24 a dalších.⁶⁵

⁶⁰ The Biodiversity finance initiative. *Peru* [online]. [vid. 2019-05-11]. Dostupné z: <https://www.biodiversityfinance.net/peru>

⁶¹ Ministerio de Agricultura y Riego. *Perfil ambiental del Perú* [online]. [vid. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://minagri.gob.pe/portal/datero/60-sector-agrario/introduccion/343-perfil-ambiental-del-peru>

⁶² Pontificia universidad católica del Perú. *Ley nacional de lenguas* [online]. [vid. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://red.pucp.edu.pe/ridei/files/2011/08/LEY-NACIONAL-DE-LENGUAS.pdf>

⁶³ Instituto Nacional de Estadística e Informática. *Perú: Perfil sociodemográfico* [online]. 2018 [vid. 2019-05-20]. Dostupné z: https://www.inei.gob.pe/media/MenuRecursivo/publicaciones_digitales/Est/Lib1539/libro.pdf

⁶⁴ Economist Intelligence Unit. *Peru – Country summary* [online]. [vid. 2019-05-20]. Dostupné z: <http://country.eiu.com/article.aspx?articleid=438095427&Country=Peru&topic=Summary&subtopic=Basic+data>

⁶⁵ Central Reserve Bank of Peru. *International organizations* [online]. [vid. 2019-05-20]. Dostupné z: <http://www.bcrp.gob.pe/other-webs/international-organizations.html>

2.2 PEST analýza

Následující podkapitola představí podnikatelské prostředí Peru z pohledu PEST analýzy. Rozebere místní prostředí z pohledu politického, ekonomického, sociálního a technologického, aby byl poskytnut komplexní obrázek o stavu Peru z různých úhlů pohledu.

2.2.1 Politicko-právní prostředí Peru

Dle peruánské ústavy je Peru demokratickou, sociální, nezávislou a suverénní republikou. Politická moc je rozdělena na 3 nezávislé složky – moc výkonná, zákonodárná a soudní. Výkonná moc je zastoupena prezidentem a dvěma viceprezidenty, moc zákonodárná jednokomorovým parlamentem (Kongresem), který má 130 členů.⁶⁶

Současným prezidentem Peru je od 23. března 2018 Martín Alberto Vizcarra Cornejo. V roce 2016 byl zvolen prvním viceprezidentem, přičemž do funkce prezidenta nastoupil po demisi svého předchůdce, prezidenta Pabla Kuczynského.⁶⁷ Jeho vláda má trvat do 28. července 2021. Peruánská politická scéna se ale dlouhou dobu potýká se značnými problémy, všech 5 posledních předchůdců na postu prezidenta republiky je v současnosti stíháno nebo zadrženo kvůli korupčním praktikám,⁶⁸ exprezident Alan García dokonce v den svého zadržení spáchal sebevraždu.⁶⁹

Z tohoto důvodu Martín Vizcarra hned po svém nástupu oznámil, že za jeden z nejdůležitějších pilířů své vlády považuje boj proti korupci, snížení nerovnosti a chudoby v zemi. Prezident se díky svým protikorupčním opatřením těší na peruánské poměry poměrně vysoké míře podpory veřejnosti, která v červnu 2019 dosahovala 58 %.⁷⁰ Stabilita politického systému ale není příliš velká, prezident se nemá přílišnou podporu ze strany

⁶⁶ Gobierno Peruano. *Organización del Estado* [online]. [vid. 2019-05-17]. Dostupné z: https://www.peru.gob.pe/directorio/pep_directorio_gobierno.asp

⁶⁷ Presidencia de la República del Perú. *Martín Alberto Vizcarra Cornejo* [online]. [vid. 2019-05-17]. Dostupné z: <https://www.gob.pe/institucion/presidencia/alta-direccion/1039-martin-alberto-vizcarra-cornejo>

⁶⁸ El Espectador. *Perú: una historia de presidentes caídos en desgracia* [online]. April 17, 2019 [vid. 2019-06-05]. Dostupné z: <https://www.elespectador.com/noticias/el-mundo/peru-una-historia-de-presidentes-caidos-en-desgracia-articulo-746161>

⁶⁹ BBC. *Muerte de Alan García: la carta de suicidio que dejó el expresidente peruano* [online]. April 19, 2019 [vid. 2019-06-02]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/noticias-america-latina-47993238>

⁷⁰ RRP. *La aprobación de Martín Vizcarra se dispara tras la cuestión de confianza ante el Congreso*. [online]. June 13, 2019 [vid. 2019-06-19]. Dostupné z: <https://rpp.pe/politica/actualidad/la-aprobacion-de-martin-vizcarra-se-disparo-tras-la-cuestion-de-confianza-ante-el-congreso-noticia-1202607>

Kongresu, což ho během necelých prvních dvou let vlády dovedlo již dvakrát k vyslovení otázky důvěry. Pokud by jeho vládě Kongres důvěru neudělil, prezidenta by to opravňovalo k jeho rozpuštění a vyhlášení nových parlamentních voleb.⁷¹

Vítězná politická strana v posledních volbách konaných v roce 2016 byla pravicová neoliberální Fuerza Popular s obsazením 55 míst v Kongresu.⁷² Tuto stranu založila dcera bývalého prezidenta, Keiko Fujimori, a strana získává mnoho hlasů i díky popularitě exprezidenta Alberta Fujimoriho. Další politické strany již obsadily 10 a méně míst, z nich nejdůležitější jsou levicově orientované Nuevo Perú a Frente Amplio a liberální Peruanos por el Cambio.⁷³ Další parlamentní volby jsou naplánované na duben 2021 a podle nynějších informací se bude o křesla do Kongresu ucházet celkem 24 politických stran, což je nejvyšší počet stran ve volbách ze všech zemí Tichomořské Aliance. Většina z těchto stran je ale poměrně mladá, neexistují ani 20 let.⁷⁴

Co se týče voleb regionálních a obecních, poslední volby proběhly na konci roku 2018 a nově zvolení guvernéri a starostové do funkce nastoupili v lednu 2019 na tříleté volební období.⁷⁵ Při zvolení do nové funkce je v Peru obvykle zvykem, že se kompletně obmění zastoupení úřadu. Proto se často stává, že při změně guvernéra či starosty často nemusí dojít k dodržení dohody uzavřené s minulým představitelem, a vyjednávání mohou začít znovu. Nově zvolený funkcionář naopak chce začínat své nové projekty, proto je období po volbách vhodnou dobou pro přihlašování se do tendrů ke státním zakázkám.

⁷¹ El Comercio. *Así fue la primera cuestión de confianza que presentó Martín Vizcarra* [online]. June 4, 2019 [vid. 2019-05-25]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/politica/primera-cuestion-confianza-presento-presidente-vizcarra-noticia-ecpm-639791>

⁷² Congreso de la República del Perú. *Integrantes de los Grupos Parlamentarios* [online]. [vid. 2019-05-25]. Dostupné z: <http://www.congreso.gob.pe/index.php?Kfn=gruposparlamentarios&K=40&File=/Docs/spa/gruposparlamentarioslista.html>

⁷³ Evolución electoral de los partidos políticos. In: *Partidos políticos* [online]. [vid. 2019-05-24]. Dostupné z: <http://partidos-politicos.net/peru/>

⁷⁴ ESPINOSA, MARTÍN LEÓN. Política: En el Perú hay 24 partidos, la cifra más alta dentro de la Alianza del Pacífico. In: *El Comercio* [online]. March 14, 2019 [vid. 2019-05-30]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/politica/peru-hay-24-partidos-cifra-alta-alianza-pacifico-noticia-616601>

⁷⁵ El Comercio. *Año 2019: ellos son los 25 gobernadores regionales que hoy asumen el cargo*. [online]. January 1, 2019 [vid. 2019-06-04]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/peru/2019-25-gobernadores-regionales-hoy-asumen-cargo-fotos-noticia-591321>

Jelikož už byla zmíněna závažnost korupčních praktik na území Peruánské republiky, pro představu uvedeme srovnání s dalšími 180 zeměmi světa, které měří Transparency International. Peru se v roce 2018 umístilo na 105. místě s bodovým ohodnocením 35 ze 100.⁷⁶

Transparency International uvádí, že žádná plně demokratická země neobdrží v hodnocení méně než 50 bodů. Dle hodnocení tohoto označení nedosáhnou dvě třetiny všech zemí světa. Dle sledovaných dat se od roku 2006 ve svém skóre zhoršilo 113 zemí světa, mezi nimiž je i Peru, od roku 2017 se v hodnocení propadlo o 9 příček.⁷⁷ Propad v hodnocení může být způsoben bojem proti korupci nastartovaném v minulých letech, protože jsou postupně odkrývány staré korupční skandály.

Politické prostředí Peru je tedy značně nestabilní, obsazení politických funkcí včetně ministerských je často obměňováno a občané ve vládu a politiku obecně nemají přílišnou důvěru. Podle průzkumu deníku El Comercio společně se společností Ipsos v roce 2017, více než 70 % obyvatel nedůvěřuje ani politickým stranám, ani Kongresu. Nedůvěra v soudní systém dosahuje výše 64 %.⁷⁸

Co se týče mezinárodní politiky, Peru má od roku 2013 uzavřenou dohodu o volném obchodu s Evropskou unií. EU je totiž jednou z hlavních cílových destinací pro peruánský vývoz. Dohoda je zaměřená především na oboustrannou podporu zemědělské výměny. Pro vývoz z EU se zlepšení podmínek týká především odstředěného mléka, sýru a šunky, vína, lihovin, vepřových výrobků a olivového oleje.⁷⁹

⁷⁶ Transparency International. *Corruption perceptions index 2018*. In: *Transparency.org* [online]. [vid. 2019-06-05]. Dostupné z: <https://www.transparency.org/cpi2018>

⁷⁷ Transparency International. *How corruption weakens democracy* [online]. [vid. 2019-06-06]. Dostupné z: https://www.transparency.org/news/feature/cpi_2018_global_analysis

⁷⁸ El Comercio, Ipsos. *¿En qué instituciones confían los peruanos?* [online]. [vid. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2017-10/En%20que%20instituciones%20confian%20los%20peruanos.pdf>

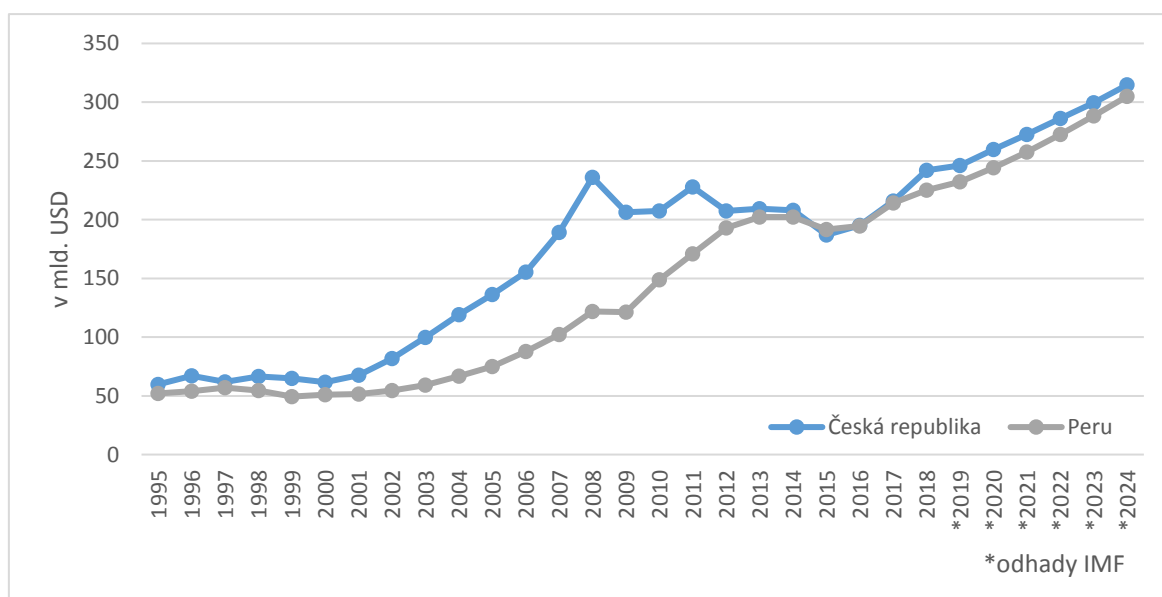
⁷⁹ European Commission. *EU-Peru Free Trade agreement: improved market access for agricultural products* [online]. [vid. 2019-06-09]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/agriculture/newsroom/107_en

2.2.2 Ekonomické prostředí Peru

Tato kapitola popisuje ekonomické prostředí Peru na základě velikosti HDP v běžných cenách a vývoje tempa růstu hrubého domácího produktu. Další uvažované ekonomické ukazatele jsou míra inflace, míra nezaměstnanosti a velikost neformálního sektoru.⁸⁰

Při sledování velikosti HDP v reálném vyjádření v grafu č. 1, jako ukazatele velikosti ekonomiky, byla dle IMF v roce 2018 peruánská ekonomika s hodnotou 225 mld. USD pouze mírně menší, než ekonomika České republiky (242 mld. USD).⁸¹ Do budoucna je očekávaný stabilní růst, přičemž velikost peruánské ekonomiky bude v běžných cenách stále mírně menší než ekonomika České republiky. Peru ale ještě stále pracuje hluboko pod svým ekonomickým potenciálem.

Graf č. 1 HDP v běžných cenách, mld. USD

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Mezinárodního měnového fondu⁸²

Graf číslo 2, který vyjadřuje růst reálného HDP, ukazuje, že Peru dlouhodobě dosahuje vysoké míry ekonomického růstu, za posledních 10 let Peru zažilo průměrný meziroční růst

⁸⁰ Ne všechny statistiky poskytovaly k datu odevzdání DP aktuální data za rok 2018, proto byla v této kapitole použita v některých případech použita data z roku 2017, vždy se ale jednalo o poslední dostupná data k červnu 2019.

⁸¹ Světová banka. World Development Indicators. Statistická data vyhledaná dne 20. června 2019.

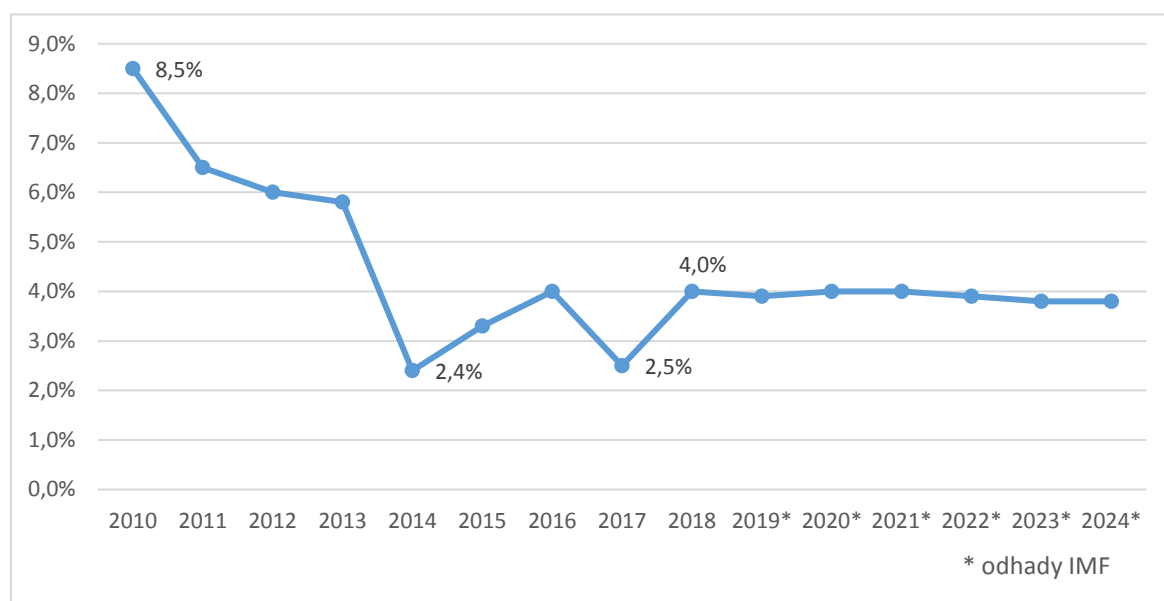
In: *WorldBank* [online]. [vid. 2019-20-06]. Dostupné z:

<http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=world-development-indicators>

⁸² IMF. GDP, current prices – statistická data vyhledaná dne 15. června 2019. In: IMF Data Mapper [online]. c2019 [vid. 2019-15-06]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/PER/CZE>

HDP 4,4 %. Můžeme pozorovat, že ke sníženému růstu došlo v letech 2014 a 2017. V roce 2014 bylo zpomalení růstu způsobeno prudkým poklesem v sektoru rybolovu a těžební aktivity,⁸³ která tvoří velkou část peruánského HDP, v roce 2017 zase došlo k velkým záplavám na severu země. V roce 2018 se ale peruánská ekonomika znovu vzpamatovala a se 4% růstem se posunula mezi země s nejrychlejším ekonomickým růstem v Latinské Americe. Dle předpovědí Mezinárodního měnového fondu je v následujících 5 letech očekávaný stabilní růst pohybující se kolem 4 %.

Graf č. 2 Vývoj růstu reálného HDP Peru v čase

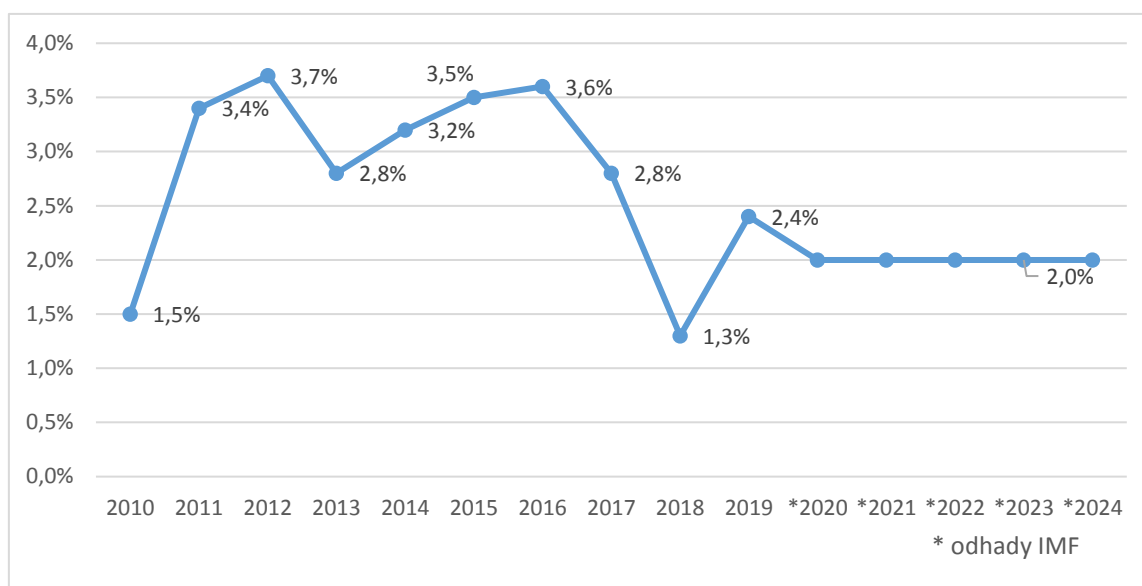
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Mezinárodního měnového fondu⁸⁴

Míra inflace Peru byla v roce 2018 držena centrální bankou v cílovém pásmu mezi 1 a 3 procenty. Z grafu č. 3 na následující straně lze vyčíst, že míra inflace v roce 2018 byla nízká, její hodnota dle Mezinárodního měnového fondu v roce 2018 činila 1,3 %. Vývoj v následujících letech je očekáván stabilní, pohybující se kolem 2 %.

⁸³ Economía peruana creció 2.35% en 2014, la menor tasa en cinco años. In: *Peru21* [online]. 16.2.2015 [vid. 2019-15-06]. Dostupné z: <https://peru21.pe/economia/economia-peruana-crecio-2-35-2014-menor-tasa-cinco-anos-167474>

⁸⁴ IMF. Real GDP Growth – statistická data vyhledaná dne 15. června 2019. In: IMF Data Mapper [online]. c2019 [vid. 2019-15-06]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/PER

Graf č. 3 Vývoj míry inflace Peru

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Mezinárodního měnového fondu⁸⁵

Po záplavách, které ovlivnily ekonomiku v roce 2017, se začala většina ukazatelů spotřeby vyvíjet příznivě. Národní zaměstnanost soukromého formálního sektoru vzrostla oproti roku 2017 o 4,4 %, zatímco mzdové náklady se oproti předchozímu roku zvýšily o 6,2 %. Tyto faktory vedly k růstu soukromé spotřeby, která v roce 2018 dosáhla růstu 3,8 procenta.

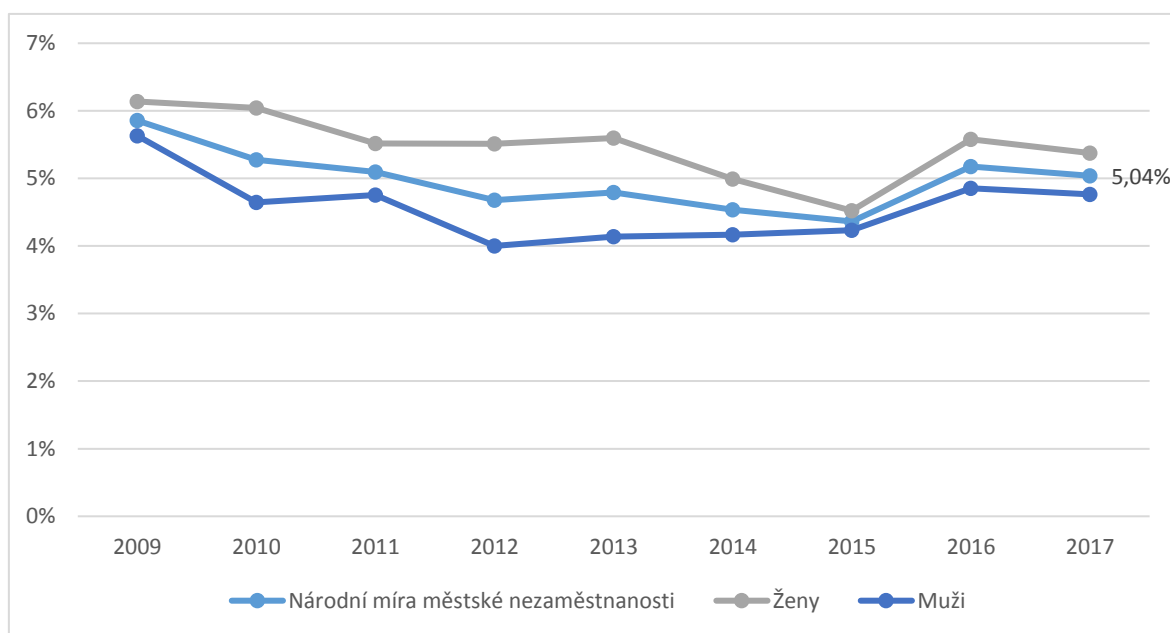
Velkým problémem peruánské ekonomiky je vysoká míra neformálního sektoru, která v roce 2017 dosahovala 72,5 %. Dle údajů statistického úřadu Peru se míra neformality za posledních 10 let zlepšila o 5 procentních bodů, přičemž neformální sektor je větší v rurálních oblastech (95,5 %), v městech je podstatně nižší (např. v Limě 56,7 %). Ve všech regionech vyšší míry neformality dosahují ženy než muži.⁸⁶

Co se týče nezaměstnanosti, v Peru je vždy sledována situace ve městech. Peruánská společnost je společnost s tradičním zaměřením, v mnoha rodinách stále ještě převažuje model, při kterém ženy zůstávají doma a muž chodí do práce. V grafu č. 4 je tedy možné vidět, že míra nezaměstnanosti žen ve všech sledovaných letech převažuje nad mírou nezaměstnanosti mužů. V roce 2017 míra nezaměstnanosti dosáhla 5 %, oproti předchozímu roku tedy došlo k mírnému snížení.

⁸⁵ IMF. Real GDP Growth – statistická data vyhledaná dne 15. června 2019. In: IMF Data Mapper [online]. c2019 [vid. 2019-15-06]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/PER

⁸⁶ INEI. Tasa de informalidad de mujeres y hombres, según ámbito geográfico [online]. 2018 [vid. 2019-06-23]. Dostupné z: https://www.inei.gob.pe/media/MenuRecursivo/indices_tematicos/orden-14_10.xlsx

Graf č. 4 Národní míra městské nezaměstnanosti Peru 2009 - 2017

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat INEI⁸⁷

2.2.3 Sociálně-demografické prostředí Peru

Peru, stejně jako většina latinskoamerických států, je země s velkými sociálními nerovnostmi. Sociální nerovnost lze měřit tzv. Giniho koeficientem. Tento koeficient se měří v rozpětí od 0 do 100, přičemž 0 by byla hodnota absolutní rovnosti a 100 absolutní nerovnosti. Peru se za posledních 20 let zlepšilo o 10 bodů, především díky nárůstu nové střední třídy.⁸⁸ Situace se tak pomalu zlepšuje, nerovnost však nadále zůstává vysoká, což podporuje nevraživost mezi třídami.

Například v Limě existuje velmi bohatá část obyvatel, kteří bydlí v drahých bezpečných a moderních čtvrtích. Každý dům má svého vrátného a každá ulice svého hlídače. Vyšší třídy mají také hospodyně, která s nimi žije ve stejném domě, vaří, uklízí a hlídá děti a za minimální plat pracuje 6 dní v týdnu, svou vlastní rodinu navštěvuje pouze v neděli. Volný čas bohatá vrstva tráví v tzv. klubech, což jsou bezpečně hlídaná střediska s bazény, posilovnami, tenisovými kurty, restauracemi a někdy i obchody, kam mají přístup pouze ti,

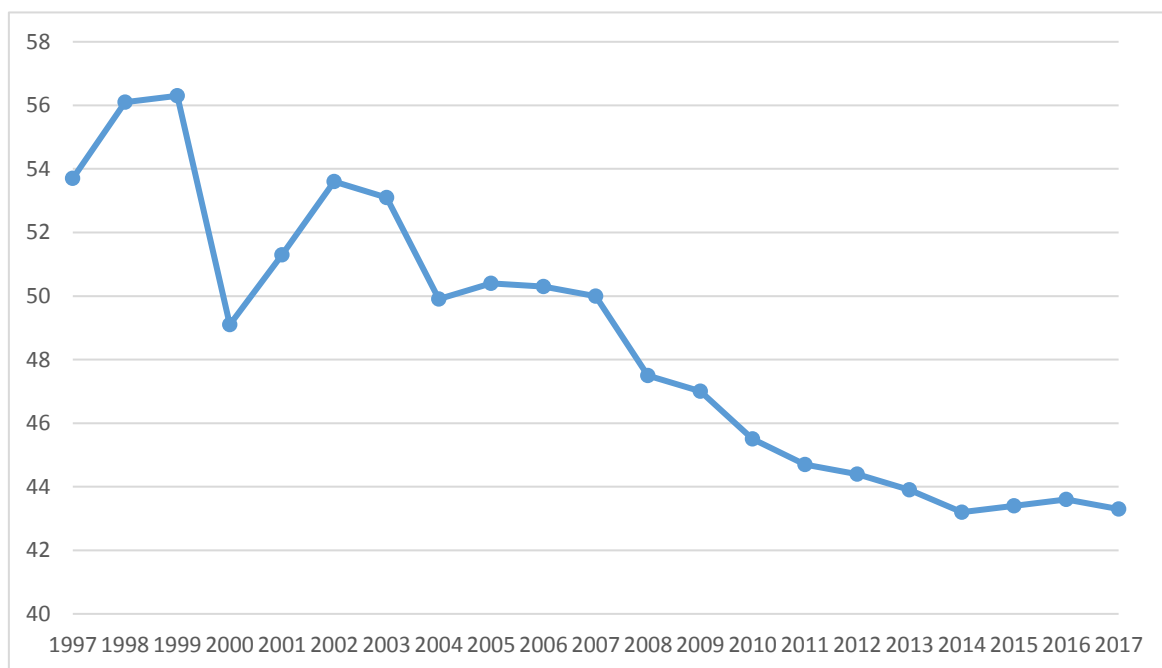
⁸⁷ INEI. *PERÚ urbana: Tasa de desempleo de mujeres y hombres, según ámbito geográfico* [online]. 2018 [vid. 2019-06-23]. Dostupné z: https://www.inei.gob.pe/media/MenuRecursivo/indices_tematicos/orden-24_2.xlsx

⁸⁸ HUBER, L., LAMAS, L., ed. Consideraciones sobre la “nueva clase media” peruana. *Revista de analisis y critica* [online]. February 10, 2016 [vid. 2019-06-16]. Dostupné z: <https://revistaargumentos.iep.org.pe/articulos/consideraciones-sobre-la-nueva-clase-media-peruana/>

kteří si to mohou dovolit. Tito mají přístup k nejlepšímu vzdělání, kvalitní soukromé vysoké školy v Peru jsou totiž velmi drahé a nižší třídy často posílají své děti hned po základní či střední škole do práce.

V kontextu Peru se často mluví o nutnosti změny vzdělávacího systému. Některé děti totiž ani základní školu nedokončí, i když se situace postupně zlepšuje, národní negramotnost byla v roce 2016 5,9 %, nejvyšší je v horách (10,5 %), nejnižší při pobřeží, kde se také nachází hlavní město.⁸⁹ Průměrný počet let školní docházky byl 10,2 v roce 2017.⁹⁰

Graf č. 5 Vývoj Giniho koeficientu v Peru za posledních 20 let.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Světové banky⁹¹

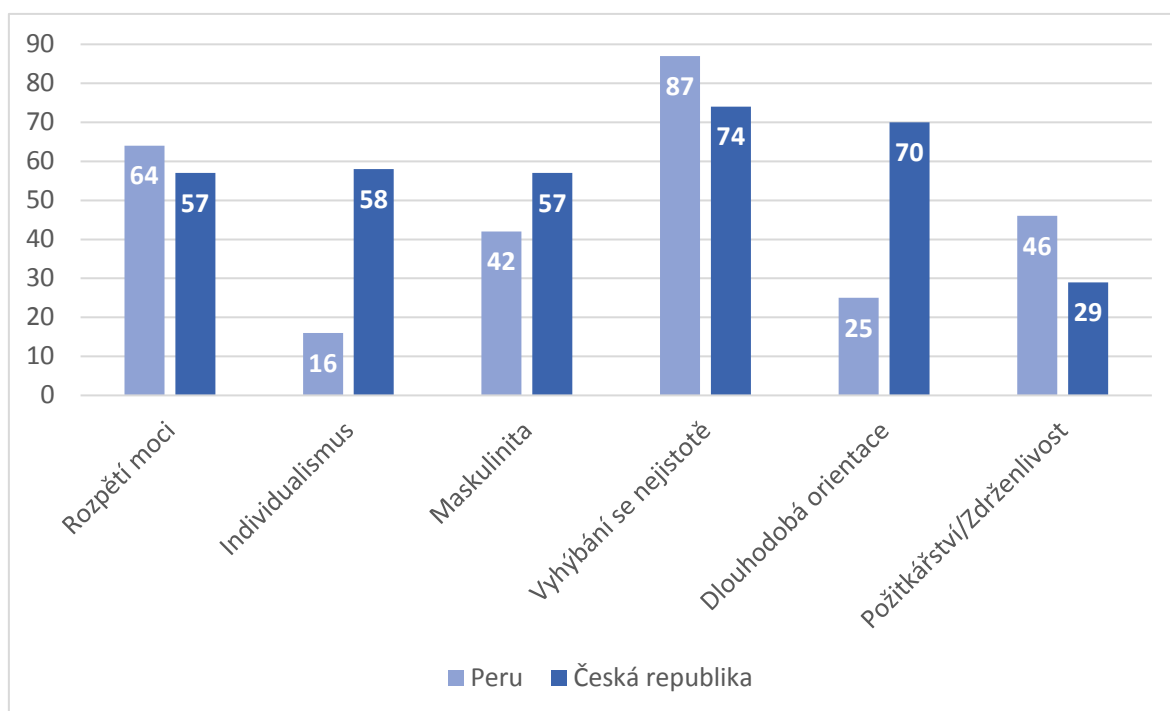
Jak již bylo vymezeno v kapitole 1.6.3., pro pochopení kulturního vymezení společnosti a specifičnosti chování je vhodné společnost hodnotit dle Hofstedeho kulturních dimenzí. Pro vysvětlení rozdílů mezi peruánskou a českou kulturou jsou výsledky v jednotlivých dimenzích pro obě země znázorněny v následujícím grafu č.6.

⁸⁹ INEI. *Tasa de analfabetismo de la población de 15 y más años de edad* [online]. [vid. 2018-06-10]. Dostupné z: https://www.inei.gob.pe/media/MenuRecursivo/indices_tematicos/libro20_4.xls

⁹⁰ INEI. *Promedio de años de estudio alcanzado por la población de 15 y más años de edad* [online]. [vid. 2018-06-10]. Dostupné z: https://www.inei.gob.pe/media/MenuRecursivo/indices_tematicos/5.56.xlsx

⁹¹ The World Bank: *Worldbank.org: GINI index (World Bank estimate)* [online]. [vid. 2018-06-10]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI?locations=PE>

Graf č. 6 Kulturní dimenze Peru a ČR dle Hofstedeho

Zdroj: Vlastní zpracování podle Geerta Hofstedeho⁹²

Existující vysoká míra sociální nerovnosti v Peru se odráží hned v prvním pilíři, který znázorňuje „**rozpětí moci**“. Peruánskou společnost by se dalo označit za centrálně strukturovanou, statut je důležitý. Existují vysoké mzdové rozdíly, nadřízení se nad podřízené povyšují, považují je za podřazený druh a žádají o respekt a poslušnost, především pokud jsou podřízení černé pleti, nebo indiánského původu. Podřízení také stále vnímají nadřízené jako obtížně přístupné a nedůvěřují jim. Někteří pozorovatelé se při sledování rozpětí moci v Peru odkazují na dřívější existenci pevně strukturované a centralizované říše Inků; jiní poukazují na pozůstatky koloniálního uspořádání, autoritářské vlády a velký přetrvávající vliv církve.⁹³

Stejně jako ve většině ostatních zemí Latinské Ameriky Peru vykazuje velmi kolektivistické skóre s hodnotou 16, Česká republika vykazuje mnohem silnější míru „**individuálního**“. Většina obyvatel považuje velké společnosti za atraktivní, a zejména mezi dělnickými pozicemi se zájem o práci v těchto firmách týká především statusu, který jméno společnosti přináší. Manažeři zastávají především tradiční přístup a jakékoliv iniciativy zaměstnanců

⁹² Country comparison. *Hofstede-insights.com* [online]. [vid. 2018-06-09]. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/czech-republic,peru/>

⁹³ Tamtéž.

podporují spíše zvolna. Manažeři preferují názorovou shodu před autonomií svých rozhodnutí, chtějí si totiž posílit své postavení. Co se týče domácností, rodiny drží velmi spolu a velmi spotřební jsou rodinné svátky, jako například Den Matek, nebo Den Otců. Hodnotově jsou v tomto pilíři mezi ČR a Peru cítit velké rozdíly, proto je pro vstupující českou firmu důležité si uvědomit, že oceňovány budou vztahy, orientace na cíl ne do takové míry, jak bychom mohli být zvyklí.⁹⁴

Co se týče vymezení „**maskulinity a femininity**“, Peru je spíše feminní společnost. Tento fakt byl zdrojem mnoha kulturních střetů a nedorozumění. Pro vstupující cizince jsou často místní obyvatelé rezervovaní nebo vyloženě líní. Skutečnými důvody však je slabší míra motivace místních obyvatel, jejich preference lidských kontaktů a rodiny před společenským uznáním či bohatstvím a fakt, že práce nebyla vnímána jako priorita.⁹⁵

Skóre „**vyhýbání se nejistotě**“ je jak v Peru, tak ve většině latinskoamerických zemí, které patřily do španělského království poměrně vysoké. Tyto společnosti vykazují silnou potřebu pravidel a propracovaných právních systémů. Potřeba jednotlivců dodržovat pravidla a zákony je však slabá. Obecně je vidět velký rozdíl mezi tím, co je napsáno a mezi realitou. Korupce je velmi rozšířená a přítomná je velká míra neformálnosti. Podle peruánského nositele Nobelovy ceny Vargas Llosy je v Peru normální, že pokud nejsou dodržována stanovená pravidla, jsou vytvořena další, která je upravuje, nebo dokonce popírá, nebo zmírňuje. Pro nedodržení pravidel pak vždy existuje nějaká mezera, která přestupek ospravedlní.⁹⁶

Dimenze „**dlouhodobé orientace**“ popisuje, jak společnost udržuje vazby na svou minulost a zároveň řeší výzvy současnosti a budoucnosti. Peruánská kultura je spíše normativnější než pragmatická. Lidé v těchto společnostech mají velký zájem o vytvoření absolutní pravdy. Vyznačují se velkou úctou k tradicím, relativně malým sklonem šetřit do budoucna a zaměřují se na dosahování rychlých výsledků. Češi naopak vnímají, že absolutní pravda neexistuje, a že pravda záleží na kontextu situace.⁹⁷

⁹⁴ Country comparison. *Hofstede-insights.com* [online]. [vid. 2018-06-09]. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/czech-republic,peru/>

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ Tamtéž.

Při srovnání posledního pilíře, který sleduje, do jaké míry se lidé snaží kontrolovat své touhy a impulsy je jasné, že Peruánci jsou mnohem „požitkářštější,“ než Češi. Po tvrdé práci se odměňují. Mají rádi dobré jídlo a zábavu. Češi jsou naopak více vedeni k odříkání, užívání si může být dokonce považované za něco špatného.⁹⁸

2.2.4 Technické a technologické prostředí Peru

Vyspělost technického a technologického prostředí můžeme hodnotit například z pohledu množství žádostí o patent, nebo výše investic, která do výzkumu a vývoje v dané ekonomice plyne. Dále je také možné sledovat počet uživatelů internetu.

Investice do výzkumu a vývoje mají do budoucna pozitivní vliv na růst ekonomiky. V Peru tímto směrem plyne pouze 0,12 % HDP při započítání investic jak veřejného, tak soukromého sektoru. Pro určení, kolik procent hrubého domácího produktu by mělo být do výzkumu investováno, byla situace Peru srovnána Meziamerickou rozvojovou bankou (IDB) se situací Norska a Finska v 70. letech. Obě země disponující nerostným bohatstvím do výzkumu v té době investovaly 5krát více, než Peru dnes.⁹⁹

Podle Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO), se Peru neumísťuje na předních příčkách týkajících se žádostí o patent. V počtu žádostí o patent se Peru celkově umístilo až na 81. místě. Za celý rok 2017 bylo totiž v Peru požádáno pouze o 1 219 žádostí o patent, z toho ale 91,8 % žádostí podaly zahraniční subjekty, které na peruánském trhu chtějí působit.¹⁰⁰ Na první pohled zdánlivě nevýhodnou situaci lze pro české subjekty přetavit ve výhodu. Konkurence, co se týče inovativních výrobků na peruánském trhu, zatím není silná, a existuje tedy dobrá šance uchycení českého inovativního produktu.

Další důležitý ukazatel je také míra pokrytí země internetem. V Peru dle dat z poloviny roku 2018 internet používá 67,6 % obyvatel, což je asi 22 milionů peruánských občanů. Z tohoto množství je 20 milionů aktivním uživatelem Facebooku.¹⁰¹

⁹⁸ Country comparison. *Hofstede-insights.com* [online]. [vid. 2018-06-09]. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/czech-republic/peru/>

⁹⁹ ANDINA. *BID: Perú debe incrementar inversión en investigación para crecer sostenidamente* [online]. April 29, 2019 [vid. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://andina.pe/agencia/noticia-bid-peru-debe-incrementar-inversion-investigacion-para-crecer-sostenidamente-749912.aspx>

¹⁰⁰ World intellectual property organization. *World Intellectual Property Indicators 2018* [online]. 2018 [vid. 2018-06-18]. Dostupné z: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_941_2018.pdf

¹⁰¹ Internet Usage Statistics for all the Americas. *Internet World Stats: Usage and Population Statistics* [online]. [vid. 2019-06-16]. Dostupné z: <https://www.internetworldstats.com/stats2.htm>

2.3 Postavení dle žebříčků konkurenceschopnosti

Tato podkapitola se věnuje mezinárodnímu srovnání postavení Peru v žebříčkách konkurenceschopnosti. Umístění Peru bude především srovnáváno s ostatními zeměmi Latinské Ameriky a dále pak s Českou republikou, především kvůli zaměřenosti této diplomové práce na české subjekty, které by chtěly svoje podnikání rozšířit směrem do regionu Latinské Ameriky.

2.3.1 Postavení Peru v Doing Business Index

Index Doing Business se ve většině zemí zaměřuje pouze na situaci v hlavním městě, Peru proto není výjimkou, stav všech 11 ukazatelů je sledován pouze v Limě. Peru je centralizovaná země, takže většina obchodních aktivit probíhá právě v hlavním městě, i díky existenci mezinárodního letiště Jorge Chávez a mezinárodního přístavu Callao, který byl historicky důležitý pro celou Latinskou Ameriku.¹⁰²

Dle hodnocení Doing Business se Peru pro rok 2019 umístilo na 68. příčce ze sledovaných 190 zemí, s průměrnou hodnotou 68,83 bodů¹⁰³ ze všech 11 sledovaných kritérií, přičemž 100 je hodnota nejlepší praxe a 0 hodnota nejhorší praxe ve sledovaných ekonomikách.

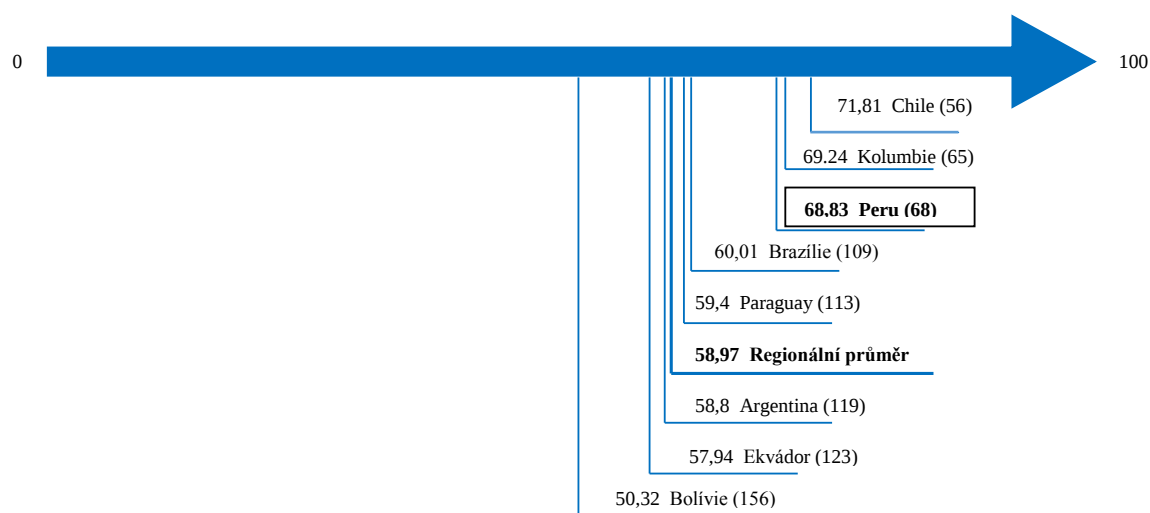
Pro srovnání s ostatními zeměmi Latinské Ameriky je na následující straně v grafu číslo 7 znázorněn regionální bodový průměr Latinské Ameriky a Karibiku (58,97 bodů), což ukazuje, že si Peru regionálně i v mezinárodním srovnání vede poměrně dobře. Určitě také stojí za zmínku v regionu s nejlepším výsledkem Mexiko, světově na 54. příčce se 72,09 body, dále Chile (na 56. místě), následované Kolumbií (65.). Peru se tedy regionálně v indexu DB nachází na předních pozicích a další země kontinentu následují s poměrně velkým rozestupem (Brazílie 109., Argentina 119.) Není překvapením, že momentálně komplikovaná politická situace ve Venezuele ji činí se zemí s nejmenší snadností pro podnikání a řadí ji až na 188. místo ze sledovaných 190.¹⁰⁴

¹⁰² La "Perla del Pacífico". *Cámara de Comercio de Lima* [online]. [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <http://www.e-camara.net/revista/2286/ultima-pag.htm>

¹⁰³ The World Bank Group. *Ease of Doing Business in Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: http://www.doingbusiness.org/en/data/exploreconomies/peru#DB_dwcp

¹⁰⁴ The World Bank Group. *Rankings & Ease of Doing Business Score* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/rankings?region=latin-america-and-caribbean>

Graf č. 7 Postavení zemí Latinské Ameriky v Doing Business

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Doing Business 2019¹⁰⁵

Čeští podnikatelé jsou dobře obeznámeni s podnikatelským prostředím a podmínkami k zahájení činnosti v České republice, proto jsou výsledky jednotlivých sledovaných ukazatelů dále blíže srovnávány právě se situací v naší vlasti.

Co se týče meziročního srovnání, Peru se oproti roku 2018 celkově zlepšilo o 0,56 %, výsledky v čase jsou ovšem relativní, jelikož jsou srovnávány ekonomiky navzájem.¹⁰⁶ Významné zlepšení o 4,29 % zaznamenal indikátor „**zahájení činnosti**“, jelikož byl v posledním roce zkrácen čas potřebný k získání městské licence a technické bezpečnostní prohlídky budovy z regionálního úřadu.¹⁰⁷ K registrování firmy v Peru je nyní třeba učinit 8 procedur, přičemž v průměru vyřízení trvá 24,5 dne¹⁰⁸, což přesně odpovídá situaci v České republice.¹⁰⁹

¹⁰⁵ The World Bank Group. *Ease of Doing Business* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.doingbusiness.org/en/data>

¹⁰⁶ The World Bank Group. *Ease of Doing Business in Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: http://www.doingbusiness.org/en/data/exploreeconomies/peru#DB_dwcp

¹⁰⁷ The World Bank Group. *Business Reforms in Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/reforms/overview/economy/peru>

¹⁰⁸ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/p/peru/PER.pdf>

¹⁰⁹ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Czech Republic* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/c/czech-republic/CZE.pdf>

Byla také zaznamenána pozitivní změna u řešení „**stavebních povolení**“ (54. příčka), Peru totiž posílilo kontrolu kvality staveb zavedením přísnějších kvalifikačních požadavků pro odborníky pověřené technickými kontrolami.¹¹⁰ Získání stavebního povolení je v celém světě dlouhodobou záležitostí, v Peru trvá 187 dní a je třeba vyřídit 15 procedur. Co se týče stavebních povolení, Peru obsazuje 54. příčku Ease of Doing Business, situace je zde totiž mnohem příznivější než v případě České republiky (156. místo), kde je na vyřízení nutné počkat 246 dní a vyřídit 21 různých kroků.¹¹¹ Kvalita bezpečnostního kontrolního systému patří s vysokou hodnotou (13 z 15) mezi lepší, lze se domnívat, že je tomu tak především kvůli geografickému umístění v seismické oblasti a nebezpečí, kterému jsou tak obyvatelé vystaveni.¹¹² Při „**registraci nemovitostí**“ je v Peru nutné provést o krok více, než v ČR (5 procedur), ale registrace může trvat pouhých 7,5 dní, téměř čtyřikrát méně, než u nás (27,5 dní).

K „**získání přívodu elektřiny**“ je třeba vykonat 5 kroků, přičemž nejlepší světové skóre jsou 3 kroky (stejně jako v ČR). V Peru je cena elektřiny za kWh 17,1 centů USD a vyřízení trvá 67 dní. Index spolehlivosti dodávky v Peru nese hodnotu 6 (8 značí nejvíce spolehlivá) a regionální průměr je 4,3.¹¹³ ČR je z hlediska elektřiny výhodnější, umístila se na 10. příčce, jelikož kWh vyjde na pouhých 12,1 centů USD a vyřízení 60 dní. ČR také patří mezi 27 zemí s nejspolehlivější dodávkou elektřiny na světě. Z hlediska spolehlivosti energie se tak Peru nerovná evropským zemím, v regionu si ale stále drží umístění na předních příčkách.

„**Získání úvěru**“ je dle indexu Doing Business mnohem jednodušší v Peru než v České republice. Při placení kartou je možné i ve většině obchodů platit na splátky i běžný nákup potravin. To se pak také odráží v počtu dospělých, kteří si za posledních 5 let na něco půjčili. Peru patří mezi země s největší hloubkou informací o půjčkách na světě.¹¹⁴

¹¹⁰ The World Bank Group. *Business Reforms in Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/reforms/overview/economy/peru>

¹¹¹ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Czech Republic* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/c/czech-republic/CZE.pdf>

¹¹² The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/p/peru/PER.pdf>

¹¹³ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/p/peru/PER.pdf>

¹¹⁴ Tamtéž

Co se týče „ochrany malých investorů“, tento indikátor patří mezi silnější stránky peruánského prostředí při globálním umístění na 51. místě ze všech 190 ekonomik a vysoko nad latinskoamerickým průměrem, Česká republika se umístila až na 72. místě.¹¹⁵ Všechny sledované ukazatele jsou měřeny na stupnici od 0 do 10. Nejlépe (hodnota 9) si Peru vede při zveřejňování informací o transakcích se spřízněnými stranami, dále pak také v rozsahu práv zainteresovaných stran (hodnota 8). Nejhorší hodnocení (3) má v indexu rozsahu vlastnictví a kontroly, který měří pravidla upravující strukturu a změnu v řízení společností. Co se týče odpovědnosti za škody ve vedoucích pozicích, firemní transparentnosti a dostupnosti interních informací při podání žaloby, Peru je hodnoceno hodnotou 6 z 10.¹¹⁶

Pro podnikatele velmi důležité téma je „placení daní“. Podání a zaplacení daně z příjmů a dalších typů daní v Peru trvá průměrně 260 hodin ročně a je potřeba provést 9 plateb,¹¹⁷ v České republice je proces o něco kratší, odvod daní se skládá z 8 plateb a zabere 230 hodin času. Výše daní a povinných příspěvků, které musí podnik zaplatit v Peru činí 36,8 % ze zisku, v České republice je toto číslo o něco vyšší (46,1 %). Je také třeba zdůraznit, že uplatňovaná daň z příjmu právnických osob dosahuje v Peru výše 29,5 %, zatímco v ČR tato daň činí pouze 19 %.¹¹⁸

Při „obchodování přes hranice“ je třeba počítat s dodatečnými náklady zahrnujícími čas a náklady na získání potřebných dokumentů pro inspekci zboží na hranicích. Při importování zboží do Peru trvá vyřízení potřebných dokumentů zhruba 72 hodin, přičemž poplatky za dokumenty stojí v průměru 80 USD. Další poplatky spojené s přechodem zboží přes hranice, přístavní a manipulační poplatky a poplatky za povinné inspekce zboží státními autoritami se pohybují kolem 700 USD. Exportování z Peru je poněkud jednodušší, nad vyřízením dokumentů je nutné strávit pouze 48 hodin a poplatky s vyřízením spojené vyjdou na

¹¹⁵ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Czech Republic* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z:

<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/c/czech-republic/CZE.pdf>

¹¹⁶ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z:

<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/p/peru/PER.pdf>

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Czech Republic* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z:

<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/c/czech-republic/CZE.pdf>

50 USD. Dodatečné poplatky spojené s přechodem zboží přes hranice Doing Business vyčíslo na 630 USD.¹¹⁹

„Vymáhání soudních sporů“ v Peru průměrně trvá 426 dní a jeho náklady se pohybují kolem 35,7 % požadované hodnoty pohledávky.¹²⁰ Česká republika z tohoto srovnání nevychází extrémně pozitivně, náklady jsou sice o 2 procenta nižší (33,8 % vymáhané pohledávky), soudní řízení trvá ale téměř dva roky, celých 678 dní, přičemž kvalita soudního procesu v obou zemích je srovnatelná. V tomto indikátoru v žebříčku Doing Business se Peru umísťuje na 70. místě, zatímco Česká republika až na místě 99.¹²¹

Co se týče „řešení insolvence“ Peru je na 88. pozici nad latinskoamerickým průměrem, pro investory ale i tak není jednoduché se ke svým penězům dostat. Návratnost je v průměru pouhých 29 % a proces může trvat i 3 roky.¹²² Návratnost v případě insolvence v ČR je více než 2x vyšší (67,4 %) a proces většinou trvá 2 roky.¹²³

2.3.2 Postavení Peru v Indexu globální konkurenceschopnosti

Index globální konkurenceschopnosti 4.0, který nově od roku 2019 pokrývá 140 ekonomik, měří národní konkurenceschopnost definovanou jako soubor institucí, politik a faktorů, které určují úroveň produktivity země“. Index globální konkurenceschopnosti 4.0 zachycuje determinanty dlouhodobého růstu. Nedávný vývoj se odráží pouze tehdy, pokud má dopad na měření těchto determinantů.¹²⁴

¹¹⁹ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z:

<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/p/peru/PER.pdf>

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Czech Republic* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z:

<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/c/czech-republic/CZE.pdf>

¹²² The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z:

<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/p/peru/PER.pdf>

¹²³ The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Czech Republic* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z:

<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/c/czech-republic/CZE.pdf>

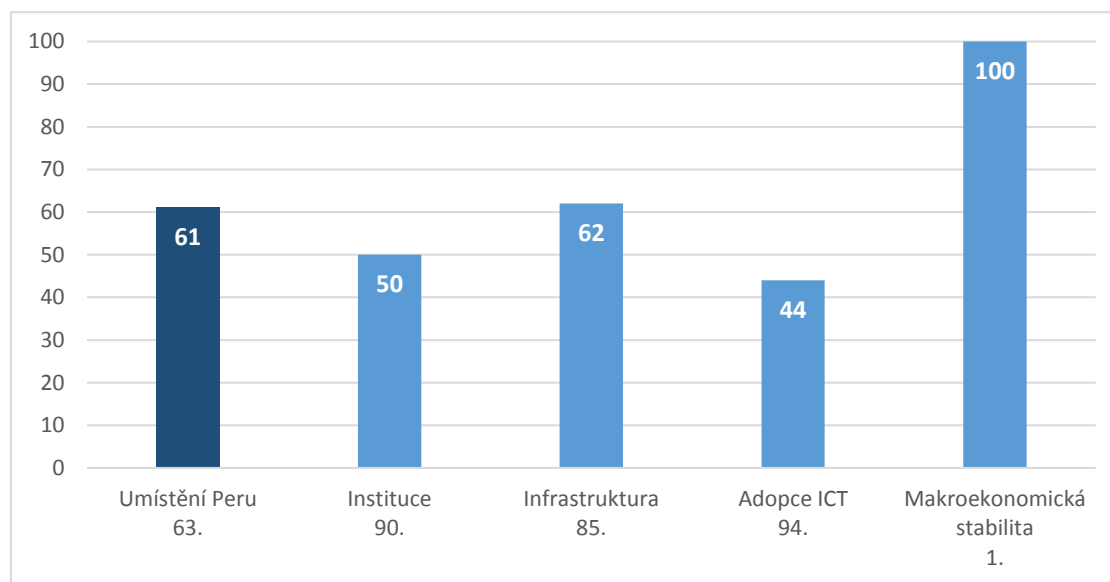
¹²⁴ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

Peru se v roce 2018 v žebříčku CGI umístilo na 63. místě ze 140 hodnocených ekonomik se skóre 61,3 bodů ze 100 možných, což oproti předchozímu roku znamená bodové zlepšení o 0,2 %. Na obhájení příčky z minulého roku ale toto nepatrné bodové zlepšení nestačilo, Peru si v rámci mezinárodního srovnání tohoto indexu oproti minulému roku pohoršilo o 3 příčky. V roce 2017 bylo totiž v indexu hodnoceno 135 ekonomik a Peru se umístilo na 60. místě.¹²⁵ Ve výsledku se tak odráží na jedné straně jeho makroekonomická stabilita a síla v podobě vysokého makroekonomického růstu, a na straně druhé slabiny pilířů trhu práce, institucí, infrastruktury a inovací.

Pro srovnání s ostatními zeměmi Latinské Ameriky Peru bylo předběhnuto z regionu nejlepším Chile (33.), Mexikem (46.), Uruguayem (53.), Kostarikou (56.) a Kolumbií (60.). Česká republika se v minulém roce umístila na 29. místě, těsně za Čínou, s bodovým ohodnocením 71 ze 100 možných.

Při bližším pohledu na hodnocení jedenácti pilířů v Peru lze konstatovat, že kromě vynikající makroekonomické stability má tato země ještě hodně co zlepšovat, především co se týče adoptování inovací, infrastruktury,

Graf č. 8 Hodnocení stavu prostředí – umístění Peru v GCI 2018

Zdroj: Vlastní zpracování na základě GCI¹²⁶

¹²⁵ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹²⁶ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-22-05]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

Instituce

V oblasti institucí (90. příčka) se hodnotí celá řada faktorů, ve kterých má Peru velké mezery, ať už co se týče vysoké míry korupce, vládních regulací, ochrany duševního vlastnictví nebo přítomnosti organizovaného zločinu (například nelegální těžba zlata v oblasti La Pampa).¹²⁷

Ve spolehlivosti policejních složek a účinnosti právního rámce při řešení sporů Peru se nachází na samém chvostu žebříčku, až na 136. místě. Druhým extrémem v rámci stejného pilíře je naopak velká transparentnost rozpočtu, kde se Peru umístilo dokonce na 4. místě.¹²⁸

Ani ve srovnání s ostatními zeměmi Latinské Ameriky Peru v pilíři institucí nevyniká. Bylo o téměř 60 pozic předběhnuto Chile, které se umístilo na 32. příčce, následovaný Uruguayem (34.) a také Argentinou (77.). V Kolumbii je situace velmi podobná jako v Peru (89. příčka), lehce za Peru se nachází Brazílie a Mexiko.¹²⁹ V kontextu Latinské Ameriky tedy špatná situace v oblasti institucí není ničím neobvyklým, Chile a Uruguay tvoří světlou výjimku.

Infrastruktura

Peru má v mezinárodním srovnání indexu GCI podprůměrnou infrastrukturu, ať už je řeč o hustotě silničních komunikací nebo jejich kvalitě. I přes meziroční zlepšení o 3 pozice se v tomto pilíři umístilo až na 85. místě, především kvůli špatné kvalitě svých silnic.¹³⁰

Nejaktuálnější dostupné údaje ukazují, že pouze 56,4 % národní silniční sítě je v dobrém stavu. I tak se ale jedná o sektor, kde lze za poslední dobu sledovat největší zlepšení, především díky množství vládních investic tímto směrem. Jsou to totiž komunikace spravované centrální vládou. Ze silnic spravovaných regionálními vládami je v dobrém stavu pouze 18,9 %.¹³¹

¹²⁷ El Comercio. ¿Qué es La Pampa y por qué era tan peligrosa esta zona de Madre de Dios?. [online]. February 22, 2019 [vid. 2019-06-0]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/peru/madre-de-dios/pampa-origen-enclave-mineria-ilegal-noticia-609033>

¹²⁸ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹²⁹ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹³⁰ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-22-05]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹³¹ Competitividad con y sin agenda. *Instituto Peruano de Economía* [online]. [vid. 2019-14-06]. Dostupné z: <https://www.ipe.org.pe/portal/competitividad-con-y-sin-agenda/>

Hustota silničního pokrytí je nízká i kvůli geografické rozmanitosti země (60 % rozlohy Peru je tvořeno Amazonským pralesem a 28 % pohořím And).¹³² Čím ale Peru nedisponuje v silnicích, nahrazuje v letecké a námořní přepravě. Dle posledních dat UNCTAD se v jejich indexu měřícím míru propojení země ke globální síti lodních dopravců (Liner Shipping Connectivity Index LSCI) Peru umístilo na čtvrtém místě po Mexiku, Panamě a Kolumbii, jako nejdůležitější přístavní země v Latinské Americe.¹³³

Peru také disponuje poměrně hustou leteckou sítí, která je sice dražší variantou přepravy, ale mnohem rychlejší. Peru disponuje velkým množstvím vnitrostátních letišť, při jejich využívání je ale často nutné počítat se zpožděním letu. Například největší letiště v Peru je mezinárodní letiště Jorge Chávez v Limě, které bylo postaveno pro odbavení 10 milionů pasažérů, v roce 2017 ale odbavilo již 20,5 milionů. Poptávka po letecké dopravě od roku 2005 překonává projekce, v roce 2015 tento rozdíl činil dokonce 71 %.¹³⁴ Z tohoto důvodu je nyní konstruován nový terminál představující investici kolem 1500 milionů USD, projektovaný ke zlepšení situace a odbavení 34 milionů pasažérů ročně.¹³⁵

Adopce ICT technologií

Do absolutních čísel se do adopce ICT technologií tu jednoznačně promítá vysoká míra nerovnoměrného rozvoje jednotlivých částí země. Peru se v roce 2018 totiž na 94. místě umísťuje hluboko pod globálním průměrem, hlavně kvůli nedostatečné infrastruktuře v některých regionech. Internet používá pouze 45,5 % populace, přístup určitě není hluboko v džungli, ani v horách ve výšce několika kilometrů. Mnohem větší zastoupení mají ale telekomunikační služby, na 100 obyvatel Peru připadá 121 odběrů.¹³⁶

V Limě a každém větším městě běžně spolehlivě funguje mobilní připojení i internetové obchody. Dobrou zprávou je tedy fakt, že celá třetina Peruánců žije v Limě, což představuje kupní sílu celých 10 milionů obyvatel. Podle dat z roku 2018, došlo v Limě k meziročnímu

¹³² Ministerio de Agricultura y Riego. *Perfil ambiental del Perú* [online]. [vid. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://minagri.gob.pe/portal/datero/60-sector-agrario/introduccion/343-perfil-ambiental-del-peru>

¹³³ UNCTAD. Liner shipping connectivity index, annual. *UNCTAD.STAT* [online]. [vid. 2019-08-06]. Dostupné z: <https://unctadstat.unctad.org/wds/TableView/tableView.aspx?ReportId=92>

¹³⁴ Infome de competitividad 2019

¹³⁵ Presidente Martín Vizcarra supervisó el proyecto de ampliación del Aeropuerto Internacional Jorge Chávez. *Aeropuerto Internacional Jorge Chávez Perú* [online]. [vid. 2019-11-06]. Dostupné z: <https://www.lima-airport.com/esp/paginas/noticias-detalle.aspx?idelemento=122>

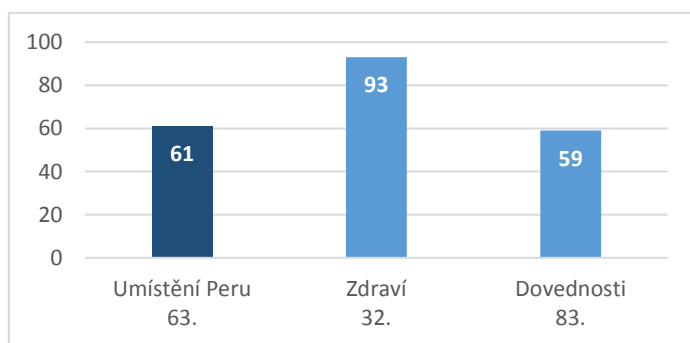
¹³⁶ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-22-05]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

růstu použití mobilních telefonů o 8,1 procentních bodů, pokud tedy bereme v úvahu obyvatele starší 6 let, 82,6 % z nich se připojuje k internetu přes svůj mobilní telefon.¹³⁷

Makroekonomická stabilita

Ve čtvrtém pilíři hodnotícím makroekonomické prostředí se Peru globálně umístilo na samotném vrcholku žebříčku, obsadilo totiž první pozici, která značně zvyšuje celkové umístění země v indexu. Peru totiž zažívá dlouhodobý silný makroekonomický růst (4 % v roce 2018)¹³⁸, a inflaci udržuje v rámci cílového rozsahu (2,19 % v roce 2018).¹³⁹ Bližší informace ohledně makroekonomické situace pak budou rozebrány v rámci ekonomického pilíře PEST analýzy v podkapitole 2.2.2.

Graf č. 9 Hodnocení stavu lidského kapitálu – umístění Peru v GCI 2018

Zdroj: Vlastní zpracování na základě GCI¹⁴⁰

Zdraví

Nově je v pátém pilíři hodnoceno pouze zdraví obyvatel, které se měří na základě zdravé délky života. Očekávaná zdravá délka života v Peru dosahuje 69,8 let, což Peru staví na 32. pozici na světě.¹⁴¹ V tomto ohledu bylo z Latinské Ameriky předběhnuto pouze Chile

¹³⁷ Instituto Nacional de Estadística e Informática. *Aumentó población que accedió a internet mediante teléfono celular de enero a marzo de 2018* [online]. June 27, 2018 [vid. 2019-29-05]. Dostupné z: <https://www.inei.gob.pe/prensa/noticias/aumento-poblacion-que-accedio-a-internet-mediante-telefono-celular-de-enero-a-marzo-de-2018-10827/>

¹³⁸ Actividad productiva y empleo. *Banco central de reserva del Perú* [online]. [vid. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://www.bcrp.gob.pe/docs/Publicaciones/Memoria/2018/memoria-bcrp-2018-1.pdf>

¹³⁹ Inflación IV. *Banco central de reserva del Perú* [online]. [vid. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://www.bcrp.gob.pe/docs/Publicaciones/Memoria/2018/memoria-bcrp-2018-4.pdf>

¹⁴⁰ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-22-05]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹⁴¹ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-22-05]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

o desetinu procenta s očekávanou zdravou délkou života 69,9 let. Pro srovnání v ČR je indikátor o něco nižší, s výsledkem 68,1 let.

Dovednosti

Obyvatele Peru v průměru za život stráví 9,1 let ve školních lavicích, přičemž na jednoho učitele základního vzdělání připadá 18,3 žáků. Další ukazatele jsou uvedeny v následujícím, grafu č. 10. Ukazatele jsou hodnoceny v intervalu od 1 do 7, přičemž 7 je nejlepší výsledek.

Graf č. 10 Výsledky ukazatelů pilíře GCI - Dovednosti v roce 2018 v rámci Peru

Zdroj: Vlastní zpracování na základě The Global Competitiveness Report 2018¹⁴²

Z grafu je zřejmé, že co se výuky a dovedností týče, Peru se pohybuje kolem průměrných hodnot. Nejslabší stránkou je využívání kritického myšlení ve výuce, nejsilnější stránkou je naopak kvalita odborného vzdělání, ale i tak se stále nachází velmi blízko průměru. Celkově v hodnocení celého pilíře se tak Peru umístilo v GCI v roce 2018 na 83. místě.

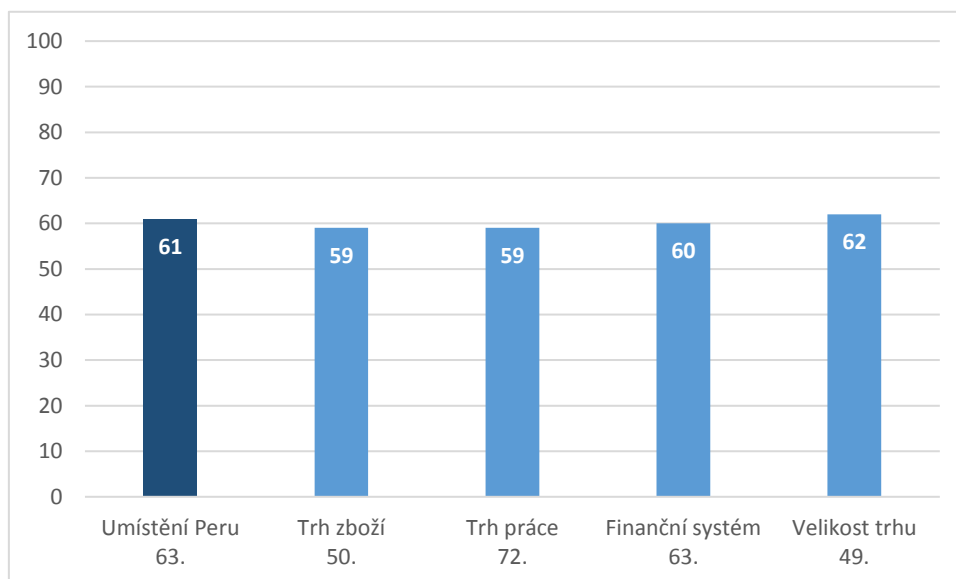
Trh zboží

Trh zboží patří mezi silnější stránky peruánské ekonomiky, globálně na 50. místě. Průměrná hodnota cla uvaleného na zboží činí 1,55 %, což patří mezi nižší hodnoty i světově a peruánskou ekonomiku tak činí velmi otevřenou vstupu zahraničních produktů. Peru nemá ani mnoho netarifních bariér. Stejně jako v otevřenosti vůči zahraničnímu zboží je Peru velmi otevřenou ekonomikou, co se služeb týče. S hodnotou 16,4 (0 nejlepší a 100 nejhorší

¹⁴² World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-22-05]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

hodnota) se Peru umísťuje na 21. místě světově, což ale na druhou stranu činí peruánský trh značně konkurenční. Celkové umístění v tomto pilíři ale snižuje silné dominantní postavení některých firem na trhu, což může také značně stěžovat vstup nových firem na trh. Ze zemí Latinské Ameriky je tak Peru v tomto pilíři druhá nejlépe hodnocená země po Chile.¹⁴³

Graf č. 11 Hodnocení stavu trhů – umístění Peru v GCI 2018

Zdroj: Vlastní zpracování na základě The Global Competitiveness Report 2018¹⁴⁴

Trh práce

V rámci trhu práce jsou příznivými faktory pro firmy působící v této zemi flexibilita stanovení mezd a nízká pracovní daňová sazba, která činí pouze 11 %. Není zde ani příliš těžké zaměstnat zahraniční pracovníky. Nízké náklady na propuštění zaměstnance mohou být pozitivním faktorem pro firmy, zároveň ale snižují produktivitu práce zaměstnanců, kvůli vysoké rotaci pracovní síly. Za negativní stránku pro zaměstnavatele je nutné zmínit nepříznivý poměr platu a produktivity.¹⁴⁵ Co se týče produktivity, Peru se umísťuje na nízkých příčkách i v rámci Latinské Ameriky, potýká se totiž se značným podílem neformálnosti pracovního trhu (59 %).¹⁴⁶

¹⁴³ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-22-05]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹⁴⁴ Tamtéž.

¹⁴⁵ Tamtéž.

¹⁴⁶ The World Bank. Informal employment (% of total non-agricultural employment). In: *The World Bank* [online]. 2019 [vid. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.ISV.IFRM.ZS>

Finanční systém

V Peru můžeme v poslední době sledovat postupné zlepšení finančního systému, působí zde spolehlivé¹⁴⁷ banky, nejrozšířenější jsou například Banco de Crédito del Perú (BCP), Interbank, BBVA Continental, Banco de la Nación, Scotiabank Perú, BanBif, MiBanco.¹⁴⁸ Tržní kapitalizace (součet hodnot všech akcií na trhu) dosahuje 37,1 % a domácí zadluženost soukromého sektoru činí 40,9 %. Při srovnání s Českou republikou, kde domácí zadluženost dosahuje 50,3 % a tržní kapitalizace 19,8 % si Peru v těchto dvou ukazatelích vede lépe než ČR, i přesto se Peru umístilo o dvacet tři příček za ní.¹⁴⁹

Velikost trhu

Velikost trhu se v indexu WEF odvíjí od hodnoty hrubého domácího produktu v paritě, za rok 2018 je tak Peru hodnocena jako 49. největší ekonomika světa. Hodnota importů činila 22,5 % HDP. V rámci Latinské Ameriky je jako ekonomika s větším trhem na základě těchto indikátorů hodnoceno Chile, Kolumbie, Mexiko a Brazílie. Peru se ale vyznačuje vysokým a stálým hospodářským růstem, dá se tedy předpokládat, že se pozice v tomto směru do budoucna bude měnit. Česká republika si ve velikosti trhu vede pouze o 7 příček lépe než Peru.¹⁵⁰

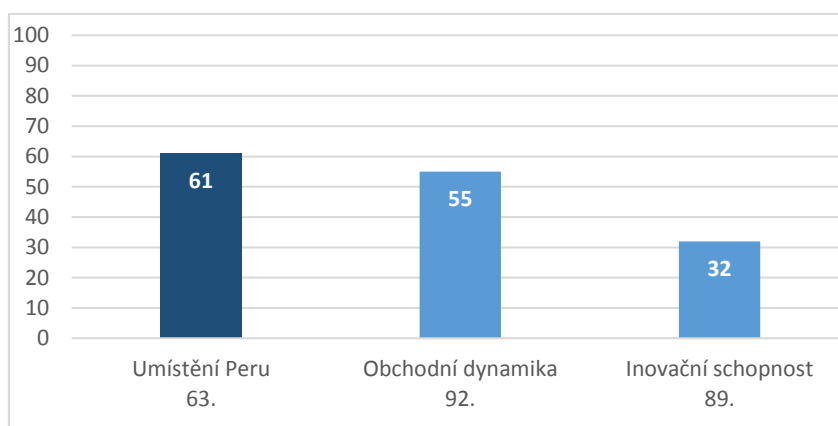
¹⁴⁷ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-22-05]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹⁴⁸ Entidades financieras. *Banco central de reserva del Perú* [online]. 2019 [vid. 2019-30-05]. Dostupné z: <http://www.bcrp.gob.pe/sitios-de-interes/entidades-financieras.html>

¹⁴⁹ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹⁵⁰ Tamtéž.

Graf č. 12 Hodnocení stavu inovačního ekosystému – umístění Peru v GCI 2018

Zdroj: Vlastní zpracování na základě The Global Competitiveness Report 2018¹⁵¹

Obchodní dynamika

Čas potřebný na zahájení podnikání je jedním z nejdelších ze sledovaných zemí – 26,5 dní, přičemž náklady na zahájení podnikání dosahují výše 10 % hrubého národního produktu, což je náklad poměrně vysoký pro obyvatele Peru, ale pro zahraniční subjekty vstupující na peruánský trh z bohatších zemí tyto náklady nemusí být tak výraznou překážkou. V Peru se k podnikatelskému riziku a k delegaci pravomocí staví spíše příznivě, ale celkově se země umístila v žebříčku obchodní dynamiky až na 92. místě.¹⁵²

Inovační schopnost

V inovační schopnosti Peru prozatím zaostává, a i ve srovnání s ostatními zeměmi Latinské Ameriky se umísťuje na posledních pozicích (globálně 89. příčka). Peru se zatím ani nevěnuje investicím do výzkumu a vývoje, investice tímto směrem tvoří pouhou desetinu procenta HDP, což se promítá v nízkém množství žádostí o patent (0,21 žádostí na milion obyvatel).¹⁵³ Tohoto ale mohou využívat zahraniční firmy přinášením svých technologií do země a velkou šancí se na místním trhu uchytit bez existence konkurence.

¹⁵¹ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-22-05]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹⁵² World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹⁵³ World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

2.3.3 Postavení Peru v žebříčku World Competitiveness Yearbook

World Competitiveness Yearbook (WCY) je jeden z nejvíce uznávaných žebříčků konkurenceschopnosti. Jak bylo popsáno v kapitole 1.6 IMD srovnává pouze malé množství ekonomik na základě velkého množství faktorů, zaměřuje se tedy na kvalitu, ne kvantitu. Peru se řadí mezi 63 sledovaných ekonomik v tomto indexu, což je samo o sobě možno považovat za znamení, že je Mezinárodním institutem pro rozvoj managementu vnímaná jako jedna z 63 zemí s největším potenciálem ke konkurenceschopnosti.

Tabulka 3 Výsledky World Competitiveness Yearbook 2019 - země Latinské Ameriky

Země Lat. Ameriky	Chile	Mexiko	Kolumbie	Peru	Brazílie	Argentina	Venezuela
Umístění WCY 2019	42.	50.	52.	55.	59.	61.	63.
Změna oproti 2018	↓ 7	↑ 1	↑ 6	↓ 1	↑ 1	↓ 5	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě WCY 2019¹⁵⁴

V ročence World Competitiveness Yearbook 2019 se Peru v žebříčku umístilo na 55. místě, což znamená, že si oproti minulému roku pohoršilo o jednu pozici. Ve srovnání s ostatními zeměmi Latinské Ameriky bylo Peru předběhnuto oproti minulému roku Kolumbií. Oproti minulému roku si také mírně polepšilo Mexiko a Brazílie.

Jak uvádí Christos Cabolis, jeden z profesorů Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu, k transformaci země směrem ke konkurenceschopnosti nevede pouze jedna cesta. Ekonomiky s vysokou konkurenceschopností sdílejí nadprůměrnou výkonnost napříč všemi faktory konkurenceschopnosti, navzájem se však liší. Některé ekonomiky sledují strategii konkurenceschopnosti infrastruktury, jiné zase účinnost vládních institucí, nebo právní předpisy v oblasti podnikání.

Je také třeba mít na paměti, že konkurenceschopnost není hra s nulovým součtem, kde by výhody jedné ekonomiky byly ztráty druhé. Konkurenceschopnost naopak poskytuje rámec, který umožňuje rozpoznat faktory, které v dané ekonomice usnadňují prosperitu.¹⁵⁵

¹⁵⁴ World Economic Forum. *IMD World Competitiveness ranking 2019. One year change* [online]. 2019 [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <https://www.imd.org/contentassets/6b85960f0d1b42a0a07ba59c49e828fb/one-year-change-vertical.pdf>

¹⁵⁵ CABOLIS, Christos. In Anticipation of the 2019 IMD World Competitiveness Yearbook. In: *IMD World Competitiveness Center* [online]. May 2019 [vid. 2019-06-05]. Dostupné z: <https://www.imd.org/research-knowledge/articles/com-may-2019/>

2.4 Ratingové hodnocení Peru

Tato kapitola srovnává výsledky ratingového hodnocení 3 respektovaných ratingových agentur, Moody's, Standard & Poor's a Fitch. Ratingové hodnocení poskytuje přehled o stabilitě země a má následně pozitivní vliv na domácí i zahraniční investice. Především přímé zahraniční investice mají totiž tendenci převážně plynout do zemí s pozitivním ratingem.

Peru se díky své ekonomické stabilitě, příznivé dynamice hospodářského růstu a pozitivním výhledům do budoucna těší velmi pozitivnímu hodnocení, co se Latinské Ameriky týče. Dle agentury Moody's Peru prokázalo velkou odolnost, navzdory mnoha nedávným nepříznivým šokům, včetně cenového šoku z komodit v letech 2014–16, povodním El Niño v roce 2017 a různým probíhajícím korupčním skandálům. Moody's také hodnotí fiskální sílu vlády, která je podporovaná stabilním nízkým zadlužením veřejného sektoru. Hodnocení je ale snižováno omezeními týkajícími se kvality institucí a vysoké míry korupce. Ačkoliv ekonomika zůstala odolná vůči nedávným korupčním skandálům a politické nestabilitě, tyto skandály odrážejí některé z vnitřních strukturálních překážek, které omezují institucionální kvalitu a brzdí růst.¹⁵⁶

Tabulka 4 Ratingové hodnocení zemí Latinské Ameriky

Země	Moody's	S&P	Fitch
Chile	A1	A+	A
Peru	A3	BBB+	BBB+
Mexiko	A3	BBB+	BBB+
Kolumbie	Baa2	BBB-	BBB
Uruguay	Baa2	BBB	BBB-
Paraguay	Ba1	BB	BB
Brazílie	Ba2	BB-	BB-
Bolívie	Ba3	BB-	BB-
Argentina	B2	B	B
Ekvádor	B3	B-	B-
Venezuela	C	SD	C

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Ministerstva financí Peru podle Moody's, S&P a Fitch¹⁵⁷

¹⁵⁶ Moody's: Moody's affirms Peru's A3 ratings, maintains stable outlook. *Moody's Investor Services* [online]. June 25, 2019 [vid. 2019-06-26]. Dostupné z: https://www.moodys.com/research/Moodys-affirms-Perus-A3-ratings-maintains-stable-outlook--PR_400557

¹⁵⁷ Ministerio de economía y finanzas. *Credit Ratings* [online]. May 14, 2019 [vid. 2019-06-25]. Dostupné z: <https://www.mef.gob.pe/en/credit-ratings>

Jak lze vidět v tabulce č. 4, Peru s ohledem na ostatní země Latinské Ameriky zastává vysoké hodnocení, nachází se totiž celkově na druhém místě společně s Mexikem. Čím lepší hodnocení země od ratingových agentur obdrží, tím je v zemi pravděpodobnější, že místní subjekt zaplatí své závazky. Od všech tří ratingových agentur Peru obdrželo poměrně vysoké hodnocení odpovídajícímu investičnímu stupni, je to tedy známka doporučující investovat do teritoria. Hodnocení od ratingových agentur má často multiplikační efekt, dobré hodnocení vede k vyššímu přílivu přímých zahraničních investic, což pak zprostředkovaně vede k lepší stabilitě země a k navazujícímu lepšímu hodnocení.

Tradičně nejlepší hodnocení v ratingu obdrželo Chile, které se dlouhodobě řadí na pomyslný vrchol ze zemí Latinské Ameriky. Například můžeme také sledovat, že vzhledem k humanitární krizi způsobené velmi složitou politickou situací ve Venezuele se tato země umisťuje na posledním místě v žebříčku.

3. Vstup českého subjektu na peruánský trh

Třetí kapitola se blíže věnuje česko-peruánským vztahům, historii ekonomické diplomacie mezi oběma zeměmi, podepsaným obchodním dohodám, a také vývoji obchodní výměny v posledních deseti letech. Dále jsou zde identifikovány obchodní příležitosti, které se českým subjektům na peruánském trhu nabízí a instituce, které mohou při vstupu na místní trh českým firmám asistovat.

Následuje představení výsledků výzkumného šetření, které bylo provedeno formou osobních rozhovorů se zástupci institucí, které se dlouhodobě věnují podpoře českých subjektů při jejich expanzi do Peru. V závěru kapitoly jsou blíže vysvětleny kulturní rozdíly a důraz je kladen na specifika Peru při obchodních jednáních.

3.1 Česko-peruánské obchodní vztahy

Důležitost ekonomické diplomacie spočívá v podpoře obchodních a finančních sektorů ekonomiky, mimo jiné tedy v podpoře zahraničních investic a exportu.¹⁵⁸ Česko-peruánské diplomatické vztahy byly i přes svou geografickou vzdálenost navázány brzy po vzniku Československé republiky, již v roce 1922. Do roku 1935 byly i přes existenci základní konzulární sítě česko-peruánské obchodní vztahy stále spíše v cizích rukou, jelikož první československý diplomat sídlil hlavním městě Chile.¹⁵⁹

Tato situace se ale ještě před válkou změnila a v roce 1937 došlo k otevření československého velvyslanectví v Limě. Docházelo k prvním obchodním kontaktům a došlo také k nákupu vojenského materiálu. Kvůli druhé světové válce a změně režimu po válce byly z různých důvodů vzájemné vztahy ochlazeny, ne vždy byl na místě přítomný diplomat. Diplomatické vztahy na úrovni velvyslanectví bez přerušení fungují od konce roku 1968, kdy se zaměřovaly především na podporu obchodní výměny a v roce 2017 země oslavily 95leté výročí navázání diplomatických vztahů.¹⁶⁰

¹⁵⁸ LEE, Donna a HUDSON David. *The Old and New Significance of Political Economy in Diplomacy: Review of International Studies* [online]. 2004, 343-360 [vid. 2019-06-12]. Dostupné z: <https://search-proquest-com.ezproxy.ulima.edu.pe/central/docview/204984844?pq-origsite=summon>

¹⁵⁹ ŠTĚPÁNEK, Pavel. *Política Internacional: La visión checa y la peruana* [online]. 2017, 80-88 [vid. 2019-06-12]. Dostupné z: <http://www.adp.edu.pe/uploads/Revista124-1251.pdf>

¹⁶⁰ Tamtéž.

Pro mezinárodní obchodní vztahy se zahraničím jsou důležité mezinárodní dohody, které usnadňují vstupy na zahraniční trhy, snižují náklady a často tak mohou být také jedním z rozhodujících důvodů, proč se daná firma na daný trh nakonec rozhodne vstoupit.

V průběhu celé historie česko-peruánských diplomatických vztahů se obě strany snažily především o zintenzivnění obchodní výměny přes podporu exportu a investic, od roku 2004 již obchodní politika České republiky spadá pod Společnou obchodní politiku Evropské unie.

V roce 1994 byla uzavřena Dohoda mezi Peruánskou a Českou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic (*Acuerdo para promoción y protección de inversiones*). Dohoda byla uzavřena za účelem podpory a rozvoje hospodářské spolupráce a zintenzivnění investičních vztahů mezi Peruánskou republikou a Českou republikou.¹⁶¹

V roce 1995 obě země podepsaly obchodní dohodu, ve které se dohodly, že budou podporovat vzájemné obchodní styky a usnadňovat a povzbuzovat obchodní spolupráci. Na základě svého členství ve Světové obchodní organizaci (WTO) se rozhodly používat Doložku nejvyšších výhod s výjimkou zvláštních a celních preferencí.¹⁶² Tato dohoda ale se vstupem do EU a předání pravomocí obchodní politiky pozbyla na platnosti.

Dohoda o hospodářské a průmyslové spolupráci mezi vládou Peru a vládou České republiky byla uzavřena v roce 2007 s cílem podpořit hospodářskou spolupráci s důrazem na rozvoj malých a středních podniků. Spolupráce se týká především oblastí energetiky, zemědělsko-průmyslového rozvoje, strojírenství, technologií na ochranu životního prostředí, podpory udržitelného rozvoje lesů, průzkumu a využívání přírodních zdrojů (důlní průmysl), systémů městské dopravy a infrastruktury, technických norem, certifikace a metrologie.¹⁶³

¹⁶¹ Ministerio de relaciones exteriores. *Entre la Republica del Peru y la Republica Checa para la promocion y proteccion reciproca de inversiones* [online]. 1994, 1-32 [vid. 2019-06-12]. Dostupné z: <https://apps.reee.gob.pe/portal/webtratados.nsf/xsp/.ibmmodres/domino/OpenAttachment/VICUS/MREPERU%21%21portal/tratados.nsf/18A420F4461656A705256E830067945B/%24FILE/B-2143-A.pdf>

¹⁶² Ministerio de relaciones exteriores. *Acuerdo comercial entre el gobierno de la Republica del Peru y el gobierno de la Republica Checa* [online]. 1995, 1-17 [vid. 2019-06-13]. Dostupné z: <https://apps.reee.gob.pe/portal/webtratados.nsf/xsp/.ibmmodres/domino/OpenAttachment/VICUS/MREPERU%21%21portal/tratados.nsf/18A420F4461656A705256E830067945B/%24FILE/B-2143-A.pdf>

¹⁶³ Ministerio de relaciones exteriores. *Acuerdo entre de la República del Perú y el Gobierno de la república Checa sobre cooperación económica e industrial* [online]. December 6, 2007, 1-10 [vid. 2019-06-13]. Dostupné z:

V prosinci roku 2012 byla po téměř pětiletém vyjednávání podepsána Dohoda mezi Evropskou unií, Peru a Kolumbií. Tato obchodní dohoda vstoupila v platnost 1. března 2013 a změny tarifních preferencí od 1. ledna 2014 a je v režimu prozatímního uplatňování. EU se snaží podporovat udržitelný hospodářský, sociální a environmentální rozvoj rozvojových zemí, přičemž hlavním cílem je vymýcení chudoby. Z tohoto důvodu zjednodušuje rozvojovým zemím přístup na evropský trh. Na základě nařízení Evropského parlamentu č. 732/2008 byly úplně odstraněny celní sazby pro produkty označené jako NS (no sensible), clo na produktech označených jako citlivé S (sensible) bylo sníženo o 3,5 - 30 procentních bodů.¹⁶⁴ V roce 2017 se k dohodě připojil i Ekvádor a možnost vstupu má i Bolívie.

Komplexní obchodní dohoda s Evropskou unií postupně otevírá trhy na obou stranách a zvyšuje stabilitu a předvídatelnost obchodního a investičního prostředí. Má za cíl otevření trhů se zbožím, službami, vládními zakázkami a investicemi, poskytnout lepší podmínky pro obchod prostřednictvím nových pravidel o necelních překážkách, hospodářské soutěži a právech duševního vlastnictví, také zajistit stabilnější a předvídatelnější prostředí pro podniky s bilaterálním mechanismem pro řešení sporů a systémem zprostředkování necelních překážek. Věnuje se také otázkám udržitelného rozvoje, ochraně práce a životního prostředí a opatřením pro spolupráci v oblasti konkurenceschopnosti, inovací, modernizace výroby, usnadnění obchodu a přenosu technologií.¹⁶⁵

Pro představu toho, v jaké míře se v posledních letech obchodovalo mezi ČR a Peru, jsou v této práci použity statistiky zahraničního obchodu v přeshraničním pojetí Českého statistického úřadu. V Peru statistiky zahraničního obchodu sleduje místní úřad celní správy SUNAT. Při srovnání čísel obou úřadů se ale hodnoty liší z důvodu odlišné metodiky, rozdíl je především způsoben použitím různých obchodních doložek Incoterms CIF a FOB.

<https://apps.rree.gob.pe/portal/webtratados.nsf/xsp/.ibmmodres/domino/OpenAttachment/VICUS/MREPERU%21%21portal/tratados.nsf/E552252D904FB8C1052573E50058F1E7/%24FILE/B-3389-c.pdf>

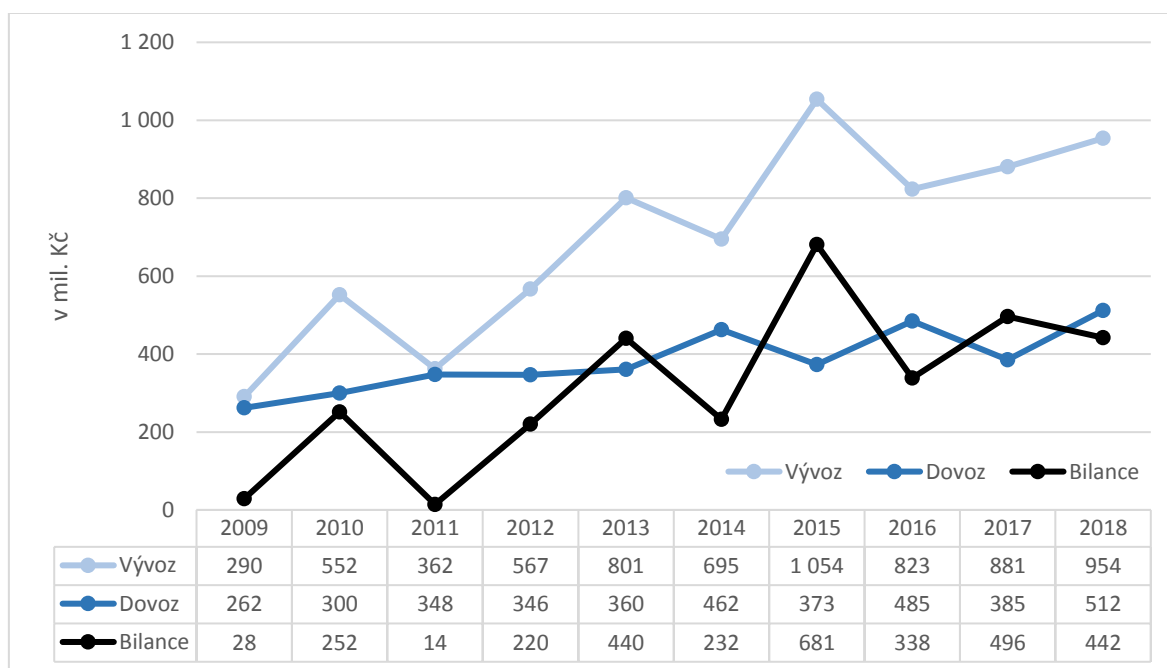
¹⁶⁴ EU. *Reglamento del Parlamento Europeo y del Consejo* [online]. October 31, 2012, 1-82 [vid. 2019-06-14]. Dostupné z:

http://www.acuerdoscomerciales.gob.pe/images/stories/union_europea/reglamento_ue_978_2012.pdf

¹⁶⁵ Countries and regions Andean Community: *European Commission*. [online]. April 24, 2019 [vid. 2019-06-14]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

Při pohledu na graf číslo 13 je zřejmé, že obchodní výměna mezi Českou republikou a Peru má rostoucí za posledních 10 let poměrně stabilní rostoucí tendenci. V posledních 10 letech má ČR s Peru obchodní bilanci v přebytku, peruánský dovoz do ČR se zvyšoval jen pomalu a nezaznamenal žádný výrazný výkyv, proto je z grafu patrné, že křivka obchodní bilance kopíruje svým tvarem křivku českého vývozu.

Graf č. 13 Obchodní výměna mezi Peru a ČR za posledních 10 let

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Databáze zahraničního obchodu ČSÚ¹⁶⁶

Český export do Peru rostl v průběhu let dynamičtěji, v posledních dvou letech se ale přírůstky výrazně zpomalily. Z nepravidelnosti přírůstků a výkyvů v letech 2010, 2014 a 2015 lze ale odvodit, že český vývoz není založen pouze na stabilních dodávkách a dlouholetých obchodních partnerstvích, ale spíše na ad hoc uzavřených obchodních smlouvách o dodání zboží.

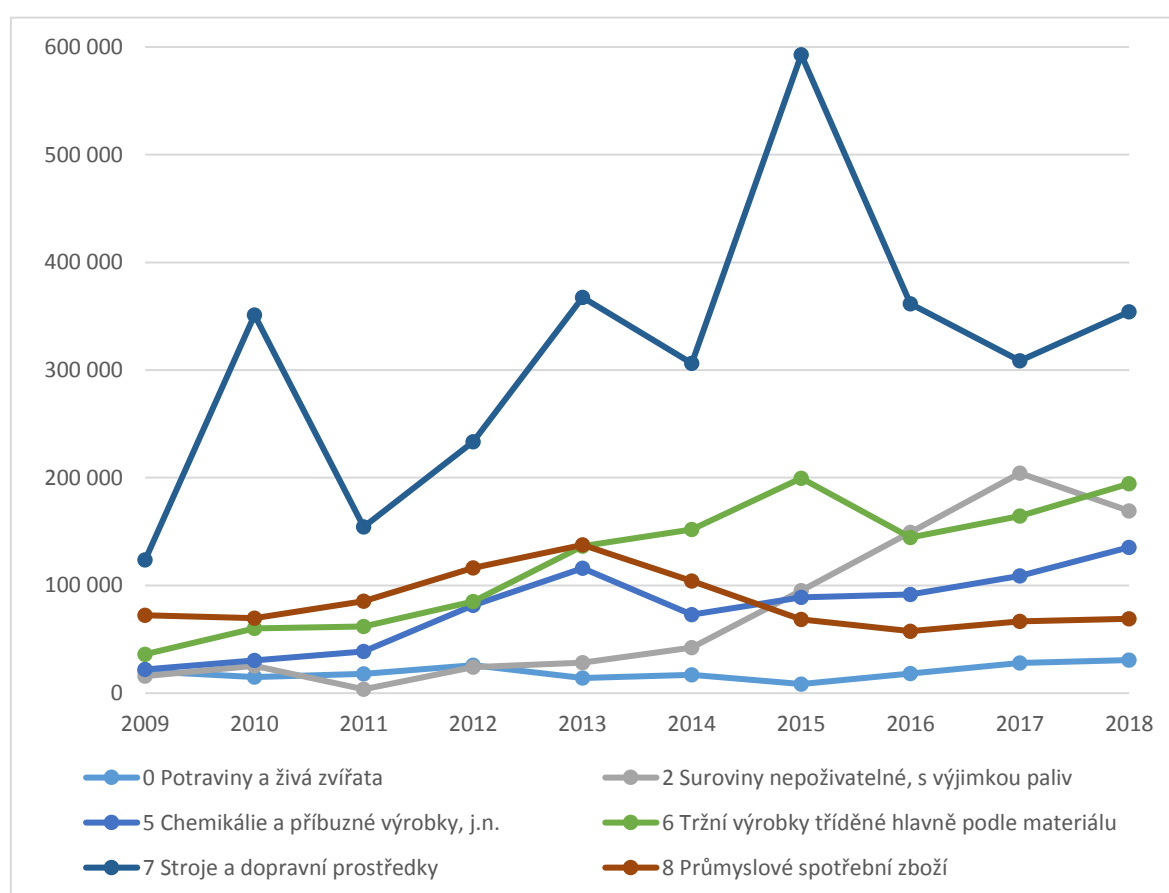
Při sledování statistik komoditní výměny se pro lepší srovnatelnost mezinárodního obchodu se zbožím používá standartní mezinárodní klasifikace obchodu do skupin SITC (Standard International Trade Classification).¹⁶⁷

¹⁶⁶ Databáze zahraničního obchodu v přeshraničním pojetí. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019 [vid. 2019-22-06]. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

¹⁶⁷ Kategorie SITC: Potraviny a živá zvířata (0), Nápoje a tabák (1), Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv (2), Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály (3), Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky (4), Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené (5), Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu (6) Stroje a dopravní prostředky (7) Průmyslové spotřební zboží (8) Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné (9).

Graf č. 14 znázorňuje komoditní strukturu českého vývozu do Peru v posledních 10 letech. Nejdůležitější část českého vývozu tvoří stroje a dopravní prostředky. K jejich vývozu dochází na základě nepravidelných dodávek ve vysokých hodnotách, které pak výrazně ovlivňují celkový český export viz výkyvy v roce 2010 a 2015. V těchto letech totiž došlo k významným dodávkám motorů, turbín a letadel, v roce 2015 dokonce kvůli podpoře exportu v oboru Peru navštívil ministr obrany ČR v doprovodu podnikatelské delegace. Významný byl také vývoz paměťových jednotek, dílů ke strojům, přístrojů k záznamu a reprodukci zvuku a obrazu, jističů apod.

Graf č. 14 Vývoj komoditní struktury českého vývozu do Peru dle SITC, v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Databáze zahraničního obchodu ČSÚ¹⁶⁸

Skupina tržních výrobků (SITC 6) vyvážených do Peru zastupuje především netkaný textil, skleněné dlažební kostky, korálky a bižuterie, výrobky ze železa a pneumatiky.

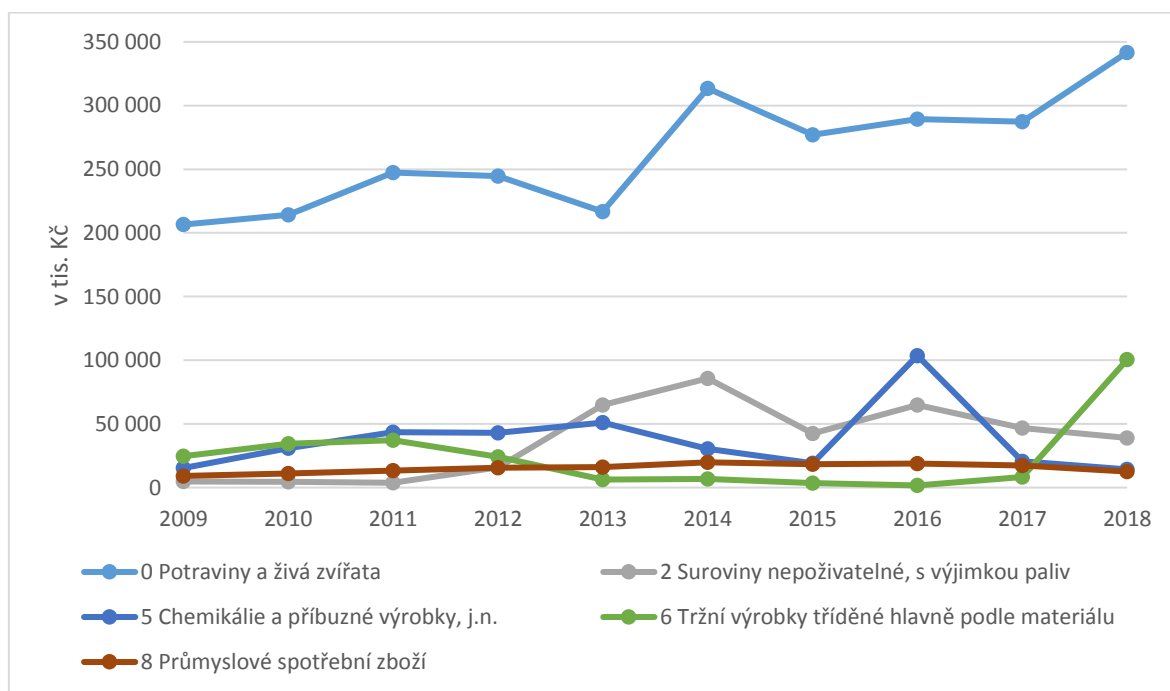
¹⁶⁸ Databáze zahraničního obchodu v přeshraničním pojetí. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019 [vid. 2019-22-06]. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

Z průmyslového spotřebního zboží vyvážíme hlavně tříkolky a kočárky, mikroskopy, zbraně, nemocniční lůžka (LINET) nebo měřicí přístroje.

Z potravin se do Peru vyváží především potravu pro psy a kočky (BRIT), chmelové šišky a slad. Peruánci mají rádi pivo, místní pivo je podobné českému. Úplně první peruánská značka piva – Pilsen Callao byla totiž založena podle našeho českého plzeňského piva.¹⁶⁹ Momentálně do Peru pivo z ČR vyváží především Budějovický Budvar, pod mezinárodní značkou Czechvar. Do Peru ze SITC skupiny č. 2 – nepoživatelné suroviny vyvážíme ve velké míře česanou vlnu, která v posledních 5 letech zaznamenala stabilní nárůst. Z chemikálií a příbuzných výrobků (SITC 5) se vyváží kyanidy, vakcíny, séra a antiséra, umělá střeva, nebo i hadice a trubky.

Do Peru se z ČR nevyváží žádné oleje, tuky, ani vosky a nápoje a minerální paliva jen ve velmi malé míře. Z tohoto důvodu nejsou v grafu č. 14 uvedeny.

Graf č. 15 Vývoj komoditní struktury peruánského dovozu do ČR dle SITC, v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Databáze zahraničního obchodu ČSÚ¹⁷⁰

¹⁶⁹ Pilsen Callao: *El Comercio* [online]. May 2019 [vid. 2019-06-15]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/blog/huellasdigitales/2013/10/pilsen-callao-150-anos-de-trad>

¹⁷⁰ Databáze zahraničního obchodu v přeshraničním pojetí. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019 [vid. 2019-22-06]. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

Z grafu č. 15 je zřejmé, že v posledních letech výrazně nejvyšší podíl peruánského dovozu do ČR tvoří potraviny a živá zvířata. Do České republiky se z Peru dováží například různé druhy ovoce (hrozny, banány, citrusy, mango, borůvky), ryby, káva, avokádo, quinoa nebo chřest. V roce 2018 tvořily nejvýznamnější podíl plody guave, hrozny, borůvky a mandarinky.

Další tradiční dovozní skupinou z Peru jsou nepoživatelné suroviny s výjimkou paliv, z toho výrazně největší zastoupení má vlna, dále se také dováží olejnatá semena a plody, rostlinné mízy a výtažky a pryskyřice. Co se týče chemikálií a příbuzných výrobků, jsou to především lihy (etylalkohol) nebo barviva rostlinného a živočišného původu. Z tržních výrobků tříděných hlavně podle materiálu se dováží hlavně netkaný textil a zinkové plechy, přičemž nárůst dovozu této skupiny v roce 2018 způsobil dovoz netkaného textilu. V malé míře dovážíme také průmyslové a spotřební zboží, především trička, zdrhovadla, svetry a propisky. V grafu č. 15 nejsou znázorněny komodity zařazené do skupin č. 1, 4, 7 a 9. Zboží z těchto skupin je dováženo, ani v jednom sledovaném roce ale hodnota dovozu těchto komodit z Peru nepřesáhla hodnotu 10 mil. Kč.¹⁷¹

3.2 Možnosti uplatnění českého zboží na peruánském trhu

Tato podkapitola čerpá především z mých osobních zkušeností s obchodními jednáními s obchodními komorami v Peru, z materiálů Ministerstva zahraničních věcí a Ministerstva průmyslu a obchodu, ale také z osobních rozhovorů s experty s bohatými zkušenostmi z peruánského obchodního prostředí, představených v následující podkapitole 3.3, která představuje výsledky provedeného výzkumného šetření.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu pravidelně vydává Mapu globálních oborových příležitostí pro vývoz českého zboží na zahraniční trhy. Dle posledního vydání pro rok 2018/2019 lze největší příležitosti k exportu spatřit v dopravním průmyslu a infrastruktuře, v důlním, těžebním a ropném průmyslu, energetickém průmyslu, ICT, v průmyslu obranném, stavebním, vodohospodářském a odpadním a zemědělském a potravinářském průmyslu. Jak lze tedy vidět, rozsah uplatnění

¹⁷¹ Databáze zahraničního obchodu v přeshraničním pojetí. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019 [vid. 2019-22-06]. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

českého zboží na peruánském trhu je poměrně široký, příležitosti se přes kontakty českých institucí nabízejí spíše pro české výrobky mířené do firemního nebo veřejného sektoru.¹⁷²

Jak již bylo zmíněno v kapitole 2.3.1. z hlediska **infrastruktury** Peru zaostává za ostatními zeměmi a je třeba do tohoto odvětví provést rozsáhlé investice. Investice nejsou potřeba jen směrem k uzavření velké investiční mezery (159 000 mil. USD)¹⁷³, ale také pro napravení škod způsobených fenoménem El Niño v roce 2017, který zasáhl několik regionů (např. Piura, La Libertad a Áncash) a způsobil velké škody. Vláda si je problému vědoma, proto byl spuštěn plán na opravu země, na který je plánovaný rozpočet 26,655 milionů PEN. Z tohoto je 77 % vyčleněno na rekonstrukci infrastruktury a 21 % na prevenci.¹⁷⁴

V lednu 2019 byli na regionální a obecní úrovni na následující 3 roky zvoleni do funkcí noví guvernéri a starostové, kteří jsou připraveni zahájit nové projekty, a ještě od státu dostali vyšší rozhodovací pravomoci, co se investic na opravu země týče. Nyní je tedy vhodná doba pro ucházení se o státní zakázky do infrastruktury. Ze zmíněných prostředků na opravu země po přírodní katastrofě bylo do za 20 měsíců od katastrofy, do ledna 2019 použito méně než 50 %.¹⁷⁵ Kromě toho je v plánu výstavba nového terminálu mezinárodního letiště v Limě a stavba 2. linky metra, v budoucnu i linky č. 3 a 4. Co se dopravy v Limě týče, umístila se na třetím místě v žebříčku měst s nejhoršími zácpami na světě. Obyvatelům Limy cesta do práce běžně trvá o 58 % déle času, než by bylo třeba, kdyby tento čas nemuseli trávit v zácpách.¹⁷⁶ Řešení této dopravní situace se tedy nabízí jako vhodná obchodní příležitost.

Těžební sektor stále přetrvává jako jeden z nejdůležitějších sektorů pro peruánský hospodářský růst a vždy tak měl významný dopad na peruánskou ekonomiku. Peru disponuje významnými světovými zásobami zlata, stříbra a mědi, přičemž export vytěžených

¹⁷² Ministerstvo zahraničních věcí. In: *Mapa globálních oborových příležitostí* [online]. 2018/2019, 738 [vid. 2019-06-16]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/file/2951164/MOP2019_web.pdf

¹⁷³ Brecha de infraestructura en Perú supera los 159 mil millones de dólares. In: *La República* [online]. January 17, 2019 [vid. 2019-06-15]. Dostupné z: <https://larepublica.pe/economia/1395806-brecha-infraestructura-peru-supera-159-mil-millones-dolares/>

¹⁷⁴ Plan de Reconstrucción con Cambios estima inversión por S/25,655 millones. In: *Adina 38* [online]. September 12, 2017 [vid. 2019-06-16]. Dostupné z: <https://andina.pe/agencia/noticia-plan-reconstruccion-cambios-estima-inversion-s-25655-millones-681764.aspx>

¹⁷⁵ Balance 2018: estos son los avances de la reconstrucción en las regiones del norte. In: *El Comercio* [online]. January 6, 2019 [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/peru/balance-2018-son-avances-reconstruccion-regiones-norte-noticia-594812>

¹⁷⁶ Peru. In: *Tomtom* [online]. 2018 [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: https://www.tomtom.com/en_gb/traffic-index/lima-traffic#statistics

přírodních zdrojů odpovídá asi 60 % celkového exportu z Peru. V roce 2019 se očekává 3% růst těžebního odvětví a 23% růst investic do tohoto sektoru (v následujících dvou letech se uskuteční stavba svou měděných těžebních dolů – Quellaveco a Mina Justa). Odvětví skýtá příležitost k investicím ve výši až 59 miliard amerických dolarů, přičemž vláda by chtěla do roku 2021 investovat 40 % z této očekávané částky.¹⁷⁷

Vzhledem k identifikaci příležitostí v oblastech týkajících se **ochrany životního prostředí**, nakládání s odpady, nebo čištění vody, navštívila Peru v dubnu 2019 delegace ministra životního prostředí Richarda Brabce v doprovodu podnikatelské delegace českých firem nabízejících česká řešení na tyto problémy. Tato oblast poskytuje velmi zajímavé obchodní příležitosti zejména na nevyřešené nakládání s odpadky a nedostatek pitné vody v regionech. Příležitosti se naskýtají především s ohledem na peruánský státní sektor. Z tohoto důvodu byla vytvořena příručka ve španělštině, nabízející peruánským subjektům to, co Česká republika v oblasti nabízí.¹⁷⁸

Do příležitostí by se dal také zařadit **maloobchod**, dle GRDI z roku 2017 (Global Retail Development Index), který se zabývá hodnocením 30 rozvojových zemí z pohledu maloobchodních investic a identifikuje tak atraktivní trhy, které mají potenciál do budoucna. Peru se dle tohoto indexu umístilo regionálně na prvním místě, slibuje tak retailově ze sledovaných zemí největší potenciál v Latinské Americe.¹⁷⁹ Jsou tedy očekávané větší investice do tohoto sektoru, v roce 2019 se to týká postavení 7 nových obchodních center s investicemi ve výši 454 milionů USD. Peru totiž zatím nedisponuje vysokou hustotou obchodních center ve srovnání s ostatními zeměmi Latinské Ameriky. V roce 2018 připadaly na milion obyvatel Peru pouze 3 nákupní centra, přičemž v Chile nebo Kolumbii je to více než 534 nákupních center na milion obyvatel.¹⁸⁰

¹⁷⁷ PANTIGOSO, Paulo. *Peru's mining a metals investment guide* [online]. 2019/2020, 92 [vid. 2019-06-16]. Dostupné z:

https://cdn.www.gob.pe/uploads/document/file/292934/EY_Perus_Mining_and_Metals_Business_and_Investment_Guide_2019-2020.pdf

¹⁷⁸ Ministry of the environment. *La protección del medio ambiente en la República Checa* [online]. 2019 [vid. 2019-06-17]. Dostupné z:

[https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/4394E0053FC296CCC12582EF00491D4C/\\$file/La%20Proteccion%20Del%20Medio%20Ambiente%20En%20La%20Rep.%20Checa.pdf](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/4394E0053FC296CCC12582EF00491D4C/$file/La%20Proteccion%20Del%20Medio%20Ambiente%20En%20La%20Rep.%20Checa.pdf)

¹⁷⁹ Ministry of the environment. *La protección del medio ambiente en la República Checa* [online]. 2019 [vid. 2019-06-17]. Dostupné z:

[https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/4394E0053FC296CCC12582EF00491D4C/\\$file/La%20Proteccion%20Del%20Medio%20Ambiente%20En%20La%20Rep.%20Checa.pdf](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/4394E0053FC296CCC12582EF00491D4C/$file/La%20Proteccion%20Del%20Medio%20Ambiente%20En%20La%20Rep.%20Checa.pdf)

¹⁸⁰ Perú atrae inversión en retail. In: *El Peruano* [online]. May 14, 2019 [vid. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://elperuano.pe/noticia-peru-atrae-inversion-retail-79513.aspx>

V rámci akce pořádané Obchodní komorou v Limě (CCL) pro podporu obchodní výměny se zeměmi Evropské unie vyšlo najevo, že vhodným způsobem, jak se spojit s odběrateli, nebo novými dodavateli v Peru jsou často obchodní komory jednotlivých regionů. Na základě obchodních jednání s místními zástupci byl vyjádřen zájem o telekomunikační sektor, sektor těžební (těžká technika), řešení chránící životní prostředí, zpracování odpadů, čističky vod, nebo také chladicí systémy k přepravě vyváženého ovoce z Peru. Peruánci také shánějí obchodní partnery pro import ovoce a zeleniny z Peru do ČR. K získání obchodních kontaktů pro obchodování v těchto sektorech s Peru je vhodné kontaktovat jednu z níže uvedených organizací, která se podporou obchodních styků s Peru zabývá.

3.2.1 Pomoc při vstupu na peruánský trh

První institucí, která se věnuje podpoře českého exportu a poskytuje asistenci především při prvotním vstupu na zahraniční trh je CzechTrade. Agentura na podporu exportu Ministerstva průmyslu a obchodu zajišťuje v Peru především pomoc v oblasti B2B obchodního mezinárodního styku. Pomoc týkající se spíše oblasti B2G mimo jiné zajišťuje obchodní úsek Velvyslanectví České republiky v Limě. Obě instituce mají přístup k místním kontaktům a jsou úspěšné například i ve sjednávání schůzek s potenciálními partnery, nebo prezentace firmy více partnerům zároveň.

Dlouhodobější obchodní spolupráci zajišťuje na peruánském trhu například firma Amerlink, která je schopná poskytnout i obchodní zastoupení. Firma Amerlink má za sebou celou řadu úspěšných projektů a také velké zkušenosti s peruánským obchodním prostředím.

V Peru momentálně není v provozu Česko-peruánská obchodní komora, existuje však smíšená obchodní komora v podobě nevládní organizace se jménem ČESTA mezi Českou republikou a zeměmi Tichomořské Aliance i žadateli o členství (Kolumbie, Mexiko, Peru, Chile, Ekvádor, Kostarika, Panama), která se snaží o posílení vzájemných mimo jiné i obchodních vztahů.

Nově vzniklá organizace CZECH-PERU Alliance for Business Inovation je neziskovou organizací, která čerpá z mnohaletých zkušeností odborné praxe s peruánskými a zahraničními společnostmi, korporátními asociacemi, veřejnými institucemi v Peru a Latinské Americe. O pomoc se na Czech-Peru Alliance mohou české subjekty obracet v téměř jakémkoliv odvětví týkající se tvorby partnerství veřejného a soukromého sektoru, např. s výzkumnými institucemi, univerzitami, developerskými společnostmi, vládními dárci nebo rozvojovými agenturami.

Čeští exportéři mohou také při vývozu do Peru využít služeb českých státních institucí jako například CzechInvest nebo ČEB. V Peru funguje Státní agentura pro podporu exportu a cestovního ruchu – PromPerú a Státní investiční agentura ProInversión. Pro potenciální importéry zboží z Peru bude vhodné znát Asociaci vývozců Peru (ADEX), nebo také Limskou obchodní komoru (Cámara de Comercio Lima – CCL), která často pořádá akce, které mohou firmy využít k navázání obchodních kontaktů i s peruánskými regiony.

České firmy se v Peru mohou prezentovat i formou návštěvy veletrhů, nejznámější z nich je zářijový veletrh důlního průmyslu s názvem Perumin. Veletrh se koná každé dva roky a v Peru patří k jedněm z nejdůležitějších, i vzhledem k důležitosti těžebního odvětví pro peruánskou ekonomiku.

3.3 Výzkumné šetření

Výzkumné šetření bylo provedeno na základě strukturovaných rozhovorů se zástupci institucí, které dlouhodobě působí na peruánském trhu a mají tak bohaté zkušenosti s obchodními vztahy mezi subjekty České republiky a Peru.

Všem dotazovaným expertům byly položeny stejné otázky za účelem bližšího proniknutí do praxe peruánského podnikatelského prostředí, s cílem zjistit, zda se v praxi potvrzuje to, co je zkoumáno teorií. Závěry z osobních rozhovorů lze pak najít především v následující podkapitole 3.4. popisující kulturní specifika, obchodní jednání a zvyklosti, nebo podkapitole 3.2 shrnující možnosti uplatnění českého zboží na peruánském trhu.

3.3.1 Rozhovor s Radkou Sibille, vedoucí obchodně-ekonomického úseku Velvyslanectví České republiky v Limě¹⁸¹

Paní Radka Sibille má zkušenosti s navazováním kontaktů mezi zástupci obou zemí, pro české firmy zajišťuje především kontakt s veřejným sektorem.

1. Dobrý den, mohla bych Vás poprosit o stručné představení aktivit obchodní sekce Velvyslanectví České republiky v Peru? V čem spočívá podpora, kterou poskytujete českým firmám?

Ekonomická sekce ambasády je zaměřená na šíření ekonomické diplomacie, to znamená pomoc českým exportérům uchytit se na místním trhu. Jelikož nemůžeme dělat všechno, pomoc má určitá pravidla, zajišťujeme spojení mezi českým subjektem a peruánským vládním sektorem, takže B2G.

Samozřejmě zde máme CzechTrade, který by měl dělat B2B, ale pokud se na nás firma obrátí s prosbou o pomoc, kontaktovat někoho kdo se neozývá, můžeme ad hoc vyhovět, ale samozřejmě na to není kapacita vždy. Můžeme pomoci v prvotním vstupu na trh, seznámit s místní legislativou, místními pravidly, místními tendry. Aktivně vyhledáváme české firmy, které by se mohly přihlásit, šíříme jméno české značky, setkáváme se s obchodními komorami, nemusíme mluvit konkrétně, ale obecně o českém exportu.

2. Jaké jsou podle Vás největší výhody peruánského trhu pro české firmy?

Dobrá otázka, není úplně prvoplánová, Peru je pro firmy samozřejmě daleko, firma musí mít velký zájem o to, aby se jí to vyplatilo. Peru je z pohledu OECD brána jako země se středním příjmem, ale má velké množství peněz, právě i díky obrovskému nerostnému bohatství, které si rozděluje vyšší střední vrstva. Ta vyšší střední vrstva je ale zvyklá na značkové zboží, nové technologie, což Peru zatím nemá, musí je dovážet. Je zde špatné vzdělání, expertíza, knowhow tu ještě není. To vede k mému prvnímu tvrzení, že Peru má na to si to zaplatit. Je velký zájem o technologie, každá třetí osoba tady pomalu má 3, 4 mobily. Ve vesničkách pomalu nemají co do pusy, ale mají iPad.

Není to tedy rozvojová země na úrovni Afriky, ne naopak. Je to rychle rostoucí trh, jedna z nejrychleji rostoucích zemí Latinské Ameriky. Růst je daný soukromým sektorem, Peru zažívá těžební a stavitelský boom, stavba dálnic, stavba přístavů (pro posílání do celého

¹⁸¹ SIBILLE, Radka. Osobní rozhovor s vedoucí obchodně-ekonomické sekce Velvyslanectví České republiky v Limě. Lima, 10. 6. 2019.

světa). Jsou zde velké příležitosti, a když si vezmeme, co všechno může poskytnout Česká republika, tak přesně vidím match, přesně to, co my nabízíme, Peru je teď země neskutečných možností pro spotřebu těchto věcí.

3. Kde vidíte naopak největší negativa?

Možná tím, jak je trh odlišný od Evropské unie, jiná legislativa, hlavně to vnímáme ve vládním sektoru, je tu hodně korupce, spoustu lidí je za korupci stíháno, jsou za to přísně trestáni, i když jste nařčen z korupce, tak jdete na 36 měsíců do vězení. 5 prezidentů Peru bylo vyšetřováno a někteří jsou i ve vězení, legislativa se týká i tendrů, na kterých se úředníci vylámali zuby. Jsou teď velmi opatrní zakázky vypisovat. Od ledna státní sektor utratil nejméně za posledních několik let. Někteří říkají, že se do toho počítají i města, kde byly volby v lednu a předchozí vlády nechtěly investovat do projektů, které by pomohly obyčejným lidem.

4. V čem je dle Vás peruánský trh specifický, čím se liší od ostatních?

Chtěla bych zdůraznit specifičnost ve dvou věcech. Peruánští obchodníci význačně preferují dělat obchody ve španělštině, ať už mluvíte s někým vzdělaným, nebo s někým kdo prodává rohlíky na ulici. V jiných rozvojových zemích je angličtina běžnou záležitostí, ale taky je situace jiná. Je třeba investovat do někoho, kdo jim může situaci usnadnit, je tu specifičnost osobního kontaktu. Je třeba mít neustálý kontakt s někým, s kým chceme business uzavřít. Nedá se počítat s tím, že se sem pojede a hned se podepíše smlouva, nejlepší je zde pár dní zůstat a sejít se víckrát. Když si ale někoho najdou, tak jsou loajální a dlouho jim trvá přejít ke konkurenci, což je pak zase výhoda.

5. Kde vidíte v tuto chvíli největší příležitost pro české firmy, jak uspět na místním trhu? Jaký typ zboží, nebo služeb je momentálně žádán?

V Česku je hodně firem ze strategických sektorů, kde má Peru veřejný zájem. Je to například letectvo, smart cities, vážení kamionů, další velký sektor je těžební průmysl v Peru, který zabírá více než 50 % HDP země. Peru má nerostné bohatství, ale nemá technologie, ty musí dovážet. Takže je to příležitost pro české firmy, které nabízí důlní stroje, technologie pro převozy nákladů. Momentálně probíhá velká rekonstrukce po povodních v roce 2017, která ještě není ukončená, je poptávka po materiálu a strojích na stavbu. Usnadnění dopravy, doprava je žhavé téma, letos se rozhodli poprvé zprovoznit vážení vozidel za jízdy, doteď se to dělalo staticky, způsobovalo to zácpy. Doporučuji věci, které by situaci usnadnily. Ještě nemáme příklady výrobků do smart cities, tam vidíme další příležitost. Už jsem trochu

zmínila, že na severu země byl fenomén El Niño, veliké povodně, dodnes se stále rekonstruuje. Rekonstrukce má zahrnovat nejen nápravu škod, ale také prevenci, momentálně je zde velká poptávka po geomorfologických studiích, preventivních opatřeních, my s tím máme velké zkušenosti. Mohli bychom naše knowhow, expertízu a naše technologie nabídnout a mělo by to zde velké využití.

6. Za dobu svého působení v místním prostředí jste se zúčastnila mnoha jednání s Peruánci. Jaká doporučení byste mohl dát českým firmám? Jak se na obchodní jednání připravit?

Španělština, určitě osobní kontakt, připravit se na to, že jsou hrozně zvědaví, určitě je zaujmou výrobky z České republiky, není zde zavedená výroba podobných výrobků, o to více mají zájem vidět výrobky v praxi. Být připravený na to, že když přijdete nabídnout důlní lokomotivu, nebo systém na vážení kamionů, zavlažovací systém, radar řídící letiště, chtějí vidět, jak to funguje v běžném provozu. Firma by měla v případě zájmu investovat do jeho pozvání k nám. Nabídnout jim pár dní v Čechách, aby se seznámil s českým prostředím, je to pro ně hodně zajímavé, tyhle náklady se vyplatí, je to navíc, ta třešnička na dortu, které pak způsobí, že k tomu kontraktu pak dojde. Jsou zvyklí si moci věci osahat v praxi.

7. Peru v minulosti prošlo několika korupčními skandály, které se stále vyšetřují. Jaký vliv má politická situace na úspěšnost firem při uzavírání obchodů s peruánskými protějšky?

Vláda je sice zkorumpovaná, ale přece jen je velmi kapitalisticky zaměřená. Peru je velmi otevřená ekonomika, má spoustu obchodních dohod, včetně Evropské Unie, kde byly významné snížena cla. Peru je tedy výrazně orientováno na obchod, který politická situace výrazně neovlivňuje.

8. Na základě Vašich zkušeností, doporučil byste Peru českým firmám pro jejich budoucí obchodní operace?

Stoprocentně, Peru je velký trh, je tu přes 30 milionů lidí, hlavní město se zvětšuje, roste střední třída, spousta věcí se zde nevyrábí, musí se dovážet, zvláště pokud nám současný kontext nahrává k dovozu věcí bez cla, zvláště pokud můžeme být konkurenceschopní co se kvality a ceny týče.

Komentář

Vedoucí obchodně-ekonomického úseku Velvyslanectví České republiky v Limě vidí Peru velmi pozitivně, jako zemi mnoha obchodních příležitostí pro české subjekty, obzvláště v této době, kdy je na peruánském trhu zvýšená poptávka po produktech, které mohou české firmy nabídnout a na jejich trhu zatím nejsou dostupné. Peru i přes jeho zařazení do zemí se středním příjmem vnímá jako zemi s dostatkem finančních prostředků k uskutečňování investic.

Pro obchodní jednání doporučuje hlavně znalost španělštiny a při obchodní návštěvě do Peru mít k dispozici čas navíc, pro případná navazující setkání. Jako největší výhodu vidí velkou kupní sílu vyšší střední třídy a investiční boom v několika sektorech. Jako největší nevýhodu zase korupční politické prostředí a momentální opatrnost veřejných činitelů při vypisování veřejných zakázek.

3.3.2 Rozhovor s Martinem Krčmářem, ředitelem pro obchod společnosti Amerlink¹⁸²

Pan Krčmář se ze zmiňovaných expertů v obchodních stycích s Peruánci pohybuje nejdéle, zastupuje v Peru jak firmy české, tak i evropské.

1. Mohla bych Vás na začátek poprosit o stručné představení aktivit společnosti Amerlink v Peru? V čem spočívá podpora, kterou poskytujete českým firmám?

Společnost Amerlink poskytuje v Peru služby firmám na základě vlastního průzkumu trhu. Poskytuje například obchodní zastoupení evropských společností na místním trhu, ale také poskytuje obchodní asistenci peruánským společnostem vstupujícím na evropský trh.

2. Jaké jsou podle Vás největší výhody peruánského trhu pro české firmy?

Poměrně složitá otázka, ale větší šance pro uplatnění jsou určitě v oblasti technologií a výrobků s vyšší přidanou hodnotou. Není zde tak velká konkurence jako v jiných zemích při porovnání s Evropou, ale i tady už působí poměrně velké množství konkurentů z evropských zemí (např. Skandinávie), kteří jsou často ze začátku ochotní zboží poskytnout za nižší cenu než české firmy.

¹⁸² KRČMÁŘ, Martin. Osobní rozhovor s obchodním ředitelem firmy Amerlink. Lima, 6. 6. 2019.

3. Kde vidíte naopak největší negativa?

Velkou roli zde hraje časový faktor, všechno zde trvá déle. Dále by se dal zmínit jazyk, bez španělštiny se zde nic nevyjedná. Velká míra všudypřítomné byrokracie a také kulturní rozdíly.

4. V čem je dle Vás peruánský trh specifický, čím se liší od ostatních?

Loajalita zákazníka ke stávajícím dodavatelům, určitá míra konzervativnosti, není jednoduché místní firmy odlákat od stávajícího dodavatele; také velké zaměření na cenu. Je také třeba mít všechny materiály připravené ve španělštině, připravit se na prodlevu v odpovědích, nebo vůbec neodpoví, emaily už nejsou in.

5. Kde vidíte v tuto chvíli největší příležitost pro české firmy, jak uspět na místním trhu? Jaký typ zboží, nebo služeb je momentálně žádán?

Obecně a nadneseně, cokoliv co vyřeší otřesnou dopravní situaci v Limě, ale zatím na to nikdo nepřišel. Kdyby ale něco takového bylo, tak super. Obecně se zde uplatní především věci týkající se technologií pro těžební průmysl, je ale třeba brát v potaz, že je zde nutné soutěžit s čínskými výrobky, hlavně co se týče ceny.

6. Za dobu svého působení v místním prostředí jste se zúčastnil mnoha jednání s Peruánci. Jaká doporučení byste mohl dát českým firmám? Jak se na obchodní jednání připravit?

V první řadě je třeba být připraven, že je zde velmi důležitá španělština, to je první věc se kterou počítat, ale samozřejmě existují i světlé výjimky. Při obchodním jednání se nejde bavit hned k věci, na začátku se prvních 20 min baví o všem možné, jen je o tom proč se sešli. Je třeba být připravený na to, že peruánské firmy se kolikrát dozvídají podrobnosti o české firmě až na místě, nejsou na jednání často připraveni, první obchodní jednání se často odvíjí v obecné rovině. Není zvykem se hned domluvit na něčem konkrétním. Nejprve si s vámi musí lidsky sednout a podrobnosti se vyjednávají až na následujících jednáních. Vyjednávání jsou takzvaně na dlouhé lokte.

7. Peru v minulosti prošlo několika korupčními skandály, které se stále vyšetřují. Jaký vliv má politická situace na úspěšnost firem při uzavírání obchodů s peruánskými protějšky?

Politická situace vytváří strach při uzavírání kontraktů se státem, veřejné zakázky. Každý představitel, který zde něco podepíše, tak ví, že za to může být v budoucnu popotahován. V jiných ohledech to ale netvoří velký problém.

8. Na základě Vašich zkušeností, doporučil byste Peru českým firmám pro jejich budoucí obchodní operace?

Nic samozřejmě není zadarmo, ale na tom to pak často v praxi také končí. Doporučil bych, ať si firmy udělají před vstupem podrobný průzkum trhu, aby se jim to vyplatilo, uvědomit si, jestli sem opravdu chtějí jít a jestli se jim to vyplatí, ne každý sem může. Když zjistí, že Čína to udělá lépe, tak se to nevyplatí. Je důležité, aby si ověřili svůj zájem, realitu se pak dozví tady. Češi mají teď velice dobrý odbyt na jiných trzích, Peru je často v jejich plánech marginální, proto určitě není nic špatného zjistit, že se to někde nevyplatí. Ve chvíli, kdy ale zjistíte, že se to vyplatí, je třeba ochota do toho jít naplno, na výsledky si počkat i pár let, nesmí chybět ochota neustále tlačit na odběratele, obchod tu nefunguje stylem, že zástupci firem jednou přijedou, něco odevzdají a dál to půjde samo.

Komentář

Pan Martin Krčmář vidí peruánský trh jako trh, s příležitostmi v sektorech týkající se infrastruktury a těžby. Každé české firmě ale doporučuje, aby si nejprve pečlivě spočítala, zda se pro ni vstup na peruánský trh vyplatí, a pokud ano, aby byla připravena do projektu ze začátku investovat pro upevnění pozice na trhu a počítat s tím, že prvotní investice může mít pozdější návratnost. Velký důraz klade na znalost španělštiny, a především osobní kontakt, bez kterého se v Peru nic nevyjednává.

Jako největší výhody místního trhu identifikuje prozatímni nižší přítomnost konkurence a loajalitu místních k obchodním partnerům. Jako stinnou stránku vnímá velkou míru byrokracie a časovou náročnost vstupu na místní trh.

3.3.3 Rozhovor s Emilem Ulrychem, ředitelem CzechTrade Lima¹⁸³

Pan Emil Ulrych, působí v peruánském prostředí od roku 2016. Má bohaté zkušenosti s navazováním kontaktů mezi českými a peruánskými společnostmi a s asistencí při jejich obchodních jednáních.

1. Pane Ulrychu, mohla bych Vás poprosit o stručné představení aktivit CzechTrade v Peru? V čem spočívá podpora, kterou poskytujete českým firmám?

CzechTrade je příspěvková organizace Ministerstva průmyslu a obchodu. Cílem agentury je podpora českých firem v zahraniční, pomoci jim exportovat. Zahraniční kancelář v Peru byla založena v červenci 2016. Naší hlavní prací je najít pro firmy obchodní partnery, zjistit dovozní podmínky do Peru, vysvětlit, jak funguje místní podnikatelské prostředí, organizujeme účast na veletrzích, výstavách, pomáhat s businesssem, různými obchodními dotazy, řešením obchodních sporů, dáváme doporučení právníků, kontaktů, takže ta práce je velice obsáhlá.

2. Jaké jsou podle Vás největší výhody peruánského trhu pro české firmy?

Když si vezmete celé Peru, tak je do docela velká země, velice otevřená ekonomika. Lima je velice drahé kosmopolitní město, dražší než Praha a některá evropská města. Když si vezmete jen Limu, je to 10 milionů obyvatel na území Středočeského kraje. Pro jakoukoliv malou firmu, která exportuje, je na jednom místě tolik obyvatel zajímavý trh. Lidé jsou zvyklí na americké zboží, rádi si připlatí za kvalitu. Samozřejmě hledají dobrý poměr cena kvalita, což spousta českých firem je schopna nabídnout.

Peru je bohatá země, mají velkou vyšší střední třídu, kupují německé, americké zboží, jezdí nakupovat do Spojených států, potrpí si na nové technologie, na mobilní telefony, na značky. Peruánci chtějí poslední technologie, chtějí to, co se prodává v Německu, Americe, Japonsku, už nekoupí průměrné technologie typu čínských, za průměrné ceny, ale chtějí poslední novinky. Jsou tu sice i místa, která jsou málo rozvinutá, ale i tam si koupí poslední iPhone, poslední Samsung, nekoupí si průměrné zboží, průměrnou kvalitu, s tím se nedá konkurovat, to zde nabízí levně Čína.

¹⁸³ ULRYCH, Emil. Osobní rozhovor s ředitelem zahraniční kanceláře CzechTrade. Lima, 5. 6. 2019.

3. Kde vidíte naopak největší negativa?

Neřekl bych, že v Peru jsou negativa. Složitě je dostat se do státních tendrů, státních zakázek, kde je bezpodmínečně potřeba místní partner, který ví, jak tom chodit, trh je velice specifický. Negativa až tak nejsou. Hlavní negativum, nebo důvod proč spoustu českých firem neuspěje, je kvůli jejich přístupu, nemyslí to dostatečně vážně a nevěnují tomu tolik energie, aby zde uspěly. Máme zde firmy, které opravdu uspěly, ale je třeba se jeden dva roky soustředit a budovat síť s odběrateli. Hlavní negativem je, že české firmy nejsou dodatečně připraveny na export do Latinské Ameriky, zatím to neumí.

Němci, Američané, Izraelci ví, že první tři roky je třeba do trhu investovat, za pět let se celá investice vrátí. Zahraniční firmy jsou připravené zde ten trh dobýt. Pokud nejste ochotní do trhu nejprve investovat, jezdit sem a udržovat kontakt, dodáte kontejner a pak nic.

České firmy čekají, že po jednání je budou peruánské firmy urgovat, ale to se neděje. Je třeba urgovat od nás, my chceme prodat. Pokud má město čističku, nebo nemá, tak oni se bez toho obejdou. Je třeba je přesvědčit, že ten výrobek stojí za to. Nezajímá je často až tak to, že máte něco nejlepšího na světě. Je zajímavé udělat obchod a je jedno s kým. Nevadí jim koupit nekvalitní zboží z Číny, pokud ho prodají dál. Obchod udělají s tím, s kým budou mít osobní kontakt. Místní obchodníci totiž mají peníze, mají dům na pláži, mají drahé domy a auta. Nevadí, že na něčem jiném by vydělali víc, když si to můžou koupit od někoho známého. Pokud Peruánci něco chtějí, je třeba jim nenabízet něco jiného. Pokud Peruánci něco chtějí, Čína to prodá, i kdyby to nedávalo smysl. Můžete tedy začít tím, že prodáte to, o co má klient zájem a časem i něco dalšího.

4. V čem je dle Vás peruánský trh specifický, čím se liší od ostatních?

Trh je stejný, obchod se dělá podobně. Hlavní specifikum je, že nejde jen poslat nabídky přes internet, je nutné se setkat osobně, a ne pouze jednou. Máme příklad firmy, kdy představila výrobky poprvé v listopadu, na druhé schůzce za půl roku už to Peruánci viděli v jiném světle a teprve podepsali dohodu. Pokud nemáte vazby, netlačíte, tak výsledek není. Emailing nefunguje, odepíše jeden člověk na 100 mailů, je třeba volat, osobně se setkávat. Peru je velmi otevřená ekonomika, Peruánci jsou tedy zavaleni nabídkami ze všech stran. Řekl bych, že v první fázi nejde tak o kvalitu, ale o obchodní vztah, kvalita je důležitá, ale pokud vás člověk nezná a nevidí vás aspoň dvakrát, tak neví, že to myslíte vážně, že do toho stojí investovat. Firmám doporučuji osobní návštěvu, představení výrobků na místě, bez toho

je to víceméně ztráta času. Důležitý je tedy osobní kontakt, obchody se zde ještě dělají postaru, je třeba se s nimi sejít, zajít na oběd, obchody se dělají, až si strany lidsky sednou.

5. Kde vidíte v tuto chvíli největší příležitost pro české firmy, jak uspět na místním trhu? Jaký typ zboží, nebo služeb je momentálně žádán?

Ze strany Peruánců je momentálně poptávka po IT technologiích, technologie spojené s umělou inteligencí, smart cities, dále také obnovitelné technologie, elektronika, bižuterie, korálky, poptávky do obranného a zbrojního průmyslu, letectví, na retail – čokolády, rychloobrátkové zboží, věci do farmaceutických řetězců, stavební materiály, stroje, škála je obrovská.

Potenciál je obrovský, můžeme nabídnout spoustu věcí, umíme vyrábět jako Němci, ale chybí nám umět prodávat jako Němci. Přemýšlet jako Němci, Španělé, Norové, je třeba rok dva trh budovat a potom můžete čekat výsledek, Češi chtějí nic neinvestovat a aby hned všichni všechno koupili po prvním poslání katalogu. Když je firma až taky, tak není tolik problémů, dá se to dál posunout. Peru je zajímavá země, není to zas až tak daleko z Čech. Trh je obrovský, ale nedá se vysvětlit rozsah ekonomického potenciálu, dokud to firmy samy nevidí, na jaké je to tu na úrovni, dokud to nezažijí a sami si nevědomí, že ten potenciál je obrovský.

6. Za dobu svého působení v místním prostředí jste se zúčastnil mnoha jednání s Peruánci. Jaká doporučení byste mohl dát českým firmám? Jak se na obchodní jednání připravit?

V Peru je důležité na obchodním jednání poslouchat, co daný klient říká, nejen verbálně, ale i neverbálně. Když už vás Peruánec vezme na schůzku, tak má zájem. Když zájem není, tak vám čas nevěnuje. Pokud Vám už věnuje čas, tak jsou dveře otevřeny, je nutné poslouchat, co ho zajímá, jaké má problémy, co ho trápí a co vidí jako potenciál a na základě toho nabídky upravit přímo jemu na míru. Ve spoustě případů si strany neporozumí, protože zákazníka zajímá jedna věc, která je v portfoliu, ale druhá strana nabízí něco jiného a tento výrobek i přeskóčí. Peru mě naučilo, že je nutné více poslouchat a méně mluvit. Ale to bude asi vesměs platit na všech obchodních jednáních všude. Peruánský partner je ten, který tomu bude věnovat finance a je třeba poslouchat co chce, protože koupí jen to, o co má zájem, ne to, co my mu chceme prodat.

Peruánské firmy sice často mluví anglicky, nebo se dá obchodní jednání dělat ve španělštině a překládat, je tam ale už určitá bariéra. Co se týče emailů, doporučuji neposílat emaily v angličtině, ale projet to aspoň googlem, překlady angličtina – španělština fungují téměř bez problémů. Také bych chtěl zdůraznit mít všechny dostupné materiály ve španělštině, i výrobek s popisem ve španělštině. Aby ten výrobek, který jim ukazujeme, byl rovnou připraven dát na policičku a rovnou prodat. Je třeba jim nepřidávat práci.

7. Peru v minulosti prošlo několika korupčními skandály, které se stále vyšetřují. Jaký vliv má politická situace na úspěšnost českých firem při uzavírání obchodů s peruánskými protějšky?

Peru dospělo do takové fáze, že jakékoliv korupční skandály a politické změny nemají na ekonomiku žádný vliv. Ministři se mění každé dva měsíce, státní investice jsou skoro zastaveny, všechno táhne soukromý sektor, spotřeba táhne celou ekonomiku, zjistíte, že i kdyby tam vláda nebyla, tak je to jedno, země funguje bez ohledu na cokoliv, ekonomika je samostatná. Kdyby vláda investovala, byly investiční projekty, ekonomický růst by byl dvojnásobný. S ohledem na to, v jaké politické krizi se Peru poslední 2 roky nachází, nemá to žádný vliv na spotřebu, na export, neovlivnilo to místní trh v žádném měřítku, české firmy vůbec. Ekonomika funguje bez politického vlivu a politických problémů.

8. Na základě Vašich zkušeností, doporučil byste Peru českým firmám pro jejich budoucí obchodní operace?

Rozhodně bych Peru českým firmám doporučil, ale jak jsem již zmínil, je třeba to myslet vážně. Dají se dělat obchody tak, že hned na prvním jednání objednájí kontejner zboží, že na druhém jednání podepíšete smlouvu, ale taky že rok hledáte obchodní partnery. Je důležité místním porozumět, je důležité dát jim to, co chtějí, poslouchat to, co chtějí. Firmy, které mají dobré výrobky, které dodávají do Ameriky, Německa, tak mají možnost tady uspět.

Je třeba přistoupit na místní pravidla, poslouchat a prodávat jim to, co oni chtějí. Kdo přistoupí na místní pravidla, obchoduje. Mít na paměti, že i když jste úspěšní na českém nebo evropském trhu, na peruánském trhu začínáte od nuly.

Ted' je situace v Česku výhodná, ekonomický boom. Ted' je vhodná příležitost investovat a hledat nové trhy. Ne až přijde krize začít hledat nové trhy.

Komentář

Pan Emil Ulrych zdůrazňuje především důležitost osobního kontaktu a budování osobních vazeb s peruánskými partnery. Peru vidí jako trh velkých obchodních příležitostí s velkou škálou možností pro uplatnění českého zboží, například v oblasti nových technologií (smart cities, obnovitelné zdroje), dále také v oblasti spotřebního zboží, nebo v tradičních sektorech (těžební, letectví). Ohledně vstupu na trh výrazně doporučuje trpělivost v domlouvání kontaktů, i co se návratnosti investic týče. V peruánském prostředí je k dispozici velké množství nabídek z Číny a USA, pozici na trhu ale zaujme ta firma, která bude poslouchat potřeby druhé strany, bude ochotna vyjít vstříc v požadovaném řešení a úspěšně naváže osobní kontakt.

Jako největší výhodu peruánského prostředí pan Ulrych identifikoval velikost trhu, především co se týče hlavního města, které čítá 10 milionů obyvatel na jednom místě. Další výhodou jsou spotřební zvyky obyvatel, kteří si bez ohledu na sociální třídu potrpí na nejnovější technologie, značkové a zahraniční zboží. Za nevýhodu považuje nepřipravenost českých firem nejprve budovat obchodní vztahy, do obchodu nejprve investovat čas, trpělivost, která se pak může vyplatit získáním pozice na trhu.

3.4 Kulturní specifika, obchodní jednání a zvyklosti

Při vstupu na peruánský trh je důležité mít na paměti především kulturní odlišnosti obou zemí, které se pak promítají do obchodních jednání. Dle Hofstedeho kulturních dimenzí jsou mezi českou a peruánskou kulturou velké rozdíly. Je třeba mít na paměti, že pokud česká firma doposud spolupracovala spíše s evropským trhem, kulturní odlišnosti ve vyjednávání jsou sice patrné, v praxi se ale tak výrazně neliší. Peru je nám ale geograficky vzdálené, místní zvyklosti se proto liší v mnoha aspektech.

3.4.1 Kulturní rozdíly mezi ČR a Peru

Největší rozdíly v kulturních dimenzích mezi oběma zeměmi lze pozorovat především s ohledem na individualismus, jak již bylo zmíněno v podkapitole 2.2.3. Peruánská kultura je více kolektivistická, ve společnosti uznávané hodnoty jsou především rodina, v práci to je zase kolektiv. I z tohoto důvodu jsou vhodnými tématy pro konverzaci rodina, volný čas a děti, Peruánci si na svou rodinu opravdu potrpí a není výjimkou, když několik generací rodin bydlí po celý život spolu.

Dalším významným rozdílem mezi našimi kulturami je vnímání času (současnosti a budoucnosti) a míra zdrženlivosti. Češi mají tendenci podstatně více plánovat budoucnost, často nám nečiní problém si kvůli lepšímu výsledku v budoucnu počkat a snížit svou spotřebu, nebo míru volného času v přítomnosti. Peruánci se řídí spíše heslem „žij dnes, nevíš, co přijde zítra“ a mají tak mnohem větší tendenci k užívání si přítomného okamžiku, výborného jídla, velkých gest nebo drahých dárků. Pro navázání obchodního styku s Peruánci je určitě vhodné přivést dary typické pro Českou republiku, například broušené sklo, Becherovku nebo Krtečka, pokud mají Vaši obchodní partneři malé děti (knížka je dostupná ke koupení ve španělštině).

V peruánské společnosti se mnohem více oceňuje ochota pomoci, jsou důležité fungující vzájemné vztahy než orientace na výkon. Česká kultura je v tomto ohledu mnohem přímočařejší, máme tendenci při obchodních jednáních jít k věci, nebo když s něčím nesouhlasíme, ostře proti tomu vystupovat. V Peru je patrné, že obyvatelé dávají přednost vyhýbání se přímé konfrontaci s cizími lidmi, existuje velká šance, že v průběhu jednání raději velkou část problematických bodů odkývnou, ale když přijde čas plnění dohodnutého, od plnění ustoupí. Z tohoto důvodu je třeba se více zaměřit na potřeby druhé strany, dobře poslouchat jaké jsou jejich zájmy, a pokud se jejich představa neshoduje s tou Vaší, důkladně vysvětlit svůj postoj nebo navrhnout vhodné kompromisní řešení.

Je třeba mít na paměti, že míra vyhýbání se nejistotě je v Peru velmi vysoká. Mají potřebu všudypřítomné existence pravidel. České subjekty by se ale neměly nechat zmást, míra dodržování pravidel je nízká. Pravidla v Peru jakoby existují proto, aby se porušovala. Česká republika je sice v tomto ohledu spolehlivějším národem, míra vyhýbání se nejistotě je ale i tak vysoká, proto jsou obě země v dodržování často flexibilní.

3.4.2 Obchodní jednání

Co se týče obchodních jednání, peruánská vyjednávací kultura zapadá do rámce Latinské Ameriky. Kultura vyjednávání v Peru reaguje na svou širokou kulturní a etnickou rozmanitost a také rychlý růst obchodu v posledních letech. Často je používána poziční vyjednávací technika podobná smlouvání, při které strana jako první vznesle nepřiměřeně vysoký požadavek, ze kterého je při vyjednávání postupně ustupováno, často i s velkým ústupkem na konci, aby došlo k úspěšnému uzavření jednání.

Peruánci preferují blízké osobní vztahy, vyjednávání většinou probíhá v neformální atmosféře s nízkou přípravou. Peruánská strana se často více spoléhá na intuici a subjektivní kritéria. Použití emocí a nejistota způsobují při vyjednávání velkou flexibilitu.¹⁸⁴

Obecně přetrvává zvyk upínat se k celkové fixní hodnotě, která je rozdělována mezi obě strany a konceptu „nulového součtu“, což v praxi znamená, že to, co jedna strana ve vyjednávání získá, druhá strana ztratí. To znamená, že strany se snaží vyjednávání vyhrát a využít druhou stranu. Nastavení nepružné pozice na začátku Peruáncům v průběhu vyjednávání umožňuje ukazovat zájem nebo nezájem, klid nebo hněv, a někdy dokonce i nadřazenost, pod vlivem emocí pak často uzavírají jednání v rekordním čase.¹⁸⁵

Pro peruánskou kulturu je čas relativním pojmem, především v Limě nejsou zpoždění ničím výjimečným, následovaná vyloučením se na provoz, často oprávněným. Je tedy pravděpodobné, že domluvený čas schůzky bude odložen. Pro českou stranu to znamená, že je třeba počítat se zpožděními a dlouhými přesuny v rámci Limy. Je vhodné na schůzku dorazit včas, nebrat si ale osobně, pokud peruánský partner přijde o chvíli později. Na den je vhodné si domluvit maximálně 3 obchodní schůzky vzhledem k dlouhým přesunům a nevypočitatelné dopravní situaci v Limě.

S obchodním partnerem je žádoucí navázat bližší osobní kontakt, strávit s ním více času, zajít na společný oběd či večeři. Jak vyplynulo i z osobních rozhovorů, při začátku obchodního jednání je zvykem se nebavit hned k věci, ale Peruánci nejprve chtějí svého obchodního partnera poznat, pak až s ním domlouvat obchody. Peruánské firmy také chtějí, aby jim byla česká firma v rámci osobního kontaktu lépe představena. To, že jim byly dopředu poslány emailem veškeré materiály, na tomto faktu nic nemění. Z důvodu prvotního budování vztahu zpravidla při prvním jednání nedojde k podpisu kontraktu, nebo k domluvení konkrétních bodů. Po tom, co Vás ale obchodní partner blíže pozná a obchodní vztah s Vámi naváže, můžete pak následně počítat s jeho loajalitou, určitá míra konzervativnosti totiž způsobuje, že Peruánci neradi mění stávajícího dodavatele. Prvotní časová investice se tedy vyplatí na několik dalších let, pokud budete osobní vztah udržovat.

¹⁸⁴ OGLISATRI, Enrique. *La cultura negociadora en el Perú* In: Cuad. Difus. 13 (25) [online]. Dec 2008 [vid. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.esan.edu.pe/publicaciones/cuadernos-de-difusion/2008/cuadernosdifusion25ogliastrisalcedo.pdf>

¹⁸⁵ Tamtéž.

Je třeba nezapomínat na to, že vyjednávání je pro některé Peruánce dennodenní záležitostí, v Peru se smlouvá o výši cen služeb taxi nebo nákupu potravin na trzích. Jsou zvyklí na flexibilitu a nejistotu. Neformálnost peruánského prostředí snižuje vyjednávací tlaky, pokud se strany na něčem dohodnou, ale splnění je pro peruánskou stranu nevýhodné, je velmi pravděpodobné, že svou část dohody nesplní. Peruánští zástupci se často nevyjadřují k věci, mluví, aniž by bylo řečeno mnoho a mají tendenci věci přikrášlovat.¹⁸⁶

V Peru je běžné, že ti, kteří vyjednávají, zastávají nejvyšší pozice v hierarchii společnosti. Někdy mohou vyjednávání zahájit i zástupci z nižších postů, rozhodnutí ale vždy záleží na vedoucím. Jakékoliv řídicí pozice jsou často nazývány důležitými jmény, jako prezident, ředitel, vedoucí, a to i v případě minimální hierarchie. Při vyjednávání s představiteli státu bývá vyjednávání dobře připravené a viditelně autoritářské, což nevede k velkému vyjednávacímu prostoru. I když jednání obvykle probíhají s kvalifikovanými zástupci, v okamžiku rozhodnutí ale zástupci nemají velkou autonomii při rozhodnutí.¹⁸⁷

Při obchodním jednání s Peru se doporučuje obchodní styk provádět ve španělštině, jak v dotaznících zmínili všichni dotazovaní experti na peruánské prostředí. Peruánci se pak cítí komfortněji a jsou v osobním kontaktu podstatně přátelštější. Pokud nabízíte jakýkoliv výrobek, je nutné mít připravené materiály ve španělštině, jinak rychle ztratíte zájem místních. Když jste v obchodním styku schopní s Peruánci mluvit španělsky, existuje podstatně větší šance, že se Vám podaří navázat dobrý vztah, díky kterému pak budete mít zajištěnou přednost před konkurenčními firmami. Obchodní vztah je také nutné udržovat. Pokud na místě nemáte svého obchodního zástupce, je vhodné každého půl roku obchodní partnery v Peru navštívit a vztahy tak ožивovat.

¹⁸⁶ OGLISATRI, Enrique. *La cultura negociadora en el Perú* In: Cuad. Difus. 13 (25) [online]. Dec 2008 [vid. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.esan.edu.pe/publicaciones/cuadernos-de-difusion/2008/cuadernosdifusion25ogliastrisalcado.pdf>

¹⁸⁷ Tamtéž.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zanalyzovat podnikatelské prostředí Peruánské republiky z několika úhlů pohledu a zhodnotit jeho potenciál pro české subjekty, které rozhodují o vstupu svých produktů na nové trhy. Práce také odpověděla na otázku, zda je Peru vhodnou destinací právě pro vývoz českého zboží v návaznosti na přestavené existující obchodní příležitosti pro odbyt českých produktů.

Práce je rozdělena do tří kapitol, ve kterých je čerpáno z oficiálních dat národních i mezinárodních institucí, mezinárodních žebříčků konkurenceschopnosti, z rozhovorů s experty, ale také z osobních zkušeností, které jsem za poslední dva roky získala z dvou dlouhodobých studijních a pracovních pobytů v hlavním městě Peru, v Limě.

První kapitola poskytla teoretický rámec pro následující analýzu, představila různé definice podnikatelského prostředí, jelikož pro jeho popis neexistuje ani jeden univerzální pojem, tedy ani jedna univerzální definice. Zdroje se ale shodují na tom, že pod pojem podnikatelské prostředí lze zařadit vše, co podnik může ovlivňovat zvenčí. Vlivy, které podnik ovlivnit nemůže, se nazývají makroprostředí a jsou nejčastěji hodnoceny za pomoci PEST analýzy, která je v této kapitole také přestavena. První kapitola se dále věnuje vysvětlení mezinárodně uznávaných žebříčků konkurenceschopnosti, které hodnotí velké množství ekonomik. Byl představen Index Doing Business Světové banky, který hodnotí ekonomiky podle míry snadnosti podnikání, následně také Index globální konkurenceschopnosti, který ekonomiky srovnává především z pohledu budoucího ekonomického potenciálu.

Druhá kapitola již představila Peru z bližšího pohledu a zanalyzovala jej z pohledu PEST analýzy. Bylo zjištěno, že Peru je zemí se špatným stavem politického systému, potýká se také s vysokou mírou korupce. Politické prostředí ale příliš neovlivňuje situaci prostředí ekonomického, které se vyznačuje velkou stabilitou, významným ekonomickým růstem a mírou inflace pod kontrolou centrální banky. Co se týče sociálně-demografické situace, Peru je zemí s obrovskými sociálními nerovnostmi, což ale způsobuje, že je na místě překvapivě velká poptávka po luxusním zboží. V poslední době dochází k růstu střední třídy a zvyšuje se tak poptávka po značkových výrobcích. Technologicky země nedisponuje svými vlastními vyspělými výrobky, technologie jsou do Peru dovážené z celého světa. Peruánští spotřebitelé si ale na technologicky pokročilé výrobky potrpí, především na chytré telefony.

V mezinárodním srovnání žebříčků konkurenceschopnosti se Peru umístilo na 68. pozici z hlediska Globálního indexu konkurenceschopnosti, což představuje 6. příčku v rámci Latinské Ameriky. Situaci zhoršuje především špatný stav infrastruktury, na druhou stranu se ale Peru může pochlubit výbornou makroekonomickou stabilitou. Z pohledu Indexu Doing Business je Peru umístěno světově na 68. příčce, ze zemí Latinské Ameriky ale patří k zemím, kde je snazší založit si vlastní podnikání.

Třetí kapitola se již blíže věnovala potenciálnímu vstupu českého subjektu na peruánský trh. Bylo zjištěno, že Češi mohou v případě Peru stavět na tradici téměř stoletých vztahů mezi oběma zeměmi a že Peru má s Českou republikou podepsané dohody o podpoře a ochraně investic a o hospodářské a průmyslové spolupráci. Jelikož je Česká republika součástí Evropské unie, má s Peru uzavřenou dohodu o volném obchodu, která je momentálně v režimu částečného uplatňování. Následně byl bližší pohled věnován vzájemnému obchodu a bylo zjištěno, že za posledních 10 let byl český vývoz do Peru nepravidelný, ale zaznamenává rostoucí trend. Co se týče obchodní výměny mezi Českou republikou a Peru, český vývoz je postaven převážně na vývozu strojů a dopravních zařízení, peruánský dovoz do ČR spočívá hlavně v dovozu potravin.

Poslední kapitola také představila instituce, které mohou poskytnout asistenci českým firmám při vstupu na peruánský trh. Z těchto je třeba zmínit především agenturu MPO CzechTrade, obchodní komoru ČESTA, nově vzniklá CZECH-PERU Alliance, na trhu dlouhodobě působící společnost Amerlink, nebo pro styk s veřejným sektorem obchodní úsek Velvyslanectví České republiky v Limě. Z peruánských institucí je to PromPerú, ProInversión a obchodní komory jednotlivých regionů, které sdružuje Obchodní komora v hlavním městě Limě.

V rámci praktické části poslední kapitoly byly provedeny osobní rozhovory se zástupci institucí, které pomáhají českým firmám se vstupem na trh a mají tak bohaté zkušenosti s česko-peruánskými obchodními vztahy. Z těchto rozhovorů byly také identifikovány obchodní příležitosti, které peruánský trh momentálně skýtá pro české exportéry. Příležitosti byly identifikovány především v oblasti těžebního průmyslu, ochrany životního prostředí, ať už co se týče zpracování odpadů, nebo čištění vod. Dále je za perspektivní obor označována infrastruktura, nové technologie, nebo telekomunikační sektor. Nově byl také identifikován rychle se rozvíjející maloobchodní sektor, který má do budoucna velký potenciál.

Byly zde také identifikovány výhody a nevýhody peruánského trhu, z výhod je možné zmínit velikost peruánského trhu z hlediska počtu obyvatel, rychle rostoucí silná poptávka po zahraničním a inovativním zboží, z nevýhod zase byrokracie a časová náročnost pro uzavření první smlouvy, Peruánci totiž při obchodním kontaktu nejprve budují vztah, v druhé fázi pak business. Velký důraz je kladen právě na osobní kontakt a také znalost španělštiny při obchodních jednáních.

Z práce tedy vyplývá, že i před geografickou vzdáleností, překážky v podobě vysoké míry byrokracie a korupce a nutnost znalosti španělštiny, je Peru velmi zajímavým trhem pro české firmy hledající nová vývozní teritoria pro své produkty, jelikož české subjekty nabízí právě ty produkty a řešení, po kterých je v Peru aktuálně poptávka a peruánské subjekty disponují finančními možnostmi k jejich zaplacení. Peruánský trh v tuto chvíli naskýtá nesčetné investiční příležitosti a rostoucí kupní síla země a prozatímni poměrně nízká konkurence ostatních evropských zemí poskytuje pro české subjekty vhodnou příležitost k proniknutí na nový trh a vybudování pevné pozice na trhu.

Použité zdroje

Knižní zdroje

- [1] DVOŘÁČEK, J. *Podnik a jeho okolí. Jak přežít v konkurenčním prostředí*. Praha: Nakladatelství C H Beck, 2012, s. 3. ISBN 9788074002243
- [2] GROSOVÁ, S., *Marketing: principy, postupy, metody*. VŠCHT, Praha 2002. ISBN 80-7080-505-6
- [3] HOFSTEDE, G., HOFSTEDE G. J., *Kultury a organizace: software lidské mysli: spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007, 335 s. ISBN 978-80-86131-70-2.
- [4] KALÍNSKÁ, E. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3396-8.
- [5] MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ, E., SATO, A. *Mezinárodní obchodní operace*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3237-4.
- [6] MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ E., SATO, A., *Mezinárodní obchodní operace*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. ISBN: 978-80-247-4874-0.
- [7] MACHKOVÁ, H., KRÁL, P., LHOTÁKOVÁ, M. *International marketing: theory, practices and new trends*. Ed. 1st. V Praze: Oeconomica, 2010, s.22-23. ISBN 978-80-245-1643-1.
- [8] MACHKOVÁ, H. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5366-9.
- [9] NOVÝ I. a kol., 1996. *Interkulturální management, Lidé, kultura a management*. Praha: Grada,. ISBN 80-7169-260-3.
- [10] SEDLÁČKOVÁ, H. *Strategická analýza, 2. přepracované a rozšířené vydání*. Praha: C.H. Beck, 2006.
- [11] SYNEK, M. *Podniková ekonomika*. Praha: C.H. Beck, 2002. ISBN 978-80717-9736-4
- [12] ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 364 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4694-4.

Elektronické zdroje

- [1] Actividad productiva y empleo. *Banco central de reserva del Perú* [online]. [vid. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://www.bcrp.gob.pe/docs/Publicaciones/Memoria/2018/memoria-bcrp-2018-1.pdf>
- [2] ANDINA. *BID: Perú debe incrementar inversión en investigación para crecer sostenidamente* [online]. April 29, 2019 [vid. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://andina.pe/agencia/noticia-bid-peru-debe-incrementar-inversion-investigacion-para-crecer-sostenidamente-749912.aspx>
- [3] Instituto Nacional de Estadística e Informática. *Aumentó población que accedió a internet mediante teléfono celular de enero a marzo de 2018* [online]. June 27, 2018 [vid. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.inei.gob.pe/prensa/noticias/aumento-poblacion-que-accedio-a-internet-mediante-telefono-celular-de-enero-a-marzo-de-2018-10827/>
- [4] Balance 2018: estos son los avances de la reconstrucción en las regiones del norte. In: *El Comercio* [online]. January 6, 2019 [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/peru/balance-2018-son-avances-reconstruccion-regiones-norte-noticia-59481>
- [5] BBC. *Muerte de Alan García: la carta de suicidio que dejó el expresidente peruano*. [online]. April 19, 2019 [vid. 2019-06-02]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/mundo/noticias-america-latina-47993238>
- [6] Brecha de infraestructura en Perú supera los 159 mil millones de dólares. In: *La República* [online]. January 17, 2019 [vid. 2019-06-15]. Dostupné z: <https://larepublica.pe/economia/1395806-brecha-infraestructura-peru-supera-159-mil-millones-dolares/>
- [7] CABOLIS, Christos. In Anticipation of the 2019 IMD World Competitiveness Yearbook. In: *IMD World Competitiveness Center* [online]. May 2019 [vid. 2019-06-05]. Dostupné z: <https://www.imd.org/research-knowledge/articles/com-may-2019/>
- [8] Central Reserve Bank of Peru. *International organizations* [online]. [vid. 2019-05-20]. Dostupné z: <http://www.bcrp.gob.pe/other-webs/international-organizations.html>
- [9] CEPLAN. Peru 2021: OECD Member Country [online]. [vid. 2018-31-05]. Dostupné z: https://www.ceplan.gob.pe/documentos/_plan-bicentenario-el-peru-hacia-el-2021/
- [10] Competitividad con y sin agenda. *Instituto Peruano de Economía* [online]. [vid. 2019-14-06]. Dostupné z: <https://www.ipe.org.pe/portal/competitividad-con-y-sin-agenda/>
- [11] Congreso de la República del Perú. *Integrantes de los Grupos Parlamentarios* [online]. [vid. 2019-05-25]. Dostupné z: <http://www.congreso.gob.pe/index.php?Kfn=gruposparlamentarios&K=40&File=/Docs/spa/gruposparlamentarioslista.html>
- [12] Countries and regions Andean Community: In: *European Commission* [online]. April 24, 2019 [vid. 2019-06-14]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

- [13] Country comparison. *Hofstede-insights.com* [online]. [vid. 2018-06-09]. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/czech-republic,peru/>
- [14] Databáze zahraničního obchodu v přeshraničním pojetí. *Český statistický úřad* [online]. 2019 [vid. 2019-22-06]. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>
- [15] Doing Business in Czech Republic. *The World Bank Group* [online]. 2018 [vid. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/czech-republic#getting-electricity>
- [16] LEE, Donna a HUDSON David. *The Old and New Significance of Political Economy in Diplomacy: Review of International Studies* [online]. 2004, 343-360 [vid. 2019-06-12]. Dostupné z: <https://search-proquest-com.ezproxy.ulima.edu.pe/central/docview/204984844?pq-origsite=summon>
- [17] Economía peruana creció 2.35% en 2014, la menor tasa en cinco años. In: *Peru21* [online]. 16.2.2015 [vid. 2019-15-06]. Dostupné z: <https://peru21.pe/economia/economia-peruana-crecio-2-35-2014-menor-tasa-cinco-anos-167474>
- [18] Economist Intelligence Unit. *Peru – Country Summary* [online]. [vid. 2019-05-20]. Dostupné z: <http://country.eiu.com/article.aspx?articleid=438095427&Country=Peru&topic=Summary&subtopic=Basic+data>
- [19] El Comercio. *Año 2019: ellos son los 25 gobernadores regionales que hoy asumen el cargo.* [online]. January 1, 2019 [vid. 2019-06-04]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/peru/2019-25-gobernadores-regionales-hoy-asumen-cargo-fotos-noticia-591321>
- [20] El Comercio. *Así fue la primera cuestión de confianza que presentó Martín Vizcarra.* [online]. June 4, 2019 [vid. 2019-05-25]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/politica/primera-cuestion-confianza-presento-presidente-vizcarra-noticia-ecpm-639791>
- [21] El Comercio. *¿Qué es La Pampa y por qué era tan peligrosa esta zona de Madre de Dios?*. [online]. February 22, 2019 [vid. 2019-06-0]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/peru/madre-de-dios/pampa-origen-enclave-mineria-ilegal-noticia-609033>
- [22] El Espectador. *Perú: una historia de presidentes caídos en desgracia.* [online]. April 17, 2019 [vid. 2019-06-05]. Dostupné z: <https://www.elespectador.com/noticias/el-mundo/peru-una-historia-de-presidentes-caidos-en-desgracia-articulo-746161>
- [23] Entidades financieras. *Banco central de reserva del Perú* [online]. 2019 [vid. 2019-30-05]. Dostupné z: <http://www.bcrp.gob.pe/sitios-de-interes/entidades-financieras.html>
- [24] ESPINOSA, MARTÍN LEÓN. Política: En el Perú hay 24 partidos, la cifra más alta dentro de la Alianza del Pacífico. In: *Elcomercio* [online]. 14.03.2019 [vid. 2019-05-30]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/politica/peru-hay-24-partidos-cifra-alta-alianza-pacifico-noticia-616601>

- [25] European Commission. *EU-Peru Free Trade agreement: improved market access for agricultural products* [online]. [vid. 2019-06-09]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/agriculture/newsroom/107_en
- [26] Evolución electoral de los partidos políticos. In: *Partidos politicos* [online]. [vid. 2019-05-24]. Dostupné z: <http://partidos-politicos.net/peru/>
- [27] Gobierno Peruano. *Organización del Estado* [online]. [vid. 2019-05-17]. Dostupné z: https://www.peru.gob.pe/directorio/pep_directorio_gobierno.asp
- [28] How corruption weakens democracy. *Transparency.org* [online]. [vid. 2019-06-05]. Dostupné z: https://www.transparency.org/news/feature/cpi_2018_global_analysis
- [29] HUBER, L., LAMAS, L., ed. Consideraciones sobre la “nueva clase media” peruana. *Revista de analisis y critica* [online]. February 10, 2016 [vid. 2019-06-16]. Dostupné z: <https://revistaargumentos.iep.org.pe/articulos/consideraciones-sobre-la-nueva-clase-media-peruana/>
- [30] IMD World Competitiveness Center: *Methodology and Principles of Analysis*. [online]. [vid. 2018-06-20]. Dostupné z: <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2018/methodology-and-principles-wcc-2018.pdf>
- [31] IMD World Competitiveness Center: *World Competitiveness Yearbook 2018*. [online]. [vid. 2018-06-20]. Dostupné z: <https://www.imd.org/research/books/world-competitiveness-yearbook-2018/>
- [32] IMF. Real GDP Growth – statistická data vyhledaná dne 15. června 2019. In: IMF Data Mapper [online]. c2019 [vid. 2019-15-06]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/PER
- [33] IMF. GDP, current prices – statistická data vyhledaná dne 15. června 2019. In: IMF Data Mapper [online]. c2019 [vid. 2019-15-06]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/PER/CZE>
- [34] INEI. *Tasa de analfabetismo de la población de 15 y más años de edad* [online]. [vid. 2018-06-10]. Dostupné z: https://www.inei.gob.pe/media/MenuRecursivo/indices_tematicos/libro20_4.xls
- [35] INEI. *Promedio de años de estudio alcanzado por la población de 15 y más años de edad* [online]. [vid. 2018-06-10]. Dostupné z: https://www.inei.gob.pe/media/MenuRecursivo/indices_tematicos/5.56.xlsx
- [36] Inflación IV. *Banco central de reserva del Perú* [online]. [vid. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://www.bcrp.gob.pe/docs/Publicaciones/Memoria/2018/memoria-bcrp-2018-4.pdf>
- [37] Instituto Nacional de Estadística e Informática. *Perú: Perfil sociodemográfico* [online]. 2018 [vid. 2019-05-20]. Dostupné z: https://www.inei.gob.pe/media/MenuRecursivo/publicaciones_digitales/Est/Lib1539/libro.pdf
- [38] Instituto Nacional de Estadística e Informática. *Población del Perú totalizó 31 millones 237 mil 385 personas al 2017* [online]. June 25, 2018 [vid. 2019-05-10]. Dostupné z: <https://www.inei.gob.pe/prensa/noticias/poblacion-del-peru-totalizo-31-millones-237-mil-385-personas-al-2017-10817/>

- [39] Internet Usage Statistics for all the Americas. *Internet World Stats: Usage and Population Statistics* [online]. [vid. 2019-06-16]. Dostupné z: <https://www.internetworldstats.com/stats2.htm>
- [40] Ministerio de relaciones exteriores. *Acuerdo comercial entre el gobierno de la Republica del Peru y el gobierno de la Republika Checa* [online]. 1995, 1-17 [vid. 2019-06-13]. Dostupné z: <https://apps.rree.gob.pe/portal/webtratados.nsf/xsp/.ibmmodes/domino/OpenAttachment/VICUS/MREPERU%21%21portal/tratados.nsf/18A420F4461656A705256E830067945B/%24FILE/B-2143-A.pdf>
- [41] Ministerio de relaciones exteriores. *Entre la Republica del Peru y la Republica Checa para la promocion y proteccion reciproca de inversiones* [online]. 1994, 1-32 [vid. 2019-06-12]. Dostupné z: <https://apps.rree.gob.pe/portal/webtratados.nsf/xsp/.ibmmodes/domino/OpenAttachment/VICUS/MREPERU%21%21portal/tratados.nsf/18A420F4461656A705256E830067945B/%24FILE/B-2143-A.pdf>
- [42] KEREKES, B., WILLIAMSON, C. R., Propertyless in Peru, Even with a Government Land Title. *The American Journal of Economics and Sociology* [online]. July 2010, 69(3), 1011-1033 [vid. 2018-21-05]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20788951>
- [43] La "Perla del Pacífico". *Cámara de Comercio de Lima* [online]. [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <http://www.e-camara.net/revista/2286/ultima-pag.htm>
- [44] LA PORTA, R., SHLEIFER, A. The Unofficial Economy and Economic Development. *Brookings Papers on Economic Activity*. [online]. Fall 2008, 275-352 [vid. 2018-30-05]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/27720402>
- [45] LA PORTA, R., SHLEIFER, A., Informality and Development. *The Journal of Economic Perspectives* [online]. Summer 2014, 28(3), 109-126 [vid. 2018-21-05]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/23800578>
- [46] MCKINLEY, E., ALLER-ROJAS, O., HATTAM, C., GERMOND-DURET, C., et al. Charting the course for a blue economy in Peru: a research agenda. *Environment, Development and Sustainability*. [online]. March 2018, 1-23 [vid. 2018-21-05]. Dostupné z: <https://search-proquest-com.zdroje.vse.cz/docview/2015714801/6192C74600BF4202PQ/4?accountid=17203>
- [47] Ministerio de Agricultura y Riego. *Perfil ambiental del Perú* [online]. [vid. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://minagri.gob.pe/portal/datero/60-sector-agrario/introduccion/343-perfil-ambiental-del-peru>
- [48] Ministerio de economía y finanzas. *Credit Ratings* [online]. May 14, 2019 [vid. 2019-06-25]. Dostupné z: <https://www.mef.gob.pe/en/credit-ratings>
- [49] Ministersvo zahraničních věcí. *Mapa globálních oborových příležitostí* [online]. 2018/2019, 738 [vid. 2019-06-16]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/file/2951164/MOP2019_web.pdf
- [50] Ministry of the environment. *La protección del medio ambiente en la República Checa* [online]. 2019 [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/4394E0053FC296CCC12582EF00491D4C/\\$file/](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/4394E0053FC296CCC12582EF00491D4C/$file/)

La%20Proteccion%20Del%20Medio%20Ambiente%20En%20La%20Rep.%20Checa.pdf

- [51] Moody's: Moody's affirms Peru's A3 ratings, maintains stable outlook. *Moody's Investor Services* [online]. June 25, 2019 [vid. 2019-06-26]. Dostupné z: https://www.moodys.com/research/Moodys-affirms-Perus-A3-ratings-maintains-stable-outlook--PR_400557
- [52] MONAHAN, J. Americas: Peru - Economy - Peru ready to rise to the challenge. London: The Banker, [online]. 2011 [vid. 2018-29-05]. Dostupné z: <https://search-proquest-com.zdroje.vse.cz/docview/902455748/abstract/8E790B7A55D040A3PQ/1?accountid=17203>
- [53] MPO. Exportní strategie České republiky pro období 2012 – 2020. [online]. [vid. 2018-25-04]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/cz/zahranicni-obchod/podpora-exportu/koncepce-a-strategie/2016/10/priloha001.pdf>
- [54] MPO. Teritoriální sktruktura zahraničního obchodu ČR za leden – prosinec 2017. [online]. March 13, 2018, 1-23 [vid. 2018-21-05]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/statistiky-zahranicniho-obchodu/statisticky-prehled-zahranicniho-obchodu-cr-za-1-12-2017---zpresnene-udaje-k-30-4-2018--237168/>
- [55] OECD. Estudio multidimensional del Perú Volumen 2. Análisis detallado y recomendaciones [online]. [vid. 2018-31-05]. Dostupné z: http://www.oecd.org/dev/americas/RESUMEN_EJECUTIVO_MDCR_Peru.pdf
- [56] OECD. Evaluaciones del desempeño ambiental - PERÚ 2017 [online]. [vid. 2018-31-05]. Dostupné z: https://repositorio.cepal.org/bitstream/handle/11362/42527/1/S1600240_es.pdf
- [57] OGLISATRI, Enrique. *La cultura negociadora en el Perú* In: Cuad. Difus. 13 (25) [online]. Dec 2008 [vid. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.esan.edu.pe/publicaciones/cuadernos-de-difusion/2008/cuadernosdifusion25ogliastrialcedo.pdf>
- [58] PANTIGOSO, Paulo. *Peru's mining a metals investment guide* [online]. 2019/2020, 92 [vid. 2019-06-16]. Dostupné z: https://cdn.www.gob.pe/uploads/document/file/292934/EY_Perus_Mining_and_Metals_Business_and_Investment_Guide_2019-2020.pdf
- [59] Perú atrae inversión en retail. In: *El Peruano* [online]. May 14, 2019 [vid. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://elperuano.pe/noticia-peru-atrae-inversion-retail-79513.aspx>
- [60] Peru economy: Peru joins Mercosur. *The Economist* [online]. 29 August 2003 [vid. 2018-22-05]. Dostupné z: <https://search-proquest-com.zdroje.vse.cz/docview/466305008/6192C74600BF4202PQ/20?accountid=17203>
- [61] Peru – Lima Trafic. In: *Tomtom* [online]. 2018 [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: https://www.tomtom.com/en_gb/traffic-index/lima-traffic#statistics
- [62] Pilsen Callao. In: *El Comercio* [online]. May 2019 [vid. 2019-06-15]. Dostupné z: <https://elcomercio.pe/blog/huellasdigitales/2013/10/pilsen-callao-150-anos-de-trad>
- [63] Plan de Reconstrucción con Cambios estima inversión por S/25,655 millones. In: *Adina* 38 [online]. September 12, 2017 [vid. 2019-06-16]. Dostupné z:

<https://andina.pe/agencia/noticia-plan-reconstruccion-cambios-estima-inversion-s-25655-millones-681764.aspx>

- [64] Población del Perú totalizó 31 millones 237 mil 385 personas al 2017. *Inei.gob.pe* [online]. [vid. 2019-05-10]. Dostupné z: <https://www.inei.gob.pe/prensa/noticias/poblacion-del-peru-totalizo-31-millones-237-mil-385-personas-al-2017-10817/>
- [65] Pontificia universidad católica del Perú. *Ley nacional de lenguas* [online]. [vid. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://red.pucp.edu.pe/ridei/files/2011/08/LEY-NACIONAL-DE-LENGUAS.pdf>
- [66] Portal del Estado Peruano. *La información presentada es administrada por cada entidad* [online]. [vid. 2019-05-10]. Dostupné z: https://www.peru.gob.pe/directorio/pep_directorio_poderes.asp?cod_poder=7
- [67] Presidencia de la República del Perú. *Martín Alberto Vizcarra Cornejo* [online]. [vid. 2019-05-17]. Dostupné z: <https://www.gob.pe/institucion/presidencia/alta-direccion/1039-martin-alberto-vizcarra-cornejo>
- [68] Presidente Martín Vizcarra supervisó el proyecto de ampliación del Aeropuerto Internacional Jorge Chávez. *Aeropuerto Internacional Jorge Chávez Perú* [online]. [vid. 2019-11-06]. Dostupné z: <https://www.lima-airport.com/esp/paginas/noticias-detalle.aspx?idelemento=122>
- [69] EU. *Reglamento del Parlamento Europeo y del Consejo* [online]. October 31, 2012, 1-82 [vid. 2019-06-14]. Dostupné z: http://www.acuerdoscomerciales.gob.pe/images/stories/union_europea/reglamento_ue_978_2012.pdf
- [70] RRP. *La aprobación de Martín Vizcarra se dispara tras la cuestión de confianza ante el Congreso*. [online]. June 13, 2019 [vid. 2019-06-19]. Dostupné z: <https://rpp.pe/politica/actualidad/la-aprobacion-de-martin-vizcarra-se-disparo-tras-la-cuestion-de-confianza-ante-el-congreso-noticia-1202607>
- [71] Ministerio de relaciones exteriores. *Acuerdo entre de la República del Perú y el Gobierno de la república Checa sobre cooperación económica e industrial* [online]. December 6, 2007, 1-10 [vid. 2019-06-13]. Dostupné z: <https://apps.rree.gob.pe/portal/webtratados.nsf/xsp/.ibmmodes/domino/OpenAttachment/VICUS/MREPERU%21%21portal/tratados.nsf/E552252D904FB8C1052573E50058F1E7/%24FILE/B-3389-c.pdf>
- [72] Světová banka. World Development Indicators. Statistická data vyhledaná dne 20. června 2018. In: *WorldBank* [online]. [vid. 2018-20-06]. Dostupné z: <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=world-development-indicators>
- [73] Státoprávní uspořádání a území České republiky. In: *Český statistický úřad* [online]. [vid. 2019-05-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/20536116/02_statopravni_usporadani.pdf/f569d9f2-5a9a-4da6-b799-4b63e788f89d?version=1.0
- [74] ŠTĚPÁNEK, Pavel. *Política Internacional: La visión checa y la peruana* [online]. 2017, 80-88 [vid. 2019-06-12]. Dostupné z: <http://www.adp.edu.pe/uploads/Revista124-1251.pdf>

- [75] The Biodiversity finance initiative. *Peru* [online]. [vid. 2019-05-11]. Dostupné z: <https://www.biodiversityfinance.net/peru>
- [76] The World Bank Group. *About Doing Business 2018* [online]. 2018 [vid. 2018-06-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB18-Chapters/DB18-About-Doing-Business.pdf>
- [77] The World Bank Group. *Business Reforms in Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/reforms/overview/economy/peru>
- [78] The World Bank Group. *Distance to Frontier and Ease of Doing Business Ranking* [online]. 2018 [vid. 2018-06-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB18-Chapters/DB18-DTF-and-DBRankings.pdf>
- [79] The World Bank Group. *Doing Business 2018* [online]. 2018 [vid. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf>
- [80] The World Bank Group. *Doing Business 2018* [online]. 2018 [vid. 2018-06-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf>
- [81] The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/p/peru/PER.pdf>
- [82] The World Bank Group. *Doing Business 2019. Training for reform. Economy profile Czech Republic* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/c/czech-republic/CZE.pdf>
- [83] The World Bank Group. *Doing Business Founders* [online]. 2017 [vid. 2018-06-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/About-us/founders>
- [84] The World Bank Group. *Ease of Doing Business in Peru* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: http://www.doingbusiness.org/en/data/exploreeconomies/peru#DB_dwcp
- [85] The World Bank Group. *Rankings & Ease of Doing Business Score* [online]. 2019 [vid. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/rankings?region=latin-america-and-caribbean>
- [86] The World Bank. Informal employment (% of total non-agricultural employment). In: *The World Bank* [online]. 2019 [vid. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.ISV.IFRM.ZS>
- [87] The World Bank: *Worldbank.org: About the World Bank* [online]. [vid. 2018-06-05]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/about>
- [88] The World Bank: *Worldbank.org: GINI index (World Bank estimate)* [online]. [vid. 2018-06-10]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI?locations=PE>

- [89] The World Bank: *Worldbank.org: What we do* [online]. [vid. 2018-06-05]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/about/what-we-do>
- [90] Transparency International. *Corruption perceptions index 2018* [online]. [vid. 2019-06-05]. Dostupné z: <https://www.transparency.org/cpi2018>
- [91] Transparency International. *How corruption weakens democracy* [online]. [vid. 2019-06-06]. Dostupné z: https://www.transparency.org/news/feature/cpi_2018_global_analysis
- [92] UNCTAD. Liner shipping connectivity index, annual. *UNCTAD.STAT* [online]. [vid. 2019-08-06]. Dostupné z: <https://unctadstat.unctad.org/wds/TableView/tableView.aspx?ReportId=92>
- [93] WANG, X., BADMAN, R. P., A Multifaceted Panel Data Gravity Model Analysis of Peru's Foreign Trade. *Turkish Economic Review*. [online]. Dec 2016, 3(4), 562-577 [vid. 2018-21-05]. Dostupné z: <https://search-proquest-com.zdroje.vse.cz/docview/1873027750/6192C74600BF4202PQ/6?accountid=17203>
- [94] WOOD, L. Research and Markets: Peru Oil/Gas Trends, Market Opportunities and Outlook to 2025. *Business Wire* [online]. August 2014 [vid. 2018-10-05]. Dostupné z: <https://search-proquest-com.zdroje.vse.cz/docview/1551477808/51E244BDDDD894E46PQ/5?accountid=17203>
- [95] World Economic Forum. *Introduction* [online]. 2018 [vid. 2018-06-18]. Dostupné z: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index-2017-2018/introduction/>
- [96] World Economic Forum. *Our mission* [online]. 2018 [vid. 2018-06-18]. Dostupné z: <https://www.weforum.org/about/world-economic-forum/>
- [97] World Economic Forum. *IMD World Competitiveness ranking 2019. One year change* [online]. 2019 [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <https://www.imd.org/contentassets/6b85960f0d1b42a0a07ba59c49e828fb/one-year-change-vertical.pdf>
- [98] World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2018 [vid. 2018-06-18]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018.pdf>
- [99] World Economic Forum. *The Global Competitiveness Report* [online]. 2019 [vid. 2019-05-22]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>
- [100] World Economic Forum: *Methodology and computation of the Global Competitiveness Index* [online]. 2018 [vid. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/04Backmatter/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018AppendixA.pdf>
- [101] World intellectual property organization. *World Intellectual Property Indicators 2018* [online]. 2018 [vid. 2018-06-18]. Dostupné z: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_941_2018.pdf

Seznam tabulek

Tabulka 1 Ukazatele pro Doing Business Index	12
Tabulka 2 Kritéria Global Competitiveness Index.....	14
Tabulka 3 Výsledky World Competitiveness Yearbook 2019 - země Latinské Ameriky .	45
Tabulka 4 Ratingové hodnocení zemí Latinské Ameriky	46

Seznam grafů

Graf č. 1 HDP v běžných cenách, mld. USD.....	24
Graf č. 2 Vývoj růstu reálného HDP Peru v čase	25
Graf č. 3 Vývoj míry inflace Peru	26
Graf č. 4 Národní míra městské nezaměstnanosti Peru 2009 - 2017.....	27
Graf č. 5 Vývoj Giniho koeficientu v Peru za posledních 20 let.....	28
Graf č. 6 Kulturní dimenze Peru a ČR dle Hofstedeho	29
Graf č. 7 Postavení zemí Latinské Ameriky v Doing Business.....	33
Graf č. 8 Hodnocení stavu prostředí – umístění Peru v GCI 2018.....	37
Graf č. 9 Hodnocení stavu lidského kapitálu – umístění Peru v GCI 2018.....	40
Graf č. 10 Výsledky ukazatelů pilíře GCI - Dovednosti v roce 2018 v rámci Peru	41
Graf č. 11 Hodnocení stavu trhů – umístění Peru v GCI 2018.....	42
Graf č. 12 Hodnocení stavu inovačního ekosystému – umístění Peru v GCI 2018.....	44
Graf č. 13 Obchodní výměna mezi Peru a ČR za posledních 10 let.....	51
Graf č. 14 Vývoj komoditní struktury českého vývozu do Peru dle SITC, v tis. Kč	52
Graf č. 15 Vývoj komoditní struktury peruánského dovozu do ČR dle SITC, v tis. Kč....	53